

leto **2007**

številka **2**

Kolofon

Poročila leto 2006 (LX) številka 3
Izdal: Frančiškanski provincialat
Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana.
Ureja: p. Tadej Strehovec.
Odgovarja: p. Viktor Papež.
Redna sodelavca: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar.
Oblikovna zasnova: Mihaela Svetek.
Grafična priprava: br. Dragan Vampola.
Filmi: Camera d.o.o., 1000 Ljubljana
Tisk: Tiskarna Artelj, Ljubljana

■ *Iz generalne kurije*

- 3 Ratifica
- 4 Pismo gen. ministra za praznik sv. Klare

■ *Iz provincialata*

- 8
- 9 Provincialni kapitelj 2007 »Obnovimo zaupanje«
- 13 Obnovimo zaupanje
- 19 Seja južnoslovanske konference provincialnih ministrov OFM - Imotski, 10.-11. junij 2007

■ *Iz tajništva*

- 22 Zapisnik 23. preliminarne seje provincialnega definitorija pred provincialnim kapitljem
- 23 Zapisnik 1. redne seje prov. definitorija

■ *Iz življenja province*

- 24 Dan province v Strunjanu
- 25 Brezje
- 26 Kamnik - blagoslov oratorija; Ljubljana-Vič
- 27 Predavanje o sv. Elizabeti
- 28 Maribor
- 29 Novo mesto; Sveta Gora
- 30 Nekaj utrinkov iz Melbourne
- 31 Sydney in Merrylands; Predstavitev dokumentarnega filma o frančiškanih na Goriškem
- 32 Koper - dela se nadaljujejo
- 34 Nazarje; Una sanctam?
- 35 Srečanje ministrantov iz frančiškanskih župnij v Mariboru
- 36 Seminar za novinke in novince
- 38 Romanje novincev v Assisi

■ *Raznoterosti*

- 39 P. Bruno o svoji novi frančiškanski dogmatiki
- 43 Poročilo po drugi fazi arheoloških raziskav
- 44 Iz poročila o prvi fazi arheoloških raziskav
- 46 Evangelizacija družine
- 48 Podelitev francoskega državnega odlikovanja Viteza zaslužnega reda dr. p. Edvardu Kovaču
- 50 Epistolarji nekoč in »e-mail« danes
- 52 Frančiškani v Brežicah
- 54 Nič od nič
- 55 Prava Jezusova podoba
- 56 V nebo strmim, a smrti se bojim
- 57 Škofijske meje

■ *In naj molijo za rajne*

- 58 + P. Vitomir Živković OFM

■ *Iz časopisnih listov*

- 62

■ *Naslovník province*

- 71

T

FR. IOSEPHUS RODRIGUEZ CARBALLO
TOTIUS ORDINIS FRATRUM MINORUM MINISTER GENERALIS
ET HUMILIS IN DOMINO SERVUS

RATIFICA

Nel Capitolo della Provincia della Santa Croce, in Slovenia, regolarmente celebrato secondo le disposizioni del Diritto, nella Casa Sant'Antonio, in Ljubljana Vič, sotto la presidenza di Fr. Viktor Papež, Ministro Provinciale, il giorno 19 aprile 2007 sono stati eletti i cinque Definitori Provinciali:

FR. STANE ZORE,
FR. MIRAN ŠPELIČ,
FR. SIMON PETER BERLEC,
FR. TADEJ STREHOVEC,
FR. MARJAN ČUK.

Il Definitorio generale, nella Sessione del 15 giugno 2007, ha esaminato attentamente gli Atti autentici di queste elezioni e li ha approvate.

PERTANTO,
IN VIRTÙ DE QUESTO DECRETO
RATIFICO QUESTE ELEZIONI
SECONDO QUANTO PRESCRIVONO
GLI STATUTI GENERALI DELL' ORDINE
ALL' ART. 165 § 1.

Dalla Curia Generale dell'Ordine dei Frati Minori, in Roma, il 15 giugno 2007.

Fr. Seán Collins, OFM
Fr. Seán Collins, OFM
Segretario Generale

Fr. José Rodríguez Carballo, OFM
Fr. José Rodríguez Carballo, OFM
Ministro Generale

Prot. 097945 / S205-07

Via S. Maria Mediatrice, 25
00165 ROMA (ITALIA)
Tel. 39.6.684919 / Fax 39.6.6380292

Pismo generalnega ministra za praznik svete Klare

*Drage sestre,
Gospod naj vam da mir!*

Tudi letos vam želim za praznik sv. Klare poslati poseben pozdrav in se vam zahvaliti za vašo navzočnost v Cerkvi in v svetu, kakor tudi za sestrsko bližino, ki mi jo vedno izkazuje. Vem namreč, da me vaša molitev spremlja na mojem neprestanem romanju, da bi srečeval in spodbujal brate in sestre, ki mi jih je Gospod zaupal.

Poleg tega pa hočem vašemu razmišljanju ponuditi nekatere misli, ki se rojevajo iz poti, ki jo bratje živimo v teh letih, ko razmišljamo o *milosti začetkov* ob pripravi na praznovanje obletnice ustanovitve reda. Upam, da bodo prav v moči globoke enotnosti navdiha, ki nas povezuje, mogle biti tehtne pobude tudi za vaše življenje.

Berači smisla

Čutimo, da nas v času, v katerem živimo, priganjajo mnoge zahteve in vprašanja, ki nam vsak dan postavljata življenje in zgodovina; vprašanja nam postavljajo ljudje, ki jih srečujemo, zgodovinske in cerkvene razmere, v katerih živimo, vprašanja pa se rojevajo tudi v notranjosti našega srca in nas silijo, da v svojem življenju poskrbimo za resnico in jasnost. Moj prvi predlog je, da teh vprašanj ne zadušimo, da bi se jim izmaknili kot skušnjavam ali negativnim izzivom: nanje raje glejmo kot na spodbude, ki od nas zahtevajo novo in prenovljeno pristnost življenja. Prevladujoča poteza

vprašanj, ki nam jih postavlja življenje in ki si jih postavljamo sami, je povabilo k ponovnemu odkritju smisla tega, kar delamo in živimo. Bolj kot kdajkoli je danes potrebno ponovno pridobiti smisel naše življenjske odločitve.

Gre za iskanje, h kateremu nas vabi sam Frančišek, ki v *Molitvi pred Križanim* na začetku svoje pustolovščine prosi Gospoda za "razumnost in spoznanje, da se bom držal tvoje svete in resnične zapovedi". Vprašamo se lahko: kaj sta ta "razumnost in spoznanje", če ne prošnja, da bi nam Bog dal odgovor o smislu našega življenja?

Od nas se zahteva modrostni razmislek, ki skuša v konkretnem življenju razločevati znamenja Gospodove navzočnosti. Sveto pismo nam v modrostnih knjigah nudi veliko primerov takšnega razmisleka vernega človeka, ki se sprašuje o smislu in kakovosti življenja. Morda za mnoge izmed nas ne bi bilo nekoristno, če bi ponovno vzeli v roke modrostne knjige, ki nas učijo postavljati si vprašanja in ne samo najti odgovore, ter nas vabijo k modrostnemu razumevanju življenja, v katerem moramo uzreti znamenja Boga. In če pomislimo na nekatere knjige Svetega pisma, opazimo, da predlagajo razume-

vanje življenja, ki je pogosto skoraj "pohujšljivo", ko protislovja in težave življenja jemlje resno, istočasno pa nas vzgaja, da bi bili sposobni vedno znova odkriti pogled vere, v katere luči lahko najdemo veljavne odgovore na naše iskanje smisla.

Pogled na življenje z očmi vere nas bo pripeljal do odkritja, da v središču našega izkustva in naše zgodovine nista toliko naša zvestoba ali nezvestoba, naše iskanje in ne naša vprašanja, ampak pobuda Njegove milosti, ki nas vedno prehiteva in objema. K tej drži nas vabi tudi Klara na začetku svoje *Oporoke*: "Med drugimi dobrotami, ki smo jih prejele in jih vsak dan prejemamo od našega darovalca, Očeta usmiljenja, in za katere se moramo vedno bolj zahvaljevati slavnemu Kristusovemu Očetu, je nedvomno veliki dar naše poklicanosti [...] Razmišljati moramo torej, drage sestre, o neskončnih dobrotah, s katerimi nas je Bog obsipal. Posebno o tem, da je sklenil v naš blagor delovati po svojem ljubljem služabniku, našem blaženem očetu Frančišku: ne samo po našem spreobrnjenju, marveč tudi takrat, ko smo bile še v bedni nečimrnosti sveta" (*KIOP* 2-8). Klarino povabilo je v popolnem soglasju s Frančiškovim zadržanjem. Tudi on je v svoji *Oporoki* svoje življenje pregledal z očmi vere, in odkril da je Gospod resnični protagonist njegovega življenja: "Gospod je tako dal meni, bratu Frančišku, da sem začel delati pokoro... Gospod pa me je sam pripeljal mednje (med gobavce)... in ko mi je Gospod dal brate, ... mi je sam Najvišji razodel, da moram živeti po vzoru svetega evangelija..." (*FOP* 1.2.14). Kakor Klara in kakor Frančišek smo tudi mi povabljeni, da odkrijemo smisel svojega življenja, ko nanj gledamo z očmi, ki jih je spremenil Duh; z očmi, ki znajo "videti in verovati" (prim. *FOPom* 1,20), ki znajo v dejstvih našega življenja prepoznati Božja dejanja, njegovo "sveto delovanje". V hvaležni zavesti, da je Gospodovo delovanje že navzoče in dejav-

no: ni odvisno od naše kreposti ali od naše askeze, ampak od njegove milostne pobude, ki nas vedno prehiteva.

Način življenja

Vprašal sem se, kakšno pomoč vam v tem hotenju po vrnitvi k središču in smislu vaše življenj-

sebno zavzetost" (*KIVod* VI,3-4). Vaš *Način življenja* vas vabi, da se prepoznate v tesnem odnosu s tremi božjimi osebami: z Očetom, katerega "hčere in služabnice" ste, s Svetim Duhom, katerega "zaročenke" ste in s Sinom Jezusom, katerega evangelij hočete živeti do popolnosti.

Frančiškove besede izzivajo in sprašujejo: h kakšnemu odnosu

ske izbire lahko ponudimo mi, bratje in zlasti jaz sam, Frančiškov naslednik v služenju bratstvu. Mislim, da ne morem narediti nič boljšega, kot da vam ponovim besede sv. Frančiška, ki vam je, spodbujen od očetovske ljubezni, na tale način napisal način življenja: "Ker ste po božjem navdihnjenju hotele postati hčere in služabnice najvišjega velikega Kralja, nebeškega Očeta in ste se zaročile s Svetim Duhom, ko ste se odločile živeti v skladu s popolnostjo svetega evangelija, hočem in obljubljam s svoje strani in s strani svojih bratov, da bom vedno imel za vas kakor zaje vneto skrb in po-

do Boga vas vabijo takšni izrazi? Kaj pomeni biti "Očetove hčere in služabnice"? Na kakšen način naj živimo in razvijamo pravi sinovski odnos do Boga? Še bolj izzivalna je podoba o "zaročenkah Svetega Duha", ki vam jo pripisuje Frančišek. Odnos do Duha je vedno prostor, ki je odprt za nepredvidljivo božjo novost: Duh je izvir in vrec življenja in novosti, je "Gospod, ki oživlja", je začetek vsake karizme in vsakega daru, ki prihaja od zgoraj. Če s takim Duhom vzpostavimo zaročniški odnos, z rodovitno intimnostjo, ki sodi k takemu odnosu, kaj se iz tega lahko rodi? Nič manj kot Kristus. Kot vsak vernik ste

tudi ve poklicane, da ga *rodite*, saj nam Frančišek pravi, da smo poklicani, da postanemo “ženini, bratje in matere našega Gospoda Jezusa Kristusa” (1 *FPKr* 7). In Klara v popolnem soglasju spominja Nežo Praško, da je po “pravici zaslužila, da jo kličejo sestra, nevesta in mati Sina najvišjega Očeta in slavne Device” (1 *KIPNP* 24).

stusovo središčno mesto v vašem življenju.

Klara je mojstrica v vabljenju k veseli intimnosti s Kristusom, za katerega ve, da se lahko po kontemplaciji spremenimo vanj (prim. 3 *KIPNP* 12-13) in ki je središče njenega življenja in izkustva: je slavni ženin, na katerega z ljubeznijo zre kot na “ubogega križanega”. Ves zanos,

zrcali blaženo uboštvo, sveta ponižnost in neizrekljiva ljubezen”, v nekem trenutku oživi in “z lesa križa nagovarja mimoidoče, naj se ustavijo in premišlujejo” (prim. 4 *KIPNP* 18.24).

Klarin pogled vodi k popolni središčnosti Jezusa v vašem življenju: sprašujem se, koliko je danes tudi za vas resnična nevarnost nekega “razpršenega” življenja, ki se izgublja v tisoč stvarih, pa čeprav lepih in dobrih, in tvega, da bo izgubilo močno in vidno prvenstvo, ki ga je treba dati Gospodu. To vidno in izrecno Gospodovo osrednje mesto je v resnici bistveno za vaše življenje; in ne samo zato, da bi bilo vaše pričevanje v Cerkvi resnično, ampak še prej zaradi tega, da bi bilo vaše življenje resnično za vas same in bi ga sploh mogle živeti. To močno prvenstvo Boga je gotovo resnično tudi za nas, brate, in za vsako obliko posvečenega življenja; vendar mislim, da v vašem načinu življenja pridobi posebno in značilno neobhodnost.

Za bratsko življenje v edinosti duha in z obljubo najvišjega uboštva

Značilnost Božjega prvenstva, ki označuje našo in vašo življenjsko izbiro, je, da ga živimo “bratsko v edinosti duhov”. Mi, bratje, smo uporabili izraz “svetost v bratstvu” (*Gdm* 42-45), da smo pokazali, da se v naši poklicanosti nihče ne posveti sam, ampak le tako, da globoko živimo svojo bratsko poklicanost. Medtem ko je toliko spodbud v preteklosti stavilo in morda še danes stavi na ideal nekoliko praveč individualistične in posamezne svetosti, smo ponovno odkrili, da so bratje in sestre del naše poklicanosti k svetosti: sveti ne postanemo “kljub” skupnemu življenju, ampak prav preko te dimenzije, ki nas v odnosu s sestrami in brati odpira Bogu.

Tega se je dobro zavedala tudi Klara, ki se v svoji Oporoki tako-

Delovanje Duha, katerega zaročenke ste, namreč vodi nazaj h Kristusu, s katerim je Duh vedno povezan, saj “nihče ne more reči: ‘Jezus je Gospod,’ razen v Svetem Duhu” (1 *Kor* 12,3). Trinitarično življenje, h kateremu vas vabi vaš *Način življenja*, s “hčerinskim in služabniškim” odnosom do Očeta in z “zaročniškim” odnosom do Svetega Duha, se uresničuje v “živeti v skladu s popolnostjo svetega evangelija”, ki izraža Kri-

ki ga Klara polaga v željo živeti uboštvo, ki ga poudarja veliko bolj odločno kot Frančišek, se izraža prav s tem, ker je njeno uboštvo Gospodovo uboštvo in po njem vedno bolj deli življenje z Jezusom, ki je na tem svetu zase in za svojo mater izbral uboštvo. Klarino uboštvo ni samo krepost, ampak je priličenje Kristusu in zdi se, da se je naravnost poistovetila s samim Kristusom, tako kakor ogledalo, na katerem “se

le obrača na sedanje in prihodnje sestre: "In ljubite se med seboj v Kristusovi ljubezni. In to ljubezen, ki jo nosite v srcih, dokazujte tudi na zunaj z dejanji; tako bodo sestre, ki jih bo ta zgled spodbujal, vedno rasle v ljubezni do Boga in v medsebojni ljubezni" (*KlOp* 59-60). Po teh besedah je ljubezen, ki združuje sestre, Kristusova ljubezen: skoraj se zdi, da ni razlike med ljubeznijo

do Boga in ljubeznijo do sester. Tudi pri nas, manjših bratih, je naraščala zavest o globoki prepletenosti med življenjem vere in bratskim življenjem. Na zadnjem izrednem generalnem kapitlju smo to prepričanje izrazili tako, da smo ponudili *Emavško metodo*: "zbrati se; govoriti o tem, kar se nam je zgodilo; med seboj podeliti evangelij, ponovno prebrati Vodilo; moliti in hvaliti Boga

za 'vse njegove darove'; obhajati bratsko občestvo; in se vrniti k bratom naših bratstev, k našim bratom in sestram po vsem svetu z veselim oznanilom, ki je spremenilo naša življenja" (prim. *Ggp* 39-47). Gre za predlog, za katerega mislim, da je s potrebnimi spremembami, uporaben tudi za vas.

Medsebojna podelitev v veri bi lahko v resnici pomagala našim skupnostim, da bi ponovno odkrile, da v naš odnos do Boga vstopajo tudi bratje in sestre, predvsem tisti iz naše skupnosti: kakor za Frančiška tudi za nas velja, da ko nam je Gospod dal brate ali sestre, nam je po začetni negotovosti sam Najvišji razodel, da moramo živeti po zgledu svetega evangelija (prim. *FOp* 14). Ne za nas ne za Frančiška tako pomembno in temeljno razodetje ne bi bilo možno brez daru bratov in sester.

Zahvaljujmo se Bogu za ta dar, ki nam odkriva pot evangelija, pot, ki vam, sestram, omogoča, da v polnosti živite vaš način življenja, po katerem "ste se odločile živeti v skladu s popolnostjo svetega evangelija".

In ko tudi jaz kakor Frančišek "obljubljam s svoje strani in s strani svojih bratov, da bom vedno imel za vas vneto skrb in posebno zavzetost" (*FNŽKI* 2), vas zaupam Gospodu s Klarinimi besedami: "Bodite vedno ljubiteljice Boga, svojih duš in vseh svojih sester in vedno skrbite, da boste izpolnjevale, kar ste obljubile Gospodu. Gospod naj bo vedno z vami in naj stori, da boste ve vedno z njim. Amen." (*KlBl* 14-16).

Vaš brat in služabnik

Rim, 11. avgusta 2007
Praznik svete Klare

Br. José Rodríguez Carballo, ofm
Generalni minister

Prot. 098096

Prevedel: p. Stane Zore

SEGRETERIA DI STATO

PRIMA SEZIONE - AFFARI GENERALI

Dal Vaticano, 11 maggio 2007

N. 55.300

Rev.mo Padre,

il Santo Padre ha accolto le cortesi espressioni augurali, avvalorate da speciali preghiere, che Ella, anche a nome dei Confratelli di codesta Provincia Francescana - Santa Croce, Gli ha voluto indirizzare nella ricorrenza del Suo 80° genetliaco.

Sua Santità ringrazia cordialmente per l'attestato di stima e di devoto affetto e, mentre invita a mantenere lo sguardo rivolto a Colui che è stato trafitto per amore nostro, per incontrarlo Risorto nella pienezza della gioia pasquale, ben volentieri invia, quale pegno di pace e di letizia, la Benedizione Apostolica, estensibile alle persone care.

Profitto della circostanza per professarmi con sensi di distinta stima.

dev.mo nel Signore

Mons. Gabriele Caccia
Assessore

Rev.mo Padre
P. VIKTOR PAPEŽ, ofm
Ministro Provinciale
Provincia Slovena Francescana - Santa Croce
Prešernov trg 4

1000 **LJUBLJANA** Slovenia

»Obnovimo zaupanje«

Provincialni kapitelj, ki je potekal v prostorih Antonovega doma na Viču, se je pričel s slovesnim somaševanjem, ki ga je vodil koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak. Po sveti maši so se bratje zbrali v Antonovem domu in med molitvijo, ter procesijo prinesli Frančiškovo Vodilo, križ s sv. Frančiškom in prižgano svečo. Nato sta sledili predavanji škofa Jurija in p. Pavla Jakopa z naslovom »Obnovimo zaupanje«, ter kratki razpravi v katerih so bratje, člani kapitlja, zastavljali vprašanja in predstavljali svoja gledanja na zaupanje. Po skupni molitvi in kosilu so se člani kapitlja ponovno zbrali v Antonovem domu in pričeli 1. plenarno sejo.

Prva plenarna seja se je pričela ob 15. uri v pevski sobi Antonovega doma na Viču. Po uvodni molitvi je tajnik kapitlja p. Tadej

Strehovec poimensko poklical vse člane kapitlja. Nato je provincial predstavil Pravilnik provincialnega kapitlja, ki je bil sprejet. P. provincial je za poslušalca pri- tožb imenoval p. Mihaela Vovka

in p. Davida Šrumpfa. Za pregledovalca listin pa je imenoval p. Bernarda Goličnika ter p. Marka Novaka. Moderator plenarne seje p. Mari Osredkar, je nato predstavil vrstni red desetih poročil, ki so jih člani kapitlja prednostno izbrali. Bratje so tako prisluhnili vizitacijskemu poročilu

provinciala, poročilu odbora za trajno formacijo, poročilu sveta za poklice, poročilu magistra bratov z začasnimi zaobljubami, poročilu svetu za gospodarske zadeve in poročilu ekonoma. Moderator je ob 18.30 zaključil prvo plenarno sejo. Prvi dan kapitlja se je nato sklenil z molitvijo večernic v kapeli in večerjo v samostanski obednici.

Drugi dan kapitlja se je pričel s sveto mašo, ki jo je daroval p. provincial Viktor Papež, somaševali pa so člani kapitlja. Ob 9.30 uri so se člani zbrali v Antonovem domu, kjer so pričeli 2. plenarno sejo, ki jo je moderiral p. Marjan Čuden. Na tej seji so nadaljevali z obravnavo poročil: poročilo tajništva za evangelizacijo, poročilo Frančiškanske

mladinske pastore, poročilo magistra novincev za triletno, poročilo o delu in življenju bratov v Avstraliji, poročilo iz fundacije,

poročilo magistra za postulante, poročilo knjižničarja, poročilo založbe brata Frančiška in revije Brat Frančišek. Ob 12.15 so člani kapitlja zaključili obravnavo

poročil in nadaljevali drugo plenarno sejo, ki je bila namenjena praznovanju jubileja. P. Marjan Čuden je predstavil publikacijo praznovanje jubileja kateri je sledila razprava. Moderator je ob 12.35 zaključil sejo. P. provincial je nato imenoval tri člane skupine za štetje: p. Mirana Špeliča, p. Roberta Bahčiča in p. Tadeja Strehovca. Skupaj s p. provincialom bodo pomagali pri izvedbi volitev za definitorje.

Tretja plenarna seja se je pričela ob 15h. Celotna seja je bila posvečena volitvam novih definitorjev. Na začetku seje je tajnik province p. Tadej Strehovec poklical člane kapitlja, moderator seje p. Miran Špelič pa je volivce seznanil z Generalnimi statuti in Posebnimi statuti province, ki govorijo o volitvah definitorjev. Posebej nas je seznanil s Pravilnikom provincialnega kapitlja in sicer s točkami, ki se dotikajo volitve definitorjev. O vlogi definitorjev je spregovoril tudi p. provincial Viktor Papež, ki se je zahvalil dosedanjim definitorjem za njihovo delo. Bratom je položil na srce, naj se za volitev posameznikov odločajo preudarno, odgovorno in po svoji vesti. Po prisegi so sledile volitve. Izvoljeni so bili naslednji bratje: p. Stane Zore, p. Marjan Čuk, p. Miran Špelič, p. Simon Peter Berlec in p. Tadej Strehovec. Sledila je prisega novih definitorjev v kapeli Antonovega doma. Zatem pa je bil na vrsti »fototermin« in čas za voščila novim definitorjem. Seja se je zaključila ob 17.25.

Še istega večera je sledila četrta plenarna seja, ki je bila posvečena analizi sklepov prejšnjih provincialnih kapitljev. Moderator p. Marjan Čuden je seznanil člane kapitlja, da je smisel te seje pomagati skupinam, ki bodo naslednjega dne, oblikovale kratke in jedrnate sklepe. Po kratki razpravi so člani kapitlja sklenili, da naj vsak predlog sklepa kapitlja, ki jih

bodo skupine pripravile, spremlja tudi kratka utemeljitev, zakaj so neko stvar uvrstili med sklepe. P. Marjan Čuden je sejo zaključil ob 18.30. Nato je sledila skupna

molitev večernic v kapeli, večerja in ob 20h kulturni program v dvorani Antonovega doma (na temo frančiškanskih umetnikov).

Tretji dan provincialnega kapitlja se je pričel s sv. mašo, ki jo je ob somaševanju članov kapitlja daroval provincialni vikar p. Marjan Čuden. Ob 9.30 se je pričela 5. plenarna seja, ki jo je moderiral p. Stane Zore. Po glasovanju o sprejetju zapisnika prve plenarne seje, so se člani kapitlja razdelili v pet skupin. Sledil je forum po skupinah. Ob 11.20 so kapitulari začeli razpravo o sklepih in pobudah, ki so jih sestavile skupine:

- za gospodarske zadeve;
- za formacijo in študij;
- za praznovanje jubileja;
- za evangelizacijo;
- za statute.

Razprava se je nadaljevala tudi po kosilu in se zaključila ob 16.35 z besedami p. tajnika kapitlja. Nato je sledil odhod bratov v kapelo, kjer so zapeli večernice. Na koncu je sledil zaključni nagovor p. provinciala in zahvalna pesem. Provincialni kapitelj se je končal ob 17.15.

Zapisal:
p. Tadej Strehovec

Obnovimo zaupanje

Zavedam se, da je to vabilo oziroma osrednja tema našega letošnjega kapitlja, ena najtežjih, hkrati pa tudi najnujnejših v našem redovnem življenju.

Morda bi lahko tvegali trditev: kot redovnik zmoreš preživeti kar precej časa brez vere in ljubezni, pa tudi brez dela in celo brez smisla, če živiš v skupnosti, ki veruje in ljubi, ne moreš pa preživeti (seveda pa lahko životariš) brez zaupanja v sebi in s strani skupnosti. Brez tega ni odnosa in ne brata, brez tega ni domačnosti in ne sodelovanja...

Zaupanje prihaja od besede upanje; če je upanje splošna človekova krepost, ki se nam razkrije kot božanska, potem je zaupanje bolj določeno: upanje v nekoga, pa naj bom to jaz sam, bližnji ali Bog. V tem smislu obe besedi opredeljuje tudi SSKJ:

Upanje: duševno stanje, ki se vidi v možnosti za rešitev iz težkega položaja (str. 1459). Zaupanje: prepričanje, da je nekdo sposoben, voljan narediti, kar se pričakuje (str. 1637). V tej smeri bi rad spregovoril o vabilu: **OBNOVIMO ZAUPANJE**, pri čemer želim že kar na začetku poudariti, da je (vsaj moralo bi biti) zaupanje svojstvena frančiškanska krepost.

Naj poudarim, da do tega naslova nismo prišli slučajno. Najprej nam ga narekuje Dokument izrednega generalnega kapitlja: *Gospod nam govori po poti*, ki ga je treba brati pod tem zornim kotom in kjer je v točkah 14. do 16. rečeno, da se moramo vrniti k evangeliju, kar nam pa prepere-

čuje pomanjkanje temeljne, bolj **HORIZONTALNE VERE - ZAUPANJA** v nas same in v druge. »Dinamizem vere nas zaznamuje vse od začetka: od rojstva nas sprejema mati ali nekdo, ki skrbi za nas, nekdo, ki mu zaupamo, kakor tudi drugi zaupajo nam, nas sprejemajo, spodbujajo, opogumljajo in ljubijo. Bistveni odnosi našega življenja: odnosi s svetom, z Bogom, z brati so zgrajeni iz materiala, ki nam ga daje ta prvotna in temeljna vera... Kot manjši bratje se čutimo poklicane, da obnovimo prvotno in temeljno zaupanje, brez katerega je težko priti do vere v Boga življenja in do priznanja drugega kot brata...(priповed o Samarijanki: Jn 4, 1-42)«.

Isti dokument nam v točki 28. (gl. tudi št. 50.) predstavi tudi osnovni pojem zaupanja: »Ni dovolj reči, da smo bratje; **MANJŠI** bratje smo. Ta pridevnik »manjši«, je evangeljski pridevnik odnosa: Manjši smo v odnosu do nekoga drugega. »Biti manjši« je stava, izražena v prvi osebi, da bi nič v nas ne oviralo prihoda drugega. To je naš način, kako si »sezujemo sandale« pred skrivnostjo drugega, v katerem se razodeva Skrivnost (Prim 2 Mz 3,5).

Drugi razlog, ki nas je vodil do izbire tega »vabila«, pa je zelo konkreten in sicer stanje zaupanja v naši provinci/redu, stanje zaupanja med nami, ki velja kot stanje neke »sprijaznjenosti z usodo, pa

tudi lahkotnega pragmatizma in plitvega pragmatizma« (*Gospod nam govori ... št.9*).

Z ozirom na ta dva razloga, se bom v prvem delu dotaknil pomembnosti zaupanja in ga apliciral na naše redovno življenje, v drugem delu pa si bom drznil pokazati na področja nezaupanja, ki jih vidim v naši provinci in nakazal tudi nekaj možnih poti iz tega.

I.a.

Vsak človek v nekaj oziroma v nekoga zaupa. Zelo nevarno je, če ne zaupamo več. V nas je potem tako močna potrtnost, da nam ni več do življenja. Ničesar/nikogar se ne veselimo več, ničesar ne pričakujemo - temu zdravstveno pravimo depresija, v vsakdanjem besednjaku pa ob-up nad bližnjim in življenjem, najbrž pa tudi nad Bogom in seboj. Vsekakor pomeni zaupanje pogled v prihodnost, pričakovanje jutrišnjega dne, njegova popolna izguba pa smrt samo.

Ko smo vstopili v red/provinco, smo zaupali, da bomo tu srečni, da se bomo lahko v tej obliki življenja uresničili, da nas bodo tu sprejemali, ljubili, razumeli... zaupali smo, da nas v to kliče Bog sam in da s tem izpolnjujemo božjo voljo. Je danes še temu tako? Nekateri so odšli, nekateri so postali ciniki, nekateri dvoživke, nekateri so posegli po alkoholu ali brezdeltu in ne zaupajo več vase, nekateri pa še kar zaupajo, delajo, verujejo in ljubijo.

Zaupanje, smo rekli, je upanje v nekoga, da bo izpolnil naša pričakovanja, zato je zaupanje osnovna človeka drža. Osnovno zaupanje najdemo med starši in otroci. Ko otroci ne morejo več zaupati staršem, se ni samo načelo osnovno tkivo družbe, ampak tudi osnovna človekost. Če v družini ni osnovnega zaupanja, potem otroci beže od doma, zakonci iščejo tolažbe drugod, skratka razpad družine, kar pa znova pomeni razkroj osnovnih

človeških odnosov (če to apliciramo na samostansko skupnost, to pomeni, da odsotnost zaupanja preprosto vodi v razkroj skupnosti in beg drugam, pa četudi ostane kohabitacija). Podobno je v prijateljstvu. Osnova prijateljske bližine je zaupanje, sicer gre vedno za sumničenje, ljubosumje in takšno prijateljstvo ne more trajati dolgo (tu se nam zastavlja vprašanje prijateljevanja med brati). Pomislimo na skupnosti, kjer vzgojitelji ne zaupajo gojencem: to pomeni neprestano kontrolo. Družinskega ozračja ni več, nastopi totalitarna družba, kjer vsak drugega sumniči in kjer mora vsak drugega kontrolirati in se neprestano dokazovati. Take totalitarne sisteme smo poznali. Radosti in veselja ni bilo več v njih, družba je postala grenka in cinična.

Lahko torej ugotovimo, da izguba zaupanja hkrati pomeni razpad družine, skupnosti in družbe. Nezaupanje v sočloveka je patološko stanje in če hočemo rešiti družino ali družbo (konkretno našo skupnost), je nujno potrebno znova uvesti zaupanje tam, kjer ga ni več. Res je, da so starši pogosto razočarani nad otroci in da ti često izrabijo njihovo zaupanje (podobno smo tudi v skupnosti razočarani drug nad drugim, nad zlorabo zaupanja in nad skupnostjo!). Toda brez zaupanja se ne da živeti. Zato se moramo odločiti kljub razočaranjem za zavestno tveganje. Imamo na izbiro: ali zaupamo in smo kdaj tudi opeharjeni ali pa ne zaupamo več in s tem povzročimo razpad družine in skupnosti ter svoj odhod iz nje, fizičen ali vsaj čustven.

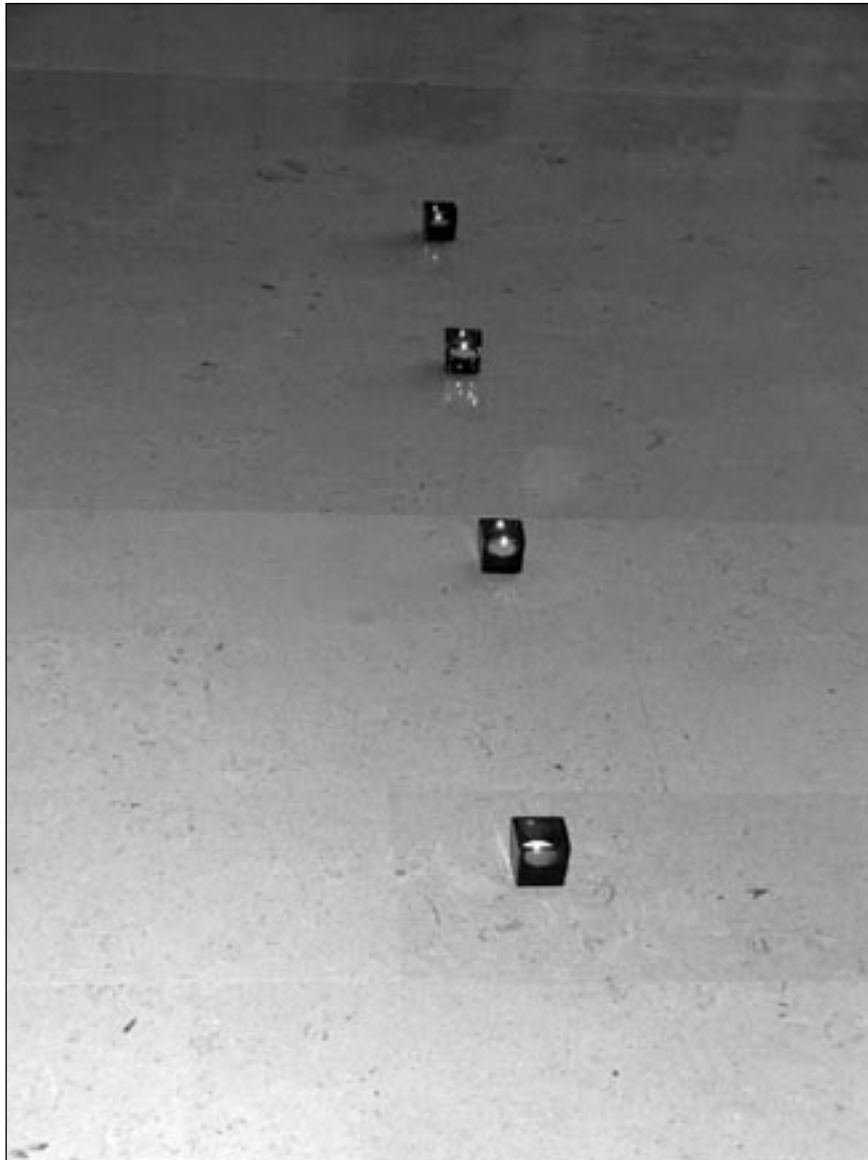
Kot že rečeno, je zelo nevarno, če kdo širi nezaupanje med ljudmi. To so počeli vsi totalitarni režimi, ko nismo vedeli, kdo vse nas zasleduje, zbira o nas podatke in kdo vse o nas poroča. Izhod iz te travmatične, bolesterne nezaupljivosti pa ostaja samo zavestno tveganje: zaupati v nekoga.

Ta »nekdo« bo na koncu vedno samo Bog, kajti samo on je vreden pravega zaupanja. Samo Najvišji nas ne bo nikoli izdal. Samo On je na višini naših pričakovanj in jih celo presega. To pa po drugi strani pomeni, da mi lahko zaupamo samo v moči in v imenu Boga, in samo z njegovo pomočjo lahko nanovo vzpostavljamo zaupanje, ko je bilo uničeno.

I.b.

Naše redovne skupnosti so hkrati človeške in božje. Ko bi želeli obiti človeško razsežnost zaupanja v sočloveka, bi s tem kršili najlepšo in najglobljo krščansko skrivnost, da je namreč Kristus kot Bog postal pravi človek.

Konkretno med nami bi to pomenilo naslednje: kdor koli bi s sumničenji ali z dvomnimi namigi spodkopaval zaupanje med brati, bi deloval v najbolj učinkoviti smeri, da jo razdre (prim.: *Prodorno in smelo... št. 42., 47.*). Pri tem moramo opozoriti na neko dejstvo, ki nam ga daje poznavanje duha in smiselnosti našega jezika. Lahko sicer rečem: To zame ne velja, ker jaz sploh ne govorim veliko, le najnujnejše ali še to ne. Tako nimam niti prilike, da bi o kom kaj slabega rekel, namigoval ali sumničil. Takšen brat pozablja, da je tudi molk govorna vrednost. Molk namreč veliko pove. Spomnimo se, da govoriti ali povedati ni isto. Nekdo veliko govori, žvrgoli in besediči, pove pa bolj malo in tudi rani ne pogosto. Drug spregovori samo nekaj besed ali pa še to ne, in ogromno pove in lahko zelo rani. Torej molk vsekakor govori. Če torej nek brat noče z nekom govoriti, njegov molk pove, da tega so-

brata ne priznava za družinskega člana, da mu hoče povedati, kako sploh ne spada v bratsko skupnost in da ga je on sam že izločil. Vemo, da je v družinah molk pogosta kazen, ki jo žene naklanjajo možem. Možje pravi: ko bi vsaj kričala, bilo bi lažje. Tisti, ki molči, s svojim molkom torej pove, da bratska skupnost ni vredna njegovih osnovnih človeških odnosov in zaupanja, dejansko pa z molkom skupnost razkraja. Kar huda obtožba je torej molk, zato jo moramo prihraniti le za izjemne sporne trenutke v bratstvu in ne za vsakodnevno komuniciranje. Za to bo vedno veljala »metodologija emavške pripovedi«: prelomiti molk, da bi začeli dialog (gl. *Gospod nam govori... št.44.,45.*).

Seveda se moramo pri tem tudi dobrohotno vprašati: Kaj pa, če je neki brat žalosten, potrta ali pa enostavno v globoki depresiji nima več moči, da bi govoril. V tem primeru mora to povedati ali vsaj dati vedeti, da gre za njegovo bolezensko stanje in ne za sumničenje bratov, ki niso vredni njegove bratske besede in zaupanja. Jasno mora dati vedeti, da je težava v njem samem in da nič ne sumniči brate, nasprotno, da jim celo zaupa in da jim je hvaležen, da prenašajo njegovo bolečino in težavo.

Sveti Frančišek pravi, da »Kjer koli bratje so in pridejo skupaj, naj bodo domači med seboj. Brez strahu naj drug drugemu razodevajo svoje potrebe« (FPVod 6,7-8). Frančišek nas torej spodbuja k

zaupljivosti, ki temelji na iskrenosti. Na eni strani je zanjo potreben pogum, da povemo resnico o sebi in jo zaupamo sobratu; po drugi strani pa je potrebna tudi ponižnost, da priznamo, kaj z nami ni v redu in česa potrebujemo ter kaj bi si želeli od svojih sobratov.

Tako lahko torej rečemo, da tudi neka napačna skromnost preprečuje zaupanje. Nekdo noče obremenjevati svojih sobratov in jim zaupati svoje bolezni, svojih potreb in težav, s tem pa tudi drugim bratom onemogoči, da bi se lahko bratsko obnašali do njega ali pa se predčasno poslovili od njih. Potrebna je torej ponižnost, kajti preko zaupanja smo sposobni deliti z brati tudi svoje pomanjkljivosti.

Vedno pa bo zaupljiva beseda mogoča, če je zaupanje vzajemno. Sobratje si moramo zaupati in to zaupanje tudi potrditi s svojim življenjem. Jasno mora biti, da brat brata ne bo izdal. To pomeni, da bo diskreten in njegovih tegob, celo spodrseljev ne bo nosil ven iz samostana. To je zdravo zaupanje, če ugotovimo, da drug drugega pred zunanjimi ljudmi vedno zagovarjamo (to velja za zdrave/poštene družinske odnose). Tudi če kdo čuti, da bo moral po stanovski dolžnosti predstojnike opozoriti na neko tegobo, spodrselj ali pomanjkljivost svojega sobrata, je znamenje zaupanja kot moralne kreposti in dolžnosti, da to najprej pove sobratu, ki se ga to tiče.

Kadar se začnejo širiti novice po hodnikih in ni odkrite besede, je to znova znak, da se osnovni bratski odnosi v skupnosti majejo. Zato bi lahko rekli, da je transparentnost delovanja ali pa obveščenost sobratov o dejavnosti vsakega brata najlepša in tudi najbolj naravna pot do zaupljivega odnosa. Tukaj je vsekakor na mestu modrost predstojnika, da sobrate obvešča o dogodkih v samostanu, tudi o stanju sobratov. Lahko ima kdaj tehten razlog, da tega ne stori. Potrebno pa je, da

ima v tem primeru toliko moralnega ugleda, da mu bratje zaupajo, da je to storil iz etičnih razlogov in da je tako najbolje za vse.

II.a.

PODROČJE NEZAUPANJA V NAŠI PROVINCI

1.) Zaupanje vodstva in v vodstvo

1.1.) *Vodstvo province ali posamezni gvardijan se včasih zdi, da ne zaupajo ostalim sobratom*, kar se kaže v premajhni informiranosti, v odločitvah od zgoraj, v prikrivanju kakšnih informacij, v pomanjkanju vizije, v preverjanju...Posledica tega je »pragmatizem«: ker ne zaupam, moram preverjati sobrata, ko se naveličam preverjati, naredim raje sam.

1.2.) *Bratje ne zaupajo vodstvu oziroma gvardijanu*, kar se kaže v dejstvu, da ostanejo stvari na papirju, da ne delujejo naše skupne stvari, da ni večje udeležbe na sestankih, ko skupaj načrtujemo, se ne prepoznamo v skupnih projektih in vanje ne vlagamo svojih moči, časa in denarja;

2.) Zaupanje v delo za duhovne poklice

Logično bi bilo, da je to področje za nas pomembno in bi morali vanj vložiti veliko energije, pa je žal bolj obrobno, za nekatere pa celo nesmiselno; nekdo mi je celo cinično dejal: k nam pa že ne bom nikoli napotil nobenega fanta!

3.) Zaupanje na področju redovne vzgoje

Tu vidim nezaupanje v dveh ravneh:

a./ da se fante v vzgojnem procesu na nek način tretira kot mladoletni in nemočne, ki se še ne smejo soočiti z realnostjo in se je treba pred njimi vedno malo

ponarejati z govorjenjem, obnašanjem, pred njimi ne sme biti odprtih debat... čeprav so že vsi polnoletni, nekateri že s poklici in krepkimi izkušnjami v svetu;
b./ posledično potem vzgoja hitro zdrsne namesto k odgovornosti raje k manipulaciji, kar izhaja nenazadnje tudi iz dejstva (tu mislim primarno na klerikat), da magistru ni zaupana odgovornost v polnem pomenu in se vanjo vsak čas posega, kar ima za posledico na eni strani, da mora magister sam postati manipulant, da preživi, po drugi strani pa kleriki manipulirajo med enim in drugim.

4.) Zaupanje v upravljanje s financami

na provincialni in samostanski ravni:

smo pravilno, pošteno in pravočasno informirani, kdo verjame poročilom, kakšen je nadzor, stojimo za provincialnimi projekti, zakaj imajo o njih večjo besedo zunanji strokovnjaki kot pa mi sami, ali lahko zaupamo, da je denar dobro »obrnjen«...?

5.) Zaupanje v pastoralno delo:

Včasih se zdi, kakor da ne zaupamo svojemu pastoralnemu delu (cinizem v pastoralni) – kaj se »splača«, ne vidimo prihodnosti, nas je strah zaradi številčnega upadanja, ne zaupamo, da bo šlo, da nas Bog blagoslavlja (zaupanje predpostavlja »vero« v to, kar delaš!). Nezaupanje se kaže tudi v premajhni izmenjavi izkušenj, skupnem praznovanju, večjem usposabljanju in vključevanju laikov...

6.) Zaupanje na osebni ravni

»Skušnja individualizma je prisotna...Kot zlovešči rak uničuje frančiškansko istovetnost... Nimamo časa, da bi mislili na druge, ker nas preveč zasedajo naši problemi ali ker v nas vlada zakon: Reši se, kdor se more« (*Prodorno in smelo* št 49). Že nekaj časa se vsi zavzema-

mo za »spremljanje«, pa ostaja ta program na papirju, ker ne more zaživeti brez medsebojnega zaupanja. Bolj zaupamo zunanjim »spremljevalcem«, v hiši nismo razumljeni, ne sprejeti, nimamo zadostne podpore pri delu, ne dobimo zadostnega ovrednotenja svojega dela in ne upoštevanja svoje osebnosti ali celo osebne karizme – takšno je čutenje in mišljenje mnogih bratov; kako težko nam je povedati sobratu o svojem zdravstvenem stanju-bolezni (gl. št. 51.), o svojem počutju, čustvenih težavah, verskih dvomih, malodušju, o svojih načrtih, o domotožju po starem svetu; kako težko nam je (imamo strah) stopiti do sobrata in ga opozoriti: »oprosti, preveč piješ, kaj je s tvojo molitvijo, kdaj si bil nazadnje pri spovedi, kako je s tvojim zdravjem, zakaj si potrtr, kaj te skrbi, kje ti lahko pomagam?«...kako hitro lahko izostanejo pohvale in priznanja in vse premalo poskrbimo za kontinuiteto nekega dela, ki ga je nekdo poprej z ljubeznijo opravljal, pa togo sprejemanje novih oblik poslanstva...

Določena oblika nezaupanja se kaže tudi v nesposobnosti odpuščanja, ko se kakšne zamere ugnezdi med brati in se postavijo kot večni zidovi mednje.

Iib.

KAKO OBNOVITI ZAUPANJE

1. »Želje mičejo, zgledi vlečejo«. Začeti bo potrebno pri GLAVI: Zares timsko delo s prepoznavno vizijo in ozemljitvijo. Prav tako bi moralo vodstvo pričeti z »spremljevalci« in tako dati zgled ostalim bratom.
2. Če govorimo o »TRAJNI FORMACIJI«, ta ne bi smela biti samo občasna, z nekimi gasilskimi akcijami; seveda pa bo za kaj več

potreben dogovor, sicer bo izgledalo, da dela odbor to le zase. Predlagam: šolo zaupanja za vodstvo, za gvar-dijane in župnike, za OFM 10, za brate laike... Ali pa drug sistem: ta šola najprej za zainteresirane, potem stvari potekajo po sistemu »metodologije Emavs«.

3. Razmišljati bi morali in sčasoma narediti »EKOLOŠKI NAČRT ŽIVLJENJA«, ki nam bo pomagal osvoboditi se suženjstva funkcionalnosti in uravno-

težil naše delo, molitev, prosti čas, konjičke, skrb za zdravje, solidarnost z drugimi (znotraj tega tudi kakšen dan resničnega brezdolja, kar seveda ne velja za brata »muho«).

4. VZGOJO bi lahko naredili bolj odprto – »vsi vzgajamo« – občasno pritegniti sobrate s terena, izmenjava izkušen, informacij, pojasnil, premagovanje stereotipov in predsodkov...
5. Pogumno vnašati SPREMEMBE: stalno ponavljanje istih vzorcev življenja, istih dejavnosti, istih načinov molitve, istih srečevanj... pa naj bodo ta še tako redna in vestna, vseeno dela bratstvo mrtvo
6. Zavzeti se za KULTURO SO-DELOVANJA IN SOLIDARNOSTI: verjamem, da smo

sposobni združevati svoje moči, sposobnosti, finance, karizme, hobije, svojo vero in ljubezen in iz tega ustvarjati zaupanje.

7. Morda bi lahko našli PRIJATELJA(E) znotraj bratsva(ev), ne le zaprte klope za kritkarstvo in čenče.
8. Za PASTORALO in DUHOVNE POKLICE bi si lahko preko elektronske pošte izmenjevali

lepo pripravljeno liturgijo, uspele kateheze, pridigar-ske osnutke... morda pa tudi neuspehe in težko plačana spoznanja, da bi drugim ne bilo potrebno plačevati istega »davka«.

9. Omogočiti SPECIALISTIČNI ZDRAVSTVENI PREGLED (tako finančno kot tudi z moralno podporo) vsem bratom.
10. Morda bi po hišah uvedli »SKRINJO ZAUPANJA«, kamor bi lahko metali svoje pripombe, želje, razočaranja, se obveščali o »ranah«, klicali na pomoč.
11. Enkrat tedensko/mesečno bi lahko ZAMENJALI VLOGE v hiši, da bi vsi lahko doživljali, kaj pomeni biti

kaplan, vratar, zakristan, gvardijan, župnik, »rezerva«...

Naše poslanstvo je »vedno karizmatično ter zato pluralno ter različno, ker se rojeva iz daru, ki je lasten vsakemu bratu ...zato je popolno bratstvo tisto, ki sprejema vase darove vsakega brata in jih postavlja v graditev kraljestva« (*Gospod nam govori ... št.38., 60.*). Kako bi lahko bili mnogo bolj enotni in si med seboj več sprejemali in pomagali, če bi si med seboj pri vsem tem bolj spoštovali in zaupali! Morda bi bil še kakšen več med nami, morda bi bil med nami še tudi kdo izmed tistih, ki so že pokojni? Koliko manj vrtičkov bi bilo in koliko več tveganja – brez zaupanja živimo skopljeno redovništvo, ker je odstranjeno vsako tveganje.

Nenazadnje seveda velja, da je zaupanje dar, milostni dar in krepost, tudi božanska krepost. Zato bomo vsi ljudje, s Frančiškoviimi brati vred, vedno nepopolni v zaupanju. Toda Frančiškovi bratje smo na poseben način pričevalci zaupanja v tem svetu (ta svet bolj potrebuje pričevalcev

kot učitelj), ker smo »manjši«, ker moramo biti v odnosu, zato je prav, da nas tudi ljudje poznajo kot manjše brate, ki smo sposobni zaupanja. Poklicani smo, da laikom zaupamo poslanstvo v Cerkvi, da mla-

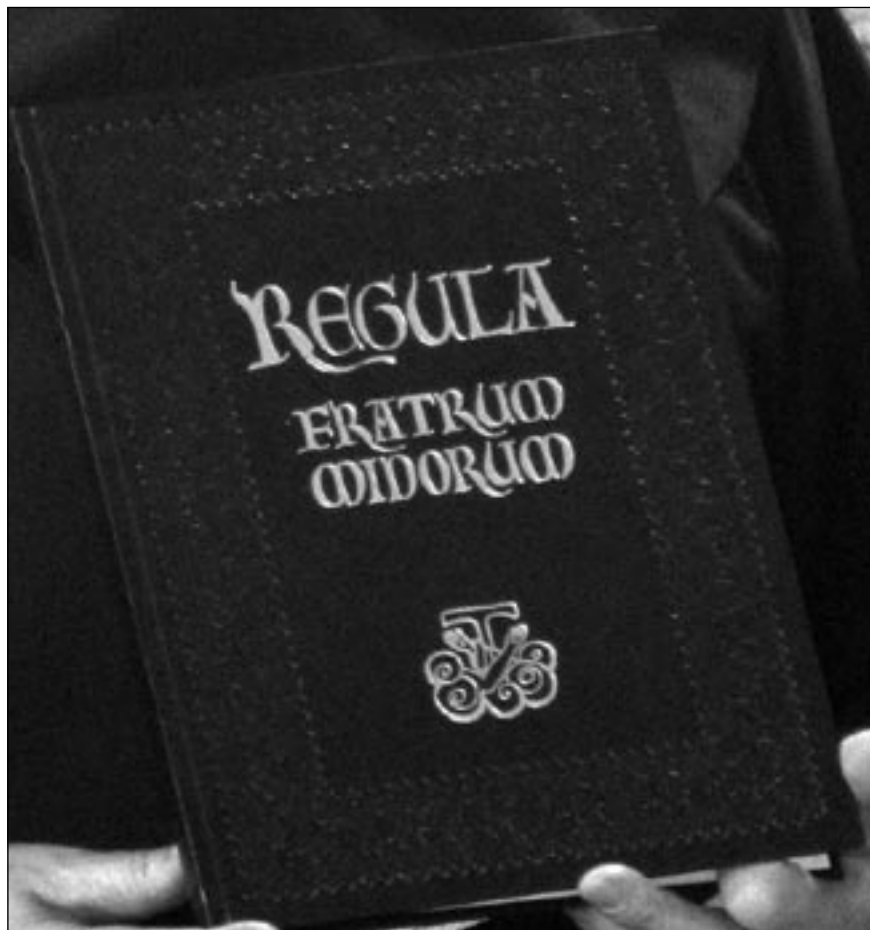
dim zaupamo, ko iskreno iščejo in da vsakega človeka dobre volje sprejmemo z zaupanjem, naprej pa seveda sebe same in med seboj v skupnosti. Mar ne bi največ naredili za nove poklice, če bo bilo to zaupanje res živo v nas in med nami?

V molitvi lahko hranimo to krepost, ki je dar od zgoraj. Zaupljiva molitev bo tudi iz nas napravila bolj zaupljive ljudi. Tudi v primeru, ko bi imeli občutek, da se je zaupanje med nami sesulo, Bog sam še vedno zaupa v nas in nam bo dajal možnost, da zaupanje nanovo vzpostavimo med seboj in z Njim.

Poglejte, bratje, ponižnost Boga in izlijte pred njim svoja srca... Nič torej od svojega ne pridržite sebi, da vas popolnoma sprejme On, ki se vam vsega daje.

FPre 28-29

p. Pavle Jakop

Seja južnoslovanske konference provincialnih ministrov OFM

Imotski, 10.-11. junij 2007

V frančiškanskem samostanu sv. Frančiška Asiškega v Imotskem je bila 10. in 11. junija 2007 redna seja JKPMOFM, na kateri so bili navzoči vsi provincialni ministri (br. Viktorja Papeža je zastopal br. Tadej Strehovec, prov. definator), generalni definator br. Šime Samac in tajnik br. Nikola Vukoja.

Ko je br. Željko Železnjak, podpredsednik konference pozdravil vse navzoče, še posebej br. Šimeta Samca, ki je uspešno končal vizitacijo in kapitularni kongres v hercegovski provinci, in novoizvoljenega provincialnega ministra br. Ivana Sesarja, ki mu je zaželel uspešno služenje v njegovi provinci in v konferenci, je predložil dnevni red, ki je bil soglasno sprejet.

Brate obveščamo o najpomembnejših vprašanjih, o katerih so provincialni ministri razpravljali in sprejeli odločitve.

1. Mednarodno znanstveno srečanje k hrvaškem skotizmu – Br. Željko Železnjak je na kratko obvestil o poteku priprav na to srečanje, ki ga je želela naša konferenca in bo v Zagrebu in Splitu od 27. do 29. maja 2008, neposredna organizacija pa je zaupana provincama sv. Cirila in Metoda (Zagreb) in presv. Odrešenika (Split). Br. Željko je provincialne ministre seznanil s programom in s trenutnim stanjem priprav. Provincialni ministri so sprejeli predlagani program in izrazili željo, da navedeni organizacijski odbor nadaljuje z delom (brr. Željko Železnjak, Željko Tolić, Josip Percan, Ante Akrap, Gabriel Juršić, Vatroslav Frkin, Mirko

Mataušić, Nikola Vukoja, Petar Cvekan).

2. Priprava na srečanje Unije frančiškanskih provincialnih ministrov Evrope (UFME) (Sarajevo, 9.-14.10.2007) – Br. Mijo Džolan, gostitelj srečanja, je obvestil provincialne ministre o programu in dinamiki dela na srečanju. Izvršilni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki konferenc provincialnih ministrov OFM iz Evrope, je imel nedavno v Sarajevu sestanek in je izdelal detajlni program. Poročilo o tem bo poslal br. Vlatko Marić, tajnik UFME. Delovni naslov srečanja je "Frančiškani in medreligijski dialog s posebnim poudarkom na islamu v Evropi". Ob predavanjih bodo tudi pričevanja o dialogu in sobivanju v naših krajih, zato je dobro, da se najdejo ljudje, ki bodo realni in

obenem polni upanja. Potrebno je poudariti stične točke, pozitivne drže in pobude, obenem pa tudi vse težave, ki so realne.

3. Srečanje s Severnoslovansko konferenco provincialnih ministrov OFM – Običajna praksa je že, da se obe slovanski konferenci srečata vsaki dve leti. Zato bomo izkoristili srečanje UFME in ob tej priliki od 14. do 16.10.2007 gostili Severnoslovansko konferenco provincialnih ministrov. Delovni del srečanja bo posvečen izmenjavi izkustev o začetni in trajni formaciji in o evangelizaciji v spremenjenih okoliščinah, v katerih živimo po komunizmu.

4. Priprava na slovesne zaobljube in rogozniški kapitelj vzgojiteljev, gojencev, provincialnih

ministrov, generalnega ministra in bratov iz generalnega tajništva FŠ - Br. Željko Tolić, ki je v konferenci zadolžen za formacijo in študij, je obvestil o skupni pripravi na slovesne zaobljube in o pripravi rogozniškega kapitlja. Kar zadeva skupno pripravo na slovesne zaobljube, jo to leto gostijo in organizirajo minoriti. Niso še poslali celotnega progra-

loge za naš položaj. Prav tako bi bilo dobro preštudirati generalovo pismo mladim bratom do 10 let slovesnih zaobljub (Karkoli vam poreče, storite). Potrebno je zaprositi predavatelje iz Rima, da pošljejo svoja predavanja ali vsaj naslove z vprašanji, o katerih bi želeli, da se razpravlja. Za to naj poskrbita br. Željko Tolić in br. Marinko Pejić

ma, ko pa to storijo, bo br. Željko to poslal vsem provincialnim ministrom, da vidijo in sprejmejo program.

Že prej je bilo dogovorjeno srečanje našega generalnega ministra in generalnega tajnika za formacijo in študij z našimi brati v začetni formaciji. To srečanje, rogozniški kapitelj, bo v Šibeniku (hotel Solaris) od 5. do 7. oktobra 2007. Za organizacijo kapitlja skrbita br. Željko Tolić in br. Marinko Pejić, naš medprovincialni tajnik za FŠ. Izdelala sta že program, razdelila zadolžitve, našla kraj in se vse dogovorila z generalnim tajništvom za formacijo in študij. Br. Željko je vsem provincam poslal program srečanja. V pogovoru o programu je bilo povedano, da je treba poslati dopis vsem vzgojiteljem in jim naročiti, da se dobro pripravijo na srečanje, da bi na njem lahko aktivno sodelovali. Vsekakor bi bilo treba dobro poglobiti dokument izrednega generalnega kapitlja Gospod nam govori po poti in iz njega potegniti operativne pred-

5. Dogodki v redu - Naš generalni definitor br. Šime Samac je seznanil navzoče o nekaterih pomembnih dogodkih in načrtih reda. Najprej je brate obvestil o srečanju predsednikov konferenc, ki je bilo v Rimu od 5. do 7. maja 2007.

Na srečanju so se še posebej pogovarjali o vlogi predsednikov konferenc. Ponujenih je bilo več različnih razmislekov in predlogov, tisto, o čemer bi se bolj ali manj lahko vsi strinjali, pa lahko izrazimo takole:

- glavna dolžnost predsednika je, da animira in koordinira delo konference;
 - province svoje konference povezuje, pa tudi njih z generalnim vodstvom in vsem redom;
 - odgovoren je za sodelovanje z generalnim vodstvom, še posebej z generalnim definitorjem.
- Vsi so soglašali, da bi bilo dobro, če se ga voli za tri leta.

Potem so se pogovarjali o mestu obhajanja naslednjega generalnega kapitlja. Vsi so soglašali, da je Assisi za to najprimernejši.

Vse konference naj razmišljajo o delovni temi generalnega kapitlja in sporočijo svoje predloge vodstvu reda, ko bo poslan vprašalnik.

6. Volitve predsednika in podpredsednika konference - Ker je br. Slavku Soldu, dosedanjemu predsedniku, prenehala služba provincialnega ministra, je bilo potrebno izvoliti novega predsednika.

Za novo predsedstvo konference za tri leta je bil izvoljen br. Josip Sopta, provincialni minister Province sv. Hieronima (Zadar), za podpredsednika pa prav tako za tri leta br. Željko Železnjak, provincialni minister Province sv. Cirila in Metoda (Zagreb).

7. Poročila provincialnih ministrov - Vsak provincialni minister je na kratko obvestil o stanju in načrtih na področju, za katero je zadolžen.

Formacija in študij - Br. Željko Tolić, zadolžen za formacijo in študij, je obvestil o pripravi dveh srečanj (priprava na slovesne zaobljube in rogozniški kapitelj za vzgojitelje in brate v začetni vzgoji). Še precej je treba pripraviti; skupaj z medprovincialnim tajnikom za formacijo in študij br. Marinkom Pejićem bo to opravil in pravočasno obvestil provincialne ministre in magistre. V pogovoru je rečeno, da je potrebno zbrati vse naše vzgojitelje in z njimi izdelati dolgoročni program začetne in trajne formacije na ravni konference.

Evangelizacija – Br. Josip Sopta je obvestil, da je poslal vprašalnik vsem provincialnim tajnikom za evangelizacijo, a ni dobil odgovorov, tako da ne more povedati ničesar podrobnejšega. V pogovoru je sklenjeno, da on in br. Nikola Vukoja, medprovincialni tajnik za evangelizacijo, dobro pripravita in skličeta srečanje provincialnih tajnikov za

ki so povezane s tema službama. Karitas – Br. Željko Železnjak je povzel odgovore, ki jih je dobil od odgovornih za karitas iz posameznih provinc. Veliko se dela po vseh provincah, kar je dobro. Postavlja se vprašanje, ali je mogoče kaj narediti tudi na ravni konference s skupnim nastopom. Izrečeno je bilo precej predlogov. V glavnem se je poudarjalo, kako

nevpadljiva, varovati se je treba senzacionalističnih pobud. Vsekakor je treba več pozornosti posvečati vlaganju v ljudi kot v zgradbe.

V pogovoru je dozorela ideja, da se ustanovi “sklad 800-letnice reda” na ravni konference. O tem bo razmišljal Svet za karitas in potem predlagal, kaj bi bilo najprimerneje za odločitev in izvedbo.

Pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva (PMOS) – Br. Mijo Džolan je na kratko obvestil o delu na področju pravičnosti, miru in ohranjanja stvarstva. Po provincah se dela, medprovincialno sodelovanje pa je težko in počasno. Frančiškanski inštitut za kulturo miru nas še vedno povezuje, veljalo pa bi narediti še kaj na drugih ravneh. Morda bi se na ravni VFZ (Svet frančiškanskih skupnosti) ali konference odprlo spletni portal, na katerem bi bile objavljale vse novice in pobude, pa tudi besedila, ki bi lahko pomagala reševati konkretne probleme in vprašanja. V naših krajih je dovolj problemov, o katerih ne bi smeli molčati, nanje moramo biti občutljivi in se odzvati na frančiškanski način. Ni dovolj samo odzvati se v stilu gašenja požara, ampak odkrivati vzroke in se soočiti z njimi.

Poročal je tudi o težki družbeni in politični situaciji v BiH. Skupaj z br. Ivanom Sesarjem sta pred velikimi vprašanji in problemi. Br. Mijo je nekaj svojih razmišljanj že poslal prej provincialnim ministrom in jih naprosil za predloge.

Omenil je delovanje Odseka za medreligijski dialog v Sarajevu, provincialni ministri, ki imajo brate v Srbiji in Črni Gori pa so poročali na kratko o njihovi situaciji.

Bratom v Imotskem z gvardijanom br. Zoranom Kutlešom na čelu, ki so nas bratsko sprejeli in gostili se pristrčno zahvaljujemo

br. Nikola Vukoja, tajnik

prevedel br. Miran Špelič

evangelizacijo in moderatorjev za misijonsko evangelizacijo. To je nujno, ker je v zakonodaji reda tu prišlo do novosti in je potrebno vsem pomagati, da bolje spoznajo dolžnosti in odgovornosti,

že imamo dovolj karitativnih ustanov po provincah in da je dobro delati prek njih, da se ne bi množile ustanove. Prav tako je pomembno paziti na obliko delovanja, ki naj bo preprosta in

Zapisnik 23. preliminarne seje provincialnega definitorija pred provincialnim kapituljem

Ljubljana - Vič, 17. april 2007

Seja provincialnega definitorija je potekala v našem samostanu na Viču v Ljubljani, 17. aprila 2007. Začela se je ob 21.30, udeležili pa so se je provincialni minister p. VIKTOR PAPEŽ, provincialni vikar p. MARJAN ČUDEN, definitorji province p. ZDRAVKO JAKOP, p. NIKO ŽVOKELJ, p. PAVLE JAKOP, p. STANE ZORE, P. MARI OSREDKAR in tajnik province P. TADEJ STREHOVEC. Sejo smo pričeli s kratko molitvijo, ki jo je pripravil p. Mari.

1. **Pripombe k zapisniku zadnje seje z dne 6.3.2007 in sprejetje zapisnika.** Zapisnik je bil z manjšimi pripombami sprejet.

2. **Posvetovalno glasovanje za pripustitev k slovesnim zaobljubam br. Andraža Arka.** Po krajši razpravi so člani definitorija, o prošnji br. Andraža, pozitivno glasovali.

3. **Provincialni kapitelj 2007.** Člani definitorija so po posvetu sprejeli dnevni red kapitlja, za poslušalca za pritožbe na kapitulju določili p. Mihaela S. Vovka in p. Davida; za pregledovalca zapisov in dokumentov (čl. 12): p. Bernarda ter p. Marka. P. provincial je obvestil navzoče, da je na kapitelj povabil tudi prokuratorja province p. Borisa.

4. Razno:

- P. Polikar Brolih je bil premeščen na Brezje, kjer je bila stiska zaradi nenadni smrti dveh bratov. Kapitularni kongres bo odločal o tem, ali bo p. Polikarp tam tudi ostal.
- P. Petru Vrabcu se junija izteče leto eksklavstracije. Zaradi pastoralnih razlogov jo želi podaljšati še za eno leto. Provincialno vodstvo mu je zato podaljšalo eksklavstracijo še za eno leto.

P. Viktor se je vsem definitorjem zahvalil za dosedanje delo.

Seja se je zaključila ob 22.35.

*p. Tadej Strehovec
tajnik province*

Zapisnik 1. redne seje provincialnega definitorija

Št.: 212/2007

Datum: 13. junij 2007

Ljubljana - Vič, 13. junij 2007

Prva redna seja provincialnega definitorija je potekal v našem samostanu na Viču v Ljubljani, 13. junija 2007, na praznik sv. Antona Padovanskega, zavetnika župnijske cerkve. Začela se je ob 9.30 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. VIKTOR PAPEŽ, provincialni vikar p. MARJAN ČUDEN, definitorji province p. STANE ZORE, p. MARJAN ČUK, p. MIRAN ŠPELIČ, p. SIMON PETER BERLEC in definitor ter tajnik province p. TADEJ STREHOVEC. Sejo smo pričeli s kratko adoracijo v cerkvi, saj je bilo tam celodnevno čaščenje Najsvetejšega.

1. Z nekaterimi pripombami je bil sprejet zapisnik kapitularnega kongresa.

2. Pregled in dopolnila k »Tabela 2007.« Na osnovi dodatnih posvetovanj je definitorij potrdil naslednje spremembe:

- § p. Tomaž Pinter je imenovan med člane Sveta za poklice;
- § p. Bernard Goličnik bo na Sveti Gori opravljal tudi službo rektorja bazilike;
- § p. Mari Osredkar bo namesto v Kamniku nadaljeval s svojim delom v Šiški;
- § p. Milan Kadunc se bo to leto pripravljala na delo v misijonih v Kamniku.

3. Sklepi in priporočila provincialnega kapitlja 2007 - načrt njihovega uresničevanja. Sklenjeno je bilo, da bodo vsi voditelji tajništev in svetov prejeli sklepe in priporočila letošnjega provincialnega kapitlja ter bodo naprošeni, da napravijo načrt njihovega uresničevanja in ga pošljejo na provincialat do 30.9.2007.

4. Analiza dneva province v Strunjanu. Vsi člani definitorija so se strinjali z oceno, da je bil letošnji dan province zelo lepo organiziran in da se ga je udeležilo veliko bratov. Ob tem izrekamo posebno zahvalo p. Nikotu za izvedbo in organizacijo srečanja v cerkvi in na ladji.

5. Dopisi bratov:

- **Prošnja br. Andraža Arkota za vpis podiplomskega študija na TEOF v Ljubljani.** Definitorij je podprl njegovo prošnjo, da ob pastoralnih obveznostih na Viču (kamor bo prestavljen) in obveznostim, ki so povezane z duhovniškim posvečenjem, nadaljuje svoj dosedanji študij v pastoralno-teološki skupini (področje mediji).
- **Dopis komisarja p. Petra Lavriha z naslovom "Določitev prostorov za komisariat Svete dežele."** Definitorij se strinja s

predlogom, da bodo prostori komisariata na Viču. V dogovoru s tamkajšnjim gvardijanom bo sklenjen poseben dogovor o najemu in drugih pogojih.

6. Jubilejno leto 2006-2009.

P. Viktor je predstavil potek priprav na jubilejno leto. Posebej je predstavil dogovarjanje z redovnimi predstojniki in predstojnicami Frančiškove karizme za skupno praznovanje tega jubileja. Ob tem je predstavil tudi najnovejšo teološko knjigo našega p. Bruna Korošaka, ki je pred kratkim izšla.

7. Naslednja seja provincialnega definitorija bo predvidoma septembra oz. oktobra. Dopise, prošnje ali karkoli drugega pošljite do konca avgusta na provincialat.

*p. Tadej Strehovec
tajnik province*

Dan province v Strunjanu (23. maja 2007)

Letošnji dan province je bil edinstven v več pogledih. Lepa udeležba bratov – kljub močni vpetosti v pastoralne obveznosti in župnijske dejavnosti – je pokazala, da za skupni shod vendarle ni treba zapreti ostalih postojank. Z obiskom Strunjana smo obeležili stoletnico navzočnosti frančiškanov v tem kraju. Uvodnemu gostoljubju pri mizi s specialitetami in medsebojnim srečevanjem je sledilo srečanje z Gospodom pri mizi Božje besede in Najsvetejše skrivnosti, ki se je končalo z asiškimi litanijami v izvedbi mladostnega cveta province. Nagovor patra Nika nam je osvetlil utrip stotih let Strunjana in izrazil zahvalo navzočim in odsotnim, živim in pokojnim bratom, ki so zadnje stoletje sooblikovali zgodovino postojanke. Končno nam je provincial p. Viktor predstavil še sklepe kapitlja, nakar smo se odpravili na barko. Pred odplutjem sta se nam pridružila še kolesarsko razgreta svetogorski brat Ambrož in pater Peter, pripovedujoč zmago nad počenimi zračnicami. Križarjenje z vnetimi pogovori je potekalo ob češnjah, ocvrtih ribicah, v spremstvu galebov in celo nekaj pesmi iz romarskega izročila. Nobeno ločevanje bratov na en in drugi breg ni bilo mogoče saj smo si bili tako blizu; na eni sami barki. Po vrnitvi v pristan smo se poslovili do naslednjega srečanja oziroma do premestitev na skupne postojanke v hvaležnosti Bogu, ki nas zbira v eno samo družino. Nekateri pa smo podaljšali bratsko srečanje ob kavi in sladoledu. Bogu hvala!

brat Tilen

Brezje

NA BREZJAH obhajamo letos 100-letnico kronanja Marije Pomagaj. Vse moči usmerjamo v jubilejno praznovanje. Na začetku leta nas je obiskala sestra smrt in p. Primožu in p. Vitomirju odprla vrata večnosti. Bratje pogrešamo Primožev nasmeh in Vitomirjevo nezahtevnost. Na velikonočni ponedeljek nam je prišel pomagat p. Polikarp, ki je po kapitlju postal »polnopravni član« našega bratstva. Čeprav ima dolg staž spovednika in je po vztrajnosti podoben maratonceu, je kmalu ugotovil, da biti spovednik na Brezjah posebno še ob sobotah in nedeljah ni kar tako. S svojim smislom za humor in z globino svoje duhovnosti naše bratstvo prebujajo in poživljajo.

S praznovanjem jubilejnega leta ob 100-letnici kronanja milostne podobe Marije Pomagaj na Brezjah in ob 60-letnici njene vrnitve iz begunstva med drugo svetovno vojno smo začeli na novo leto, ko obhajamo obletnico razglasitve bazilike Marije Pomagaj za slovensko narodno svetišče (leta 2000). Z nami je bil koprski škof msgr. Metod Pirih. Ob spominu Lurške Matere Božje (11. februarja) so se ob Mariji zbrali bolni in invalidni. Koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak jih je vabil, naj ob zazrtosti v Kristusa, ki je mož bolečin, in ob pogledu na ljubečo Mater Marijo, ki je zdravje bolnikov in polna sočutja do vsakega človeka, črpajo moči za življenje darovanja in izgorevanja.

Prebivalci romarskega središča na Brezjah se zavedamo, da tudi sami potrebujemo duhovno prenovu, zato smo imeli v mesecu marcu petdnevno duhovno obnovo za našo osebno rast in da bi rasli kot občestvo Cerkve. P. Stane nas je spodbujal pri mašah in v srečanjih z biblično skupino, s člani pevskega zbora in pastoralnega sveta bazilike, s člani FSR in zakonci. Posebnost duhovne obnove pa je bila okrogla miza z naslovom: Kaj mi po-

menijo Brezje. Spregovorili so dr. Anton Jamnik, dr. Stane Granda, prof. Jože Dežman in p. Leopold. Brezjani so postavljali vprašanja in odprt pogovor nas je med seboj zbližal.

Na praznik Gospodovega označenja Mariji je bil z nami murkosoboški škof dr. Marjan Turnšek. K maši smo povabili noseče matere in družine z majhnimi otroki. Prav prijetno je bilo. Veselili smo se porajajočega se življenja in odprtosti za sprejemanje otrok, ki so upanje našega naroda.

V cvetnem in velikem tednu je bilo več spovedovanja kot običajno. K boljšim spovedim je gotovo pripomogel tudi radijski misijon. Na velikonočni ponedeljek smo imeli celodnevno čaščenje Svetega Rešnjega telesa. Ob koncu maš smo imeli čaščenje in evharistični blagoslov, med mašami pa je s petjem in glasbo sodeloval kvintet bratov in sester Avšič in tako ves čas ohranjal molitveno vzdušje. Ta dan smo tudi sprejeli ikono Jezusa Prijatelja, ki so jo taizejski bratje podarili naši domovini.

Prvi maj smo obhajali praznično. Romarjev je bilo kakor ob nedeljah. Veseli smo bili, ker so slovenski škofje sprejeli našo pobudo in potrdili šmarnično branje, ki ga je pripravila prof. Berta Golob, kot uradno besedilo za vso Slovenijo.

Večer slovenskih narodnih in krščanskih izročil je privabil na Brezje okrog 1500 romarjev. Stari Brezjani pravijo, da tako veličastne procesije po vasi še ni bilo. Tudi celjski škof dr. Anton Stres je bil navdušen. K vzdušju pa je pripomogel tudi gledališki igralec Gregor Čušin, ki je za to priložnost pripravil recital o Mariji Pomagaj. Vse ste lahko spremljali na valovih Radia Ognjišče.

Na praznik Marije Pomagaj, ki smo ga letos prvič kot liturgični praznik obhajali po vsej Sloveniji, je bilo živahno že dopoldne, ko je prišlo več avtobusov upokojencev iz različnih krajev naše domovine. Popoldne pa se je pri Mariji zbrala Ljubljana. Sloves-

no bogoslužje je vodil ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Alojz Uran.

Praznični teden smo zaključili na binkošno soboto. Že ob pol šestih zjutraj so prišli peš romarji iz Srednje vasi v Bohinju, ob sedmih iz Črnuč, potem pa še 4 avtobusi ob pol devetih in nato srečanje za člane ŽRV. Letošnji molitveni dan smo oblikovali svetopisemsko. Povabili smo blicista dr. Maksimilijana Matjaža, ki je bil zares pričevalec in ne le oznanjevalec Božje besede. Letošnja obogatitev je bilo delo v skupinah, kjer so udeleženci razmišljali o postajah Marijinega življenja, kakor so zapisane v evangeliju.

Na binkoštni praznik je ap. nuncij msgr. Santos Abril y Castelló podelil zakramente krščanskega uvajanja osmim katehumenom, od katerih jih je bilo šest krščanih. Tako praznovanje je spodbuda za romarje in za domačine. Vsako leto je med katehumeni kakšen domačin z Brezij ali Črnavca. Tudi za prihodnje leto se že oglašajo.

Mesec maj smo zaključili z lepim glasbenim večerom. Ob sklepu šmarnic so MPZ bazilke, MPZ Koledva iz Kroke, solistka Janja Hvala in kvintet inštrumentov približali v pesmi Marijino življenje. Sklopu pesmi so dali naslov Vrata nebeška. Povezovalni tekst je odstiral lepoto Marijine duše in njene zaljubljenosti v Boga. Večer je glasbeno pripravil in vodil prof. Egi Gašperšič.

Ob tej priložnosti pa naj še spomnim, da se pridno pripravljamo na 100-letnico kronanja. Zbori (150 odraslih, 100 otrok) že več mesecev pridno vadijo. Solista Janez Lotrič in Bernarda Fink sta se že tudi pridružila vajam. In še nekaj, 25. maja so zabrnili stroji in začeli pripravljati teren za zunanji oltar, nove sanitarije in šotor. Časa je malo, praznovanje pa blizu. Zaupamo v Božjo previdnost in varstvo ter pomoč Marije Pomagaj.

p. Silvin

Kamnik - blagoslov oratorija

Na dan, ko smo v bivši državi praznovali »dan mladosti«, t.j. 25. maja, je provincialni minister p. Viktor Papež, po končanem slovesnem somaševanju p. Pashala, p. Zdravka in diakoniranju br. Tomaža Hočevarja ob 19.00, blagoslovil obnovljeni oratorij. Oprema (27 kornih klopi je razporejenih v dveh vrstah) je najverjetneje s konca 18. stoletja. Restavratorska in konservatorska dela je opravil restavrator Aleš Sluga, ki je tudi na novo dodelal legile. Nad sedeži je dobil svoje mesto križev pot, delo neznanega slikarja štajerske šole. Postaje križevega pota je dal restavrirati že p. Pashal leta 1991, arhitekt Matija Suhadolc pa je letos izdelal načrte za nove okvire. Isti arhitekt je zasnoval je tudi nova vhodna vrata v oratorij (napis nad vrati pa je izbral p. Miran: CHORO RE DEO CORDE) in oltar, nad katerim se dviga podoba Brezmadežne domnevno delo Franca Jelovška. Delno je obno-

vo oratorija sofinancirala Občina Kamnik.

Novinci, kleriki in drugi navzoči bratje so po blagoslovu zapeli slovesne latinske večernice, ki so jih obiskovalci spremljali po videoprenosu v cerkvi. Vsi skupaj so si nato ogledali obnovljeni oratorij in odšli v samostansko dvorano, kjer je najprej p. Boris predstavil potek obnove, nato pa je restavrator predstavil novitvena dela v besedi in sliki. Zatem je predaval dr. p. Miran Špelič na temo »S psalmi nekoč, zdaj in vselej«. Izpostavil je potrebnost zgovorne tišine v kateri se rodi beseda, ki gradi odnos, beseda ljubezni. Bog je »beseda ljubezni«, ki po Svetem pismu nagovarja človeka v njegovi besedi in umolkne, da bi slišala njegov odgovor. Nato je p. Miran predstavil svetopi-semko knjigo psalmov, vrste psalmov, njihovo uporabo skozi stoletja (pri cerkvenih očetih in Frančišku). Nato je ponovil povabilo koncila, da naj vsi molijo brevir. Po predavanju se je razvil pogovor, ki mu je sledilo še veselo druženje v samostanski obednici.

Ljubljana - Vič

Dragi bratje!

Urednik Poročil me je spravil v nemajho zadrego, ko mi je namignil, naj v Poročila pride samo to, kar zadeva naš samostan. Imel sem namreč pripravljeno poročilo z zadnje seje ŽPS-ja, v katerem je naštetih kar 40 točk raznih dejavnosti v župniji (in samostanu in Antonovemu domu - a vse, bolj ali manj, v »službi« župnije). Pa bom, našel, naštel samo eno točko, in sicer tisto, ki našteva dejavnosti za današnji dan, ko tole pišem 3. junij 2007:

- Zaključek verouka ob 10. uri za otroke, ob 19. uri za mladino.
- Ob 17. uri srečanje članov ŽPS frančiškanskih župnij.
- Ob isti uri srečanje FD-Vič (vedno na prvo nedeljo, razen v juliju in avgustu - to dodajam sam, kar pa je itak že prizadetim dolgo znano).
- Prvoobhajilni piknik v Novi Štifi.

To samo za vzorec. Sedaj pa samostan! Hm!? Ocenov provincialnega kapitlja z vsem, kar spada zraven seveda prepuščam drugim. Naj pa samo omenim začudenje (vsaj) dveh, ob dejstvu, da izgubljamonega duhovnika pri kar (pre)obilnem delu na Viču. Potem morda cigaretni dim, njegov izvor, njegovo nahajanje in končno zatekanje v prostore pljuč nekadilcev. Pa morda še ljubka psička Brina, ki bi jo bilo, po besedah izkušenega rejca (p. Krizologa) iz ZDA, treba de-humanizirati. Ta izraz nima nič skupnega z recimo »izkopom«, ali z izrazom »posthumno« itd., ampak izvira iz besedice »homo-človek«. Če sem prav razumel p. Krizologa gre torej za njeno razčlovečenje (kako nehumano!), ali ponovno »popasjenje«, ali kako bi se temu lepše reklo.

Dalje razgovor, ali bolje razmišljanje o novih prostorih Komisa-

riata za Sveto deželo in namestiti vi morebitnih novih kandidatov. To je to. In to bi bilo skoraj že vse, kar zadeva izključno samostan. Pa lep pozdrav!

p. Anton

Predavanje o sv. Elizabeti

Ob 800-letnici rojstva in evropskem letu sv. Elizabete je Društvo sv. Jakoba v goste povabilo Kamničanko, članico Frančiškovega svetnega reda, dr. Andrejo Eržen, samostojno raziskovalko na Filozofski fakulteti v Lozani (Švica), ki je pripravila predavanje o tej zanimivi Evropejki. Predavateljica nas je ob slikah popeljala skozi življenje sv. Elizabete – evropske svetnice. Posebej je poudarila njeno rodovitno izročitev v Božje roke, aktivno pomoč ubogim in bolnim (ustanovila je bolnišnico v kateri je tudi sama negovala

bolnike), preprosto in skromno osebno življenje. Bila je sodbica sv. Frančiška, se po njem zgledovala in stopila v njegov svetni red.

Sv. Elizabeta je na poseben način povezana tudi z mestom Kamnik. Njena mati Gertruda, je bila iz andeško-meranske rodbine, ki je imela v naših deželah obsežno zemljiško posest s sedežem v Kamniku.

Predavanje je bilo v petek, 23. marca, po večerni maši. Člani FSR iz Kamnika, ki so povabili v goste KB FSR iz Ljubljane-Marijino oznanjenje, pa tudi drugi, so se v pogovoru in veselem srečanju še dlje časa zadržali v prostorih samostana.

Maribor

Provincialna vizitacija se je letos začela v našem samostanu in sicer že 8. januarja. Kot ponavadi ni bilo večjih pretresov. Teden smo zaključili s področno duhovno obnovo, k jo je vodil p. Edvard Kovač. Udeležili so se je tudi vsi bratje iz Nazarij in nekateri iz Sv. Trojice. Frančiškovi otroci iz mariborske regije so imeli duhovni vikend v Kančevcih, kjer smo sodelovali tudi br. Ambrož, br. Tomaž in jaz. Ob koncu januarja, ob sklepu molitvene osmine za edinost kristjanov, smo slovesno obhajali patrocinij Matere Usmiljenja. Slovesnost pri večerni maši je vodil pomožni škof dr. Jožef Smej. Nedeljo svetega pisma, je še bolj kot leto sveto svetega pisma, povzdignila zunanja slovesnost Matere usmiljenja, ki jo je vodil nadškof in metropolit dr. Franc Kramberger.

Prvi vikend v februarju je bil v Kančevcih duhovni vikend za srednješolce iz mariborske metropolije, ki sem ga vodil skupaj z uršulinko s. Andrejo Godnič in Fani Pečar – sodelavkami pri škofijskem odboru za mladino. Teden, ki je sledil, je prinesel praznovanje prve tridesetletnice življenja »ta najmlajšega«. Drugi februarski vikend sem s skavti preživel na snegu (ki je bil takrat prava redkost) na Koroškem, kjer smo imeli zimovanje našega stega. Skupaj z Mojzesom smo šli obljubljeni deželi naproti. Sledil je katehetski simpozij v Celju, kjer smo poskušali preiti od besed k dejanjem (Od oznanila k poslanstvu). V soboto, 17. februarja, pa je bil dekanijski športni dan, kjer pa naši mladi, tokrat v nogometni in odbojgarski ekipi, niso dosegli vidnejših rezultatov. Četrtek, 22. februarja, je prinesel praznovanje dneva spomina – 150-letnice rojstva Roberta Baden-Powella, ustanovitelja skavtskega gibanja. Četrtri februarski vikend je bilo na Sveti Gori srečanje udeležencev najstniških Frančiškovih taborov v minulem letu. Vodila sva ga skupaj s s. Tatjano, поблиže pa

smo spoznali Abrahama in njegovo potovanje... Delo z otroki se je prelevilo v duhovne vaje za naše brate, ki sem jih v času zimskih počitnic vodil v Nazarjah.

V soboto, 11. marca, smo tako kot lani sodelovali pri dnevu odprtih vrat, kjer sta na pomoč priskočila br. Ambrož in br. Tomaž, sam pa sem sodeloval pri vodenju duhovnega vikenda za študente na Sveti Gori, kjer smo se srečali s stavkom »Pojdi iz svoje dežele«. V ponedeljek, 12. marca, smo gostili radio Ognjišče in pripravili večerno oddajo PRO. Tretji vikend v marcu sem v Dominikovem domu na Pohorju vodil duhovne vaje za Frančiškovo mladino. Ustavili smo se pri sv. Frančišku in njegovem iskanju, hotenju in želji narediti. Zadnji marčevski vikend je bil še drugi birmanski duhovni vikend, ki smo ga preživel na Sladki gori. V postnem času smo kot ponavadi spovedovali v nekaterih župnijah (Makole in Studenice, Sv. Venčeslav in Tinje, Pernica in še kje...).

Na cvetno nedeljo smo pri poldeveti maši imeli slovesni blagoslov zelenja pred baziliko in potem procesijo okoli cerkve. Veliki teden je prinesel celodnevno dežurstvo za spovedovanje, ki smo ga letos začeli že na cvetni petek, ko je bil zaključek radijskega misijona. Na veliko sredo je bil že tradicionalni križev pot po mariborskih ulicah na Kalvarijo, ki sem ga zaradi odsotnosti študentskega duhovnika p. Milana Bizanta, tudi letos vodil jaz. Sodelovali so mladi iz različnih mariborskih skupin. Pri krizmeni maši v mariborski stolnici sva zaradi pomanjkanja bogoslovcev skupaj z br. Tomažem vodila petje. Velika noč je minila brez zapletov, velikonočna procesija pa je spet vodila okoli bazilike. Vsako leto se ji pridruži več vernikov, nekateri pa še vedno vztrajajo kar v cerkvi. Petek in sobota po veliki noči sta že tradicionalno zasedena s Klarinim dnevom mladih, kjer sta letos sodelovala tudi naš br. Miran in prof. dr. Maksimiljan Matjaž. V tednu za tem smo bili trije na provincialnem kapitlju, v soboto

po tem pa ministrantski piknik za Kalvarijo.

Prvomajske počitnice smo 27. aprila začeli v Ponikvi, kjer je p. Lavrencij začel svoje letniško srečanje, jaz pa sme z ekipo tajništva škofijskega katehetskega urada delal SWOT analizo (gre za del strateškega načrtovanja, ki smo ga minulo leto opravili tudi v ŠOM, ne bi pa, mimogrede, škodoval niti naši provinci...). 28. aprila smo z našimi skavti obhajali Dan zemlje (sicer 22. aprila), ko smo v sodelovanju z mestno četrtjo zopet očistili Stolni vrh. Dan za tem sem nadomeščal župnika pri Ožbaltu in Kapli. Prvo soboto v maju je bil v Slovenski Bistrici že 13. festival Frančiškovih otrok, ki smo se ga skupaj s trojiškimi in lenarškimi udeležili tudi naši FO. Soboto zatem je bila pri nas sv. birma, pri kateri je bilo potrjenih v veri 7 birmancev. Naslednji dan sem pomagal pri sv. Jakobu v Slovenskih goricah. V petek, 25. maja, sem se udeležil hrvaškega srečanja FRAME na Trsatu, kjer je bila vsa slovenska ekipa toplo sprejeta. Na binkoštni ponedeljek pa je tradicionalni izlet vseh uslužbencev in sodelavcev mariborske nadškofije. Spoznavali smo Koper in Piran ter Sečovelje. Nedelja Sv. Trojice je bila slovesna tudi zaradi prvega svetega obhajila, h kateremu so pristopilo 10 prvoobhajancev. V soboto, 9. junija, smo gostili srečanje frančiškanskih ministrantov, v nedeljo pa so pri dopoldanskih mašah predstavili misijonsko skupino Pota, ki bo šla letos na Madagaskar. Kar se tiče gospodarstva, je prehod na evro minil brez večjih nevšečnosti, lestenci v cerkvi so obnovljeni, manjkata samo še na koru in lučke v stranskih ladjah. V noči pred dnevom province nam je strela utišala zvonove in telefone in ozvočenje, kar je dokaj močno usekalo tudi ekonomista L. To je vse za to polletje, prihodnjič pa že z enim članom več... Vse dobro!

br. Janez

Novo mesto

Postni čas v dolenski metropoli je zelo hitro minil. V tem času smo več razmišljali o naši pripadnosti župniji, ki bo letos obhajala 40 – letnico svoje ustanovitve. Postni govornik je bil domači kaplan p. Tadej. Med drugim je bil v postnem času tudi teden družine, ki smo ga mi osrednje praznovali 18. marca kot starševski dan. Dramska skupina je pripravila kratko igro, vsi skupaj pa smo bili hvaležni staršem, da imajo otroke in življenje radi. Birmanci so tihi vikend preživel na Sveti gori.

Cvetna nedelja z blagoslovom zelenja in butar je bila zelo lepo obiskana pri vseh svetih mašah. Hozana Odrešeniku je odmevala, mi pa smo veselo delili zakrament božjega usmiljenja. Sodelovanje pri svetem tridnevju smo si razdelili, posebej slovesno pa je bilo na vigilijo, ko je ena veroučenka prejela sveti krst. Tudi vstajenska procesija je bila lepo obiskana, sodelovala je kot ponavadi tudi novomeška godba.

V tednu po veliki noči smo začeli birmansko devetdnevno, v kateri so birmanci predstavljali sadove Svetega Duha. En dan je bilo tudi srečanje birmancev z birmovalcem, to je našim škofom g. Andrejem Glavanom, ki je v soboto 21. aprila potrdil v veri 70 birmancev. Na belo nedeljo pa smo obhajali zakonske jubileje pri maši ob 11.30. 4 pari zlatoporočencev in precej drugih jubilarov je olepšalo bogoslužje.

V tem času je potekal tudi provincialni kapitelj, na katerem sta bila navzoča dva naša brata.

Med prvomajskimi počitnicami pa smo kot župnija poromali v Medjugorje. 76 romarjev je z veseljem stopalo po svetih krajih Hercegovine. Nazaj grede pa smo se ustavili tudi v Mostarju.

13. maja smo obhajali slovesnost prvega svetega obhajila. Jezusa je prvič prejelo v srce 53 otrok.

Šmarnični obisk po naših podružnicah je bil zelo dober, v župnijski cerkvi malo manj, a

vendar so nekateri vztrajali in hodili ves šmarnični mesec k tej lepi pobožnosti. Za nagrado smo jim na koncu organizirali šmarnični izlet. Letos smo poromali k Mariji Snežni na Veliko planino in v Kamniško Bistrico. Ne bi mogel verjeti, da je možno 140 ljudi spraviti v kapelo na Veliki planini, a vendar smo se zbrali v njej vsi romarji, da smo se zahvalili za milosti ter prosili za našo župnijo. Ogledali smo si tudi Preskarjevo kočo, ki je spremenjena v Planšarski muzej. V kapeli Lurške matere božje v Kamniški Bistrici pa smo zapeli še litanije njej v čast.

Konec maja sta zaključili veroučno leto prvi in deveti razred, prvo nedeljo v juniju pa še vsi ostali, tako da smo začeli veroučne počitnice.

V gospodarskih delih pa smo prenovili stranišča pri pisarni, obnovili oltar v Karmelski kapeli, kjer se bo uredila celotna kapela. Delavci Škofijske orgelske delavnice iz Maribora pa so odstranili in sčistili piščali v orglah. Sedaj se bo prenovila orgelska omara, potem pa se dokonča celotna obnova Goršičevih orgel.

V zadnjem času pa smo obogatili tudi našo živalsko družino, saj je na svet prikukalo nekaj mladih pavov, rac in gosi.

Dela se bodo še nadaljevala tudi na drugih področjih. Če si hočete ogledati kar zajeten kup slik, pa le pogledajte na našo spletno stran <http://zupnije.rkc.si/nm-sv-le-nart/>.

Z lepimi pozdravi vsem bratom iz Novega mesta

p. Tadej Inglič

Sveta Gora

Od zadnjega oglašanja so na Sveto Goro priromale številne skupine in posamezniki. O tem si boste lahko prebrali v prihodnji številki Svetogorske Kraljice. Direktorij za ljudske pobožnosti in bogoslužje (CD 101) govori o

Božjepotnih svetiščih kot »krajih evangelizacije«, kraj dobrodelnosti, kraj ekumenskega prizadevanja in kraj kulture. »Kulturna dejavnost božje potnih svetišč pomeni pomembno postransko dopolnitev k človekovi promociji, ki se koristno pridružuje prvenstveni vlogi kraja, ki je božje čaščenje, evangelizacija in izvrševanje dobrodelnosti«. V tem smislu sta bila na Sveti Gori dva kulturna dogodka: 1. razstava velikonočnih pirhov in 2. razstava Svetega pisma.

Odprtje razstave velikonočnih pirhov je bila na cvetno nedeljo, z namenom, da spodbudi ljudi k pisanju in barvanju velikonočnih pirhov, kot spremljevalni del priprave na velikonočne praznike. Petinsedemdeset razstavljavcev iz Slovenije je presenetilo z domiselnimi in raznovrstnimi tehnikami, motivi pisanja velikonočnih pirhov iz različnih materialov. Ob odprtju pa so bili predstavljeni velikonočni pirhi značilni za Poljubinj v okolici Tolmina.

V nedeljo 3. junija pa je škof Jurij Bizjak odprl in blagoslovil razstavo Svetega pisma, ki jo je pripravil p. Peter s sodelavci. Razstava Svetega pisma s svetopisemskimi realijami, vsebuje več kot 100 izvodov Svetega pisma v različnih jezikih, vključno v ciganskem in indijanskem jeziku. Razstavo dopolnjujejo svetopisemski komentarji in predmeti iz Svete dežele. Raznovrstni barvni posterji ter video projekcija pa obiskovalcu približa podobo Sveto Deželo. Obiskovalca preseneti pobožen Jud (lutka), ki vztrajno prebira Božjo besedo. Razstava je res vredna ogleda. Hvaležni smo bratom samostana Nazarje, ki so posodili Dalmatinovo biblijo in bratom z Brezij za zbirko Svetih pisem, ki jih je pridobil provincial p. dr. Viktor papež, še kot profesor na Antonianumu.

Sveta Gora je letos v znamenju praznovanja jubilejev. V mesecu aprilu (22.4) smo praznovali 100-letnico razglasitve svetogorske cerkve za baziliko. Na predvečer jubileja je slovesno mašo daroval

provincial p. dr. Viktor Papež ob somaševanju bratov in okoliških duhovnikov. Sveti maši je sledila procesija z Milostno podobo in lučkami. Nedeljsko slovesnost pa je vodil koprski škof msrg. Metod Pirih ob somaševanju rektorjev bazilik iz Maribora, Stične in Brestanice. Brezjansko baziliko je zastopal p. Leopold Grčar. Ob tej priložnosti so bile podeljene srebrne medalje z Milostno podobo in baziliko.

Jubilejno spominsko medaljo (30 kosov) je oblikovala gospa Vaska Trobec, moduliral jo je kipar Ciril Hočevar iz Ljubljane, izdelal pa jo je livar Andrej Kamšek iz Komende. 400 medalj iz špiatra in posrebrenih pa je izdelal graver Bruno Kosi iz Ljubljane. Lične škatlice pa je izdelala kartonaža Sedej iz Ljubljane.

p. Bernard

Nekaj utrinkov iz Melbourne

Najprej hvala p. Valerijanu, ki me je nadomeščal v času moje operacije in okrevanja. V Melbourneu je bil od 11. februarja do torika po veliki noči, 10. aprila 2007. Sedaj mi ne preostane drugega, da delam tako, kot da ni bilo nič, čeprav me opozarjajo zdravniki, sobratje duhovniki in tudi rojaki, pa tudi lastna glava! Zaenkrat ne bomo nič jamrali; lahko bi bilo precej slabše. Zato odgovarjam na vprašanje: Kako kaj? z: Bogu hvala!

V veselem praznovanju življenja sem povabil v večeru sobote, 12. maja 2007, k nam v Kew našega nadškofa Denisa Harta, zdravnike, sobrate duhovnike in dobrotnike, ki so se trudili in ukvarjali z menoj. Prišli so vsi povabljeni, 28 nas je bilo. Nastal je lep večer, obogaten z dobro večerjo, lepo pesmijo in pogovorom.

V letošnjem marcu je minilo 55 let od prvega obiska slovenskega duhovnika v Melbourneu, p. Klavdija Okorna. Na tretjo velikonočno nedeljo, 22. aprila, smo se tega dogodka lepo spomnili. Pripovedovali so Maks Hartman, Tone Brne, ki je po izgledu kot p. Bazilij, Dragica Gomizelj – vsi so bili takrat pri maši p. Klavdija: 23. in 30. marca 1952. Naši pevci so zapeli latinski Sanctus, del maše je bil v latinščini, Melissa Fistrič pa je zapela Panem angelicus. Več o tem lahko berete v Mislih, maj – junij 2007, stran 33 in 34. Na internetu: <http://www.glasslovenije.com.au> Tisti konec tedna je gostovala pri nas v Kew Igralska družina Merrylands iz Sydneya z veseloigro Dve nevesti v režiji Hermana Koželja.

V letošnjih šmarnicah smo tudi mi »poromali« k Mariji Pomagaj na Brezje ob stoti obletnici njene kronanja. Vse slovenske cerkve v Avstraliji imajo njeno podobo. Marija Pomagaj pa celo kraljuje v avstralski cerkvi sredi puščave, v metropoli opalov v Coober Pedyju. Podobo v prvi slovenski cerkvi v Avstraliji v Kew je leta 1983

okronal tedanji ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, kroni pa je naročil in plačal škof dr. Stanislav Lenič. Prvo in zadnjo nedeljo v maju smo imeli tudi pete litanije Matere Božje. Petje so vodili možje našega pevskega zbora.

Prvo nedeljo v maju smo po deseti maši pripravili v dvorani program v počastitev naših mater ob njihovem prazniku – materinskem dnevu. Po lepem programu je bila pogostitev. Nagradili smo tudi najstarejšo in najmlajšo prisotno mamo ter mamo z največ otroki.

V ponedeljek, 28. maja, je odšla od nas – upamo, da samo za nekaj časa – laiška misijonarka Marija Anžič. V Ljubljani ima bolnega strica, za katerega je že prevzela vso oskrbo. Tako jo je po petih letih zastojnega dela v jezuitskem misijonu Afriki in sedaj po skoraj šestih letih zaposlitve pri urejevanju Misli in kot pastoralna sodelavka slovenskega misijona svetih bratov Cirila in Metoda v Kew, poklical dom. Ostaja pa še naprej povezana z nami kot urednica Misli, saj bo našo revijo urejevala preko interneta. Naš »server« Glas Slovenije, g. Florjan Auser, nam je dal poseben prostor, kjer lahko nalagamo vsebine večjega obsega. Mariji smo izrekli zahvalo za vse njeno neizmerno delo na vseh področjih našega slovenskega misijona, ki ga je opravljala strokovno, požrtvovalno ter z veseljem. Ob slovesu se je največkrat slišal pozdrav: »Pa kmalu spet pridi med nas!« Marijo so pričakovali doma že prej, pa je podaljšala svoj čas v Avstraliji za tako dolgo, da sem po operaciji tumorja okrevaj in prevzel vse delo. Tudi za to razumevanje se ji zahvaljujem, kakor tudi njenim, ki so jo nadomeščali. Se pa seveda pozna, da je ni, saj je bila vpeta v vsako delo našega misijona in ljudje so jo imeli izredno radi.

Pri telovski procesiji so tudi letos sodelovali člani vseh štirih slovenskih društev iz Melbournea ter društvo Ivan Cankar iz Geelonga s postavitvijo oltarjev in sodelovanjem. Imeli smo čudovito sončno vreme in lepo sodelovanje. Zato je bila zares izrečena zahvala vsem

predsednikom, članom upravnih odborov in članom slovenskih društev: SD Melbourne, SD Ivan Cankar iz Geelonga, SD Planica - Springvale, SD St. Albans in SD Jadran za sodelovanje pri praznovanju praznika Sv. Rešnjega Telesa in Krvi - Telovo; prav tako tudi vsem sodelujočim: pevcem, pevodkinji, organistu, bralcem, nosilcem bander in križa, otrokom in njihovim staršem, učiteljicam, narodnim nošam, ministrantom, mežnarjem, akolitu; vsem, ki so okrasili cerkev in oltarje, uredili vrt in okolico ter notranjost cerkve ter vsem sodelujočim v procesiji.

Slovenski dan državnosti bomo proslavili v nedeljo, 24. junija 2007, po deseti maši z dvigom zastav, petjem himn ter priložnostnim programom. V Sydney pa vabi na državno proslavo v parlamentu države New South Wales častni generalni konzul g. Alfred Brežnik, ki je letos 17. maja dopolnil 70 let. S p. Valerijanom sva mu na praznovanju izročila papežev blagoslov, ki ga je z veseljem pri skrbel gvardijan p. Robert Bahčič. Žegnanje v čast našima zavetnikoma svetima bratoma Cirilu in Metodu bomo imeli v nedeljo, 1. julija 2007. Glavna slovesnost bo sveta maša ob 10. uri. Letos še posebej vabimo k sodelovanju vse nekdanje ministrante, ki so se zvrstili skozi desetletja.

Martinovanje in pokušina vin: Lani smo s tem pričeli, letos nadaljujemo! Tretjo nedeljo v juliju pri družinskem kosilu, 15. julija. Deseta obletnica smrti p. Bazilija: Našega rajnega dušnega pastirja se bomo spomnili pri slovesnosti našega žegnanja in potem še ob obletnici smrti (umrl je 26.07.1997) in pogreba (na porciunkulo, 2. avgusta 1997). Kako hitro je minilo deset let! Takrat sem prišel iz Slovenije na pogreb, no sedaj sem pa tu, drugi njegov naslednik!

33. slovenski mladinski koncert bo v soboto, 6. oktobra 2007, ob 4.00 popoldne v dvorani Slovensko-avstralskega društva v Canberra. Geslo letošnjega koncerta je: »Spoštuj preteklo, živi danes, delaj za prihodnost.« Živimo in

že delamo, pa tudi v spoštovanju se vadimo!

S spoštovanjem in bratskim pozdravom: Mir in dobro iz zimske Avstralije (po gorah je že sneg - veliko veselje za smučarje in Evropejce, ki radi junija, julija in avgusta smučajo).

Čez nekaj ur grem na letališče, da sprejem osem župnikov iz Slovenije, ki bi radi spoznali Peti kontinent (priletijo 12.06.2007, ob 4.55 zjutraj, sedaj pa je 11. junij, 22 minut do polnoči). Lahko noč!

p. Ciril A. Božič

Sydney in Merrylands

Pater Darko je se vedno na dopustu v domovini. Zadnji teden svojega dopusta bo preživel na duhovnih vajah v Nazarjah, 26. junija pa se bo vrnil med nas. Ker je on v tem času odsoten bom na kratko skušal na kratko omeniti nekaj dogodkov iz Sydneya, od nosno iz Merrylandsa. Drugi konec tedna v juniju je bil »long weekend« oz. praznovanje rojstnega dne kraljice Elizabete {long weekend pomeni, da je tudi v ponedeljek praznik}. Pred nedavnim smo tudi prosili za dež in smo ga v veliki meri tudi dobili. To je do neke mere oviralo telovske procesije, ker praznujemo telovo v nedeljo. Zato smo imeli procesijo v Merrylandsu kar v cerkvi, v Figtree pa je bilo namesto procesije čaščenje sv. Rešnjega telesa in blagoslov. Sydneyski kardinal Pell pa je vodil procesijo od cerkve sv. Patrika, ki ji pravijo »duhovna oaza sredi mesta, ki jo vodijo maristi« skozi mesto v Hyde Park. Ta park je prav nasproti, čez cesto ob stranskih vratih katedrale. Naš dolgoletni, zvesti akolit, ki se je udeležil te procesije, je dejal, da se je udeležilo okrog 10 tisoč vernikov. Kardinal je imel kar dolgo pridigo. Indirektno je apeliral na vest članov NSW parlamenta, da naj volijo proti zakonu o kloniranju, ki bo v kratkem na »sporedu«. Škof Peter Ingham je

v škofiji Wollongong vodil eno procesijo dopoldne in na drugem oddaljenem delu škofije popoldne. V Merrylandsu patra Darka že kar težko čakamo, tudi Italijani ker ima zanje službo božjo vsaka dva tedna v farni cerkvi Marjeta Alakok v Merrylandsu. Vse brate lepo pozdravljam. Vseh naših bolnih bratov se spominjamo v molitvi in pri sv. maši in jim želimo hitrega okrevanja.

p. Valerijan

Predstavitev dokumentarnega filma O frančiškanih na Goriškem

V tednu po veliki noči, v četrtek, 12. aprila, je bila v znani novogoriški restavraciji Marko Polo, katere lastnik je isti kot tiste na Sveti Gori, predstavitev filma o življenju in delu frančiškanov na Sveti Gori. Oba dela, trajajoča po 90 minut, sta menjaje predstavljala zgodovino in delo bratov frančiškanov v zgodovini na Sveti Gori in Kostanjevici v Novi Gorici. Svetogorsko zgodovino sta izmenjaje nizala patra Pavel in Stane, medtem kot sta kostanjeviško predstavila patra Andrej in David. Bratje obeh skupnosti, še posebej svetogorske, pa smo služili kot statisti. Na predstavitvi smo bili bratje: provincial p. Viktor in br. Andraž, svetogorski bratje: p. Pavel, p. Stane, p. Bernard in br. Ambrož ter p. Krizostom iz Kostanjevice. Kako izgleda celotni izdelek, naj spregovorijo besede filmskega kritika, ki jih je zapisal za katoliški tednik Družina. Brat Andraž takole pravi:

»V produkciji lokalne televizijske hiše TV Primorka, je nastal dokumentarni film Frančiškani na Goriškem, ki prihaja na spored lokalnih TV postaj. Avtorica ga. Marjana Bratina je v sto minut trajajočem dokumentarcu skušala celovito in večplastno predstaviti delovanje manjših bratov v samostanih na Sveti Gori nad

Novo Gorico in na Kapeli – Ko-
stanjevcu pri Novi Gorici. Začen-
ši s predstavitvijo reda frančiška-
nov, njihove karizme in samega
poslanstva preide v osrednji del,
v katerem skozi zgodovinsko
perspektivo prikaže različne ble-
steče in temačne trenutke, ki so
dodobra zaznamovali in obarva-
li pestro preteklost obeh samo-
stanov. Poleg osrednjega, duhov-
nega doprinosa, je izpostavljen
tudi kulturni in socialni pomen,
predvsem pa vpliv na ožje in šir-
še področje Primorske. Četudi bi
lahko bil film mestoma krajši ali
pa vsaj nekoliko bolj dinamičen,
moramo priznati, da predstavlja
čudovit portret delovanja bra-
tov frančiškanov na Goriškem,
katerega prvi del si bo mogoče
ogledati že v soboto 21. aprila ob
21.35 na TV Primorki, kasneje pa
tudi na nekaterih drugih lokal-
nih TV postajah po Sloveniji.«

Torej film je bil na naši TV Pri-
morka že predvajan, na drugih
lokalnih mrežah pa še bo. Sam
izdelek na dveh DVD-eh bo
tudi mogoče dobiti. Morda naj
zapišem še to, da je ob snema-
nju nastalo veliko materiala, ki
ga bo mogoče uporabiti za pred-
stavitveno zgodovino našim turi-
stom. Četudi je film na trenutke
malo utrujajoč, prikaže resnično
bogastvo in pestrost naših sobra-
tov skozi vso zgodovino: na Ko-
stanjevcu skoraj 200 let, na Sveti
Gori še enkrat toliko.

p. Krizostom in br. Andraž

Koper – dela se nadaljujejo

Lep pozdrav z največjega gradbiš-
ča v provinci. V prejšnjem javljanju
sva vam poročala o začetkih. Dela
gredo naprej. Za vas sva pripravila
nekaj utrinkov.

izkop kleti za bodočo kotlovnico ...

... in podbetoniranje temeljev v
nekdanji kapeli sv. Andreja.

Tudi samo se je kaj porušilo ...

... in takrat se Bogu in njegovim
angelom varuhom zahvališ, da
nikogar ni bilo zraven.

Na gradbišču je skrb za
varnost zelo pomembna, saj je
delo težko, prašno, izčrpajoče,
nevarnost pa preži na vsakem
koraku.

Potrebni so redni obhodi
gradbišča, da vidimo, kako
dela napredujejo.

Glejte, tu so odstranili staro,
neuporabno stavbno pohištvo.
Kasneje so morali še tlak zaradi
statične preobremenitve.

Takšni so zidovi.

Tako pa izgledajo stvari od zunaj ...

»Obnovo samostana bova očitno oba preživela, da naju le kasneje ne bi kdo požagal ali izruval.«

Delovnih sestankov pa noče biti konca. A bolje tako, kot pa da gre kaj narobe.

»Fantje, načrtov se bo potrebno držati. Kam pa pridemo, če bo vsak delal po svoje.« - Nadzorni, g Franc Nograšek, daje navodila za izvedbo.

Javnost obnova zelo zanima, zato so novinarji pogosto na gradbišču.

No, vidite. Zopet so tu. - Odgovorna konservatorka dr. Sonja Ana Hoyer med snemanjem prispevka o samostanu sv. Ane.

Prišli so tudi arheologi in pričeli kopati ... Obnova se je zato zavlekla in podražila.

Prva faza raziskovanj je trajala od 24. februarja do 6. marca. Več o tej fazi si lahko preberete v poročilu Tomislava Kajfeža, nekdanjega ministranta v Ljubljani pri Marijinem oznanjenju, ki je objavljeno v teh Poročilih. Malo prelistajte pa boste našli.

Gradbena jama je morala ostati nedotaknjena do pričetka druge faze zaščitnih izkopavanj, 29. marca. Arheologi so delo zaključili 11. maja. Osnutek kratkega poročila o drugi fazi najdete v Poročilih, ki jih trenutno prebirate.

Hvala bratom za obiske, podporo in za »pogled naprej«, da uspete videti samostan sv. Ane kakršen nekdanj bo.

*Iz Kopa za Poročila
p. Evgen in fr. Lucij*

Nazarje

Postni čas je potekal lepo po vseh predpisih, dokler naše hiše ni udarila nepredvidena bolezen. Nič hudega sluteči br. Ambrož se je nekoliko utrujen ulegel k počitku in obležal kar za cela dva tedna: visoka vročina in glavobol, menda napad virusov in bakterij naenkrat. Nakar je za cvetno nedeljo prekuhalo tudi p. Francija, ki pa si je kar kmalu opomogel. Tako je bilo z butarami, ki se mi jih lahko videl le od daleč: domiselne, lepe in precej drugačne od kranjskih. Pa še to! Ko je človek bolan sta zelo pomembni dve ugotovitvi: prvič, da se svet tudi brez tebe še kar v redu vrti naprej, in drugič, da bratom ni vseeno zate, pač pa si vsak po svojih močeh prizadeva izkazati zares materinsko skrb. Da ne pozabim, tudi p. Mirko je zbudil nemalo začudenja in skrbi pri Nazarčanih, ko se je pojavil pred oltarjem z obvezano glavo. V sobi se je nekega večera nesrečno udaril ob mizo. Vajen vsakovrstnih bolečin, je tudi to pogumno prenesel, zjutraj pa si lahko predstavljate, kakšna »reševalna akcija« je bila po maši. Mene zaradi bolezni ni bilo zraven, kmalu pa me je prišel pogledat obvezani in nasmejani p. Mirko.

Velikonočni čas se je začel s personalnimi spremembami. Našega dragega p. Polikarpa smo poslali na »sezonsko delo« na Brezje, kjer je sestra smrt kar sama poskrbela za dokončne premitivke. Žal bo sedaj glede na najnovejšo tabelo »naš Poli« kar ostal na Brezjah. In »mej duh«, da ga pogrešamo, in da o sestrah klarisah sploh ne govorimo. Bog naj ga blagoslavlja in hvaležni smo mu, da nam je pomagal graditi pristno bratsko skupnost s svojo molitvijo in zgledom. Vsi ostali »borci« smo ostali na položajih. Naš oče gvardijan se je živ in zdrav vrnil nazaj domov s »kapitularne fronte«. Sedaj pa smo veseli za vsak nov dan, ki ga smemo v taki zasedbi še preživeti skupaj. P. Vili se že duhovno, psi-

hično in fizično, torej celostno, pripravlja na pomemben zgodovinski prehod pod domnevno jurisdikcijo p. Hadrijana Svetogorskega I., ki se po poročanju »nekega zaupnega vira« zaveda svojega novonastalega položaja. Tudi br. Ambrož je že z veseljem sprejel vljudnostni bratski obisk šišenske delegacije. Verjetno bo v kratkem obisk vrnil, vendar z enosmerno vozovnico.

Mesec maj je potekal v znamenju šmarnične pobožnosti in intenzivnih prvoobhajanskih ter birmanskih priprav. Lepo je bilo opazovati sodelovanje otrok, ki so s svojo sproščeno neposrednostjo popestrili večerno bogoslužje. Zelo na mestu so se izkazala tudi majska popoldanska romanja po zaselkih, kjer smo obiskali vsa obpotna nabožna znamenja in ob gostoljubju domačih prebivalcev utrjevali prijateljske vezi. Vsekakor posnemanja vredno tudi v kakšnem drugem podobnem pastoralnem okolju! Ja, našim čebelarjem so v majskih dneh dale veliko dela tudi čebele s svojim rojenjem. P. Franci odslej potrpežljivo čaka na naslednji pik kakšne čebele, da bo lahko z določeno mero znanstvene gotovosti, podprte z večkratnimi »poskusi«, podal dokončno ugotovitev glede svoje alergije na čebelji pik.

Nekoliko pa nam je zrastle pritisk med birmansko devetdnevnicco, ki je bila skupaj s šmarničnim večernim dogajanjem motena zaradi bolj ali manj obveznega udejstvovanja nekaterih birmancev in rednih šmarničarjev pri (izven)šolskih interesnih dejavnostih. Kot lahko sami razberete, gre za očiten primer kršenja osnovne človekove pravice o verski svobodi, saj je ovirano izvrševanje pomembnega segmenta v verski praksi (priprava na birmo je pa menda že pomembna!). Pač, sistem se zamenja, glave ostanejo iste.

Še tekoče dejavnosti: festivali FO in FSR, postopno rojevanje FRA-ME, križarjenje po Jadranu v okviru medregionalnega provincialnega sodelovanja, rekolekcije

s pikniki, predavanje za pevce prof. Trošta, vsako četrto nedeljo v mesecu molitev za duhovne poklice ...

Splošno počutje v samostanu je solidno, za vremensko občutljivejši ljudi pa je seveda potrebno upoštevati »višjo silo«.

Bog naj blagoslavlja naše bratske skupnosti in Devica Brezmadežna naj jih ohranja v zvestobi Božjemu klicu, da bodo njihovi člani res živi pričevalci velikonočnega veselja in upanja.

br. Ambrož Mušič

Unam sanctam?

Františkovi manjši bratje v občestvu z vesoljno Cerkvijo priznavamo eno samo Kristusovo Cerkev. Vendar lahko na vsakem koraku vidimo sledove različnih razdorov in nasprotij, v kolikor nas na to ne opozarjajo že sama zgodovinska dejstva in nad tem pohujšujoče se »množice«. Varujmo se, da bi se nosilci Františkove kulture nenasilja, miru, pravičnosti, ohranjanja stvarstva – »kulture življenja« kdaj zalotili pri iskanju opravičujočih kompromisov s kulturo brezobzirnega porabništva, izkoriščanja, razosebljajoče virtualnosti, sebičnega hedonizma, preračunljivega machiavellijanizma – s »kulturo smrti«. V tej kulturi velja zakon džungle, Darwinov zakon močnejšega in boja za obstanek. Ali je ta kultura sveti in brezmadežni Kristusovi Cerkvi tuja? Ali je tuja varuhom dediščine asiškega ubožca, ki je pomiril spor med županom in škofom, ki je ustavil gubijskega volka, ki je stopil pred sultana?

V sredo, 13. junija, sem se na željo p. provincijala kot predstavnik frančiškanov udeležil rednega letnega zasedanja »Slovenskega ekumenskega sveta«, ki je potekalo pri sv. Jožefu v Celju. S strani »Slovenske škofovske konference« je bil za predsednika sveta oz. »Komisije za ekumenizem pri SŠK« imenovan upokojeni be-

ograjski nadškof dr. Franc Perko. V svojem strnjem uvodnem nagovoru je izpostavil vodilno misel sodobnega ekumenizma: »Kristusova Cerkev nikdar ni prenehala biti edina,« kajti edinost je njena bistvena lastnost, njena konstituenta. Človeška grešnost je umazanija na njenem sijočem obličju in boleča zgodovina razkolov zatemnjuje njeno svetost, ovira njeno bistveno poslanstvo biti zakrament odrešenja, »znamenje in orodje za notranjo zvezo z Bogom in za edinost vsega človeškega rodu« (C 1). V tem smislu je ekumenizem danes razumljen kot pospeševanje »že« navzoče edinosti v Cerkvi, kot prizadevanje, ki skuša s pomočjo Kristusovega Duha ljubezni presegati zgodovinsko pogojenost uresničevanja ene Kristusove Cerkve v različnih kulturah in prepoznavati pestrost darov istega Duha, bogastvo različnosti znotraj neporušljive edinosti. Nadškof Perko je torej poudaril nujnost, da je med nami kristjani živa zavest, da smo v Svetem Duhu kot Kristusova Cerkev »že« edini, ko skupaj romamo k večnemu in popolnemu zedinjenju s Kristusom ob njegovem drugem prihodu ob koncu časov. Eshatološka napetost med »že« in »še ne« naj nam daje stalen zagon, da bi vztrajno iskali v vsakokratnih zgodovinskih okoliščinah učinkovite načine, kako konkretno »živeti« edinost v vsakdanjem življenju, v različnih skupnostih, znotraj različnih odnosov.

Tokrat je bil gost zasedanja oče Mihajlo Hardi, katoliški duhovnik bizantinskega obreda oz. grko-katolik. Predstavil je svojo osebno življenjsko zgodbo in delo, pri čemer nam je skušal osvetliti odnose med pravoslavljem in katolištvom z uniati (grko-katoličani), ki so pogosto na sredi »med dvema ognjema«. Poudaril je toplo sprejetost, ki jo čuti v svojem pastoralnem okolju s strani katoliških duhovnikov. Opozoril pa je tudi na žalosten položaj z Rimom zedinjenih kristjanov vzhodnega obreda v pravoslavnem okolju, kjer so

obravnavani kot izdajalci pravoslavja predvsem s strani pravoslavne duhovščine. V ekumenških pogovorih med katoličani in pravoslavni je primer uniato skoraj redno izpostavljen kot ena izmed treh spornih točk, poleg »Filioque« in dogme o papeževi nezmotljivosti. Razveseljiva pa je navzočnost sproščenih prijateljskih odnosov med uniati in katoličani, še posebno v župnijah Metlika in Draga, kjer deluje o. Hardi.

V drugem delu srečanja so sledila poročila o razgibanem ekumenskem delovanju po posameznih škofijah in skupnostih. Prof. Bogdan Dolenc, tajnik sveta, pa je kot član pripravljalnega odbora predstavil načrt tretjega evropskega ekumenskega srečanja, ki bo septembra v Sibiu (Romunija). Geslo srečanja »Kristusova luč razsvetljuje vse« postavlja v središče ekumenskega prizadevanja kristološko tematiko, v luči katere bodo odprta nekatere aktualna vprašanja: ekologija, politična sprava kot pogoj družbene prenovе in poroštvo upanja, odgovornost krščanske Evrope v globalizacijsko pogojenem odnosu do Drugega in Tretjega sveta. S slovenskimi delegati se bo tega srečanja udeležil tudi naš p. Tadej Strehovec, voditelj provincialne »Komisije za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva«.

Zdi se mi, da imamo ravno Frančiškovi duhovni sinovi in hčere na razpolago velik zaklad, bogato duhovno dediščino, iz katere smo dolžni zajemati pristne evangelijske vrednote, ki naj bi bile vedno bolj odraz naše lastne vsakdanje, živete identitete, in jih nato v aktualni obliki posredovati Cerkvi in družbi, ko gre za pospeševanje vsakršnega dialoga, še posebno medkulturnega, medverstvenega in ekumenskega. Med nami je že kar nekaj stvari, ki do neke mere kažejo navzven našo notranjo, duhovno ekumensko zavzetost: molitev za edinost kristjanov in za misijone vsako sredo, »duh Assisija«, obravnavanje ekumenske tematike pri FSR s strani duhovnih

asistentov, obhajanje molitvene osmine v januarju in pospeševanje »apostolstva sv. Cirila in Metoda« v redni župnijski pastoralni. Spomnil pa bi rad tudi na dejstvo, da je kar nekaj frančiškanov bizantinskega obreda, največ v zahodni Ukrajini. Tudi naš pokojni p. Luka Pogačič je bil biritualist. Vse to naj nas spodbuja k iskanju novih možnosti, kako ozaveščati in udeležati potrebnost ekumenskega duha znotraj našega reda, province, hiše, župnije, Cerkve na Slovenskem ... in naposled mene samega. Ekumenska dejavnost se postavlja ob bok misijonski, saj tako prva kot druga nista stvar trenutnega okusa ali razpoloženja – interesni ljubiteljski dejavnosti, pač pa sveta dolžnost vsakega kristjana.

br. Ambrož Mušič

Srečanje ministrantov iz frančiškanskih župnij v Mariboru (09. 06. 2007)

S soncem obsijanem sobotnem dnevu smo se v Mariboru srečali ministranti iz frančiškanskih župnij. Najprej smo imeli v dvorani kratko predstavitev, nato nas je pozdravil predstojnik samostana p. Jože Urbanija, ki nam je zaželel prijetno druženje in veselje nad tem, da smo se zbrali v Mariboru. Odšli smo v cerkev Matere Usmiljenja, kjer nam je župnik p. Lavrencij Anžel orisal kratko zgodovino cerkve in nas s prijazno besedo popeljal v zgodovinske čase. Sledila je molitvena ura z naslovom: SLUŽITE GOSPODU Z VESELJEM, pri kateri smo vsi sodelovali, k petju pa nas je spodbujal p. Gregor Kos na strunah kitare. Po molitveni uri smo poromali na grob bl. Antona Martina Slomška, kjer smo se mu priporočili in izročili v varstvo. Pot nas je vodila na »frančiškanski ranč« za Kalvarijo, kjer nas je čakalo piknik kosilo, ki smo ga zaključili z »rabutanjem«

domačih češenj. Popoldanski del smo nadaljevali na igrišču, kjer smo se poigrali z žogo za nogomet, balinčki in »babinktonom«. Na koncu smo se ohladili še v slaščičarni »Pikapolonica« in polni novih vtisov in doživetij odšli na svoje domove.

In koliko nas je bilo? Iz Ljubljana-Center v spremstvu p. Gregorja 5, iz Ljubljana-Šiška 5, iz Ljubljana-Vič v spremstvu p. Bogdana Rusa 5, iz Svete Trojice v spremstvu p. Tomaža Pinterja 6, iz Novega mesta v spremstvu p. Simona Petra

19 in gostitelji v spremstvu p. Jožeta 7. Vseh ministrantov torej 47. Na koncu iskrena zahvala gostiteljem v Mariboru (p. Jože, p. Lavrencij, p. Janez-vse pripravil, z nami pa bil povezan v duhu), možema, ki sta skupaj z domačimi ministranti pripravila piknik kosilu in vsem, ki ste se udeležili srečanja.

Vse dobro.

*p. Simon Peter Berlec,
voditelj sveta za poklice*

Seminar za novinke in novince

Novinke in novinci slovenskih redov smo se ponovno srečali na drugem delu seminarja pri sestrah usmiljenkah v Šentjakobu ob Savi. Seminar je potekal od 7. do 11. maja.

V ponedeljek zjutraj smo se novinci z magistrom p. Stanetom v sončnem, prečudovitem jutru odpravili proti Ljubljani. Ko smo se spustili po avtocesti nad Vrhniko, smo se potopili v megleno morje. V upanju, da bo do Šentjakoba že posijalo sonce, smo prispeli na dobro poznani kraj, kjer so nas jeseni prijazno gostile sestre usmiljenke. Pomladnega

seminarja se nas je udeležilo 10 slovenskih novincev in novink (dva cistercijana, dva minorita, trije frančiškani, dve šolski sestri sv. Frančiška in novinka Marijinih sester), ter dve albanski novinki. Pogrešali smo s. Leonido iz skupnosti Loyola, jo je pa zato nadomestila sestra Marija, ki je argentinska Slovenka in letos novinka pri Marijinih sestrah. Po prihodu je sledilo uvodno srečanje, ki sta ga pripravila brata cistercijana (br. Benedikt in br. Nikolaj). Vsak je dobil majhno belo kuverto. V njej je bil en prazen kartonček in pa listek z dve-

ma evangelijskima odlomkoma. V tišini smo prebrali odlomka in nato spontano drug za drugim glasno izrekli svetopisemske citate, ki so se vtisnili v naša srca. Izrečenih je bilo ogromno citatov. Ob tem se človek zave, kako živa je Božja beseda. Druga naloga pa je bila izdelava novomašne podobice za sobrata. Za redovnega sobrata smo naredili podobico in jo nato predstavili. Potem je sledila Sv. maša, ki jo je vodil cistercijanski magister p. Branko Petauer.

V popoldanskem predavanju pod naslovom "Od kod me poznaš", ki ga je vodila s. Mirjana Filipič, smo preko treh odlomkov Svetega pisma (Jezus pokliče Filipa in Natanaela, Svatba v galilejski Kani, Jezus se prikaže sedmim učencem) odkrivali korenine in znamenja svoje poklicnosti. V torek dopoldne nam je predavala s. Erika Prijatelj (OSU). Naslov teme je bil "V belih oblačilih". Na začetku je smo dobili del stavka iz Svetega pisma. Poiskati smo morali novinca z pravilnim drugim delom. Nastale dvojice smo imele med seboj intervju in nato reportažo. Potem nam je s. Erika spregovorila o redovniški teologiji in redovništvu. Na koncu smo dobili nalogo, da vsi skupaj zaigramo svetopisemski odlomek Jezusove spremenitve na gori. Tega projekta smo se lotili zagreto in si hitro razdelili vloge. Med nastopom, ko je šlo vse kot po maslu, nam je nepredvideno prišel v roke odlomek drugega evangelista in nas presenetil. Sam Jezus je med igro v začudenju rekel: "Kaj je rekel?" Med nami je nastal smeh, a smo se kljub napačnemu tekstu dobro znašli. Po igri in pohvalnem odmevu smo imeli skupno refleksijo o nastopu med igro.

Popoldanski del je imel temo z naslovom "Puščavniki in zaobljube". Predaval nam je p. Janez Poljanšek (DJ). Preko puščavnikov, nam je v zgodbicah predstavil nekaj praktičnih vrlin, kako se upreti skušnjavam, ki so povezane z našimi redovnimi zaobljubami. Ustavili smo se ob

zgodbi o Janezu Pritlikavcu in Pajsiji ter pri življenju sv. Pelagije. V sredo dopoldne nam je s. Majda Pangeršič (HMP) predavala o "Mladih danes". Mlade je treba vzgajati preko evangelizacije in evangelizirati preko vzgoje. Za ta proces je potrebno načrtovanje, ki vključuje naslednje elemente: videti, presojsati, delovati in preverjati. Pri delu z mladimi nas mora graditi molitev ter poslušanje in branje Božje besede. Mladim moramo prinašati ljubezen in Kristusa. Pri ljubezni pa je treba biti previden, saj se za mnogimi navideznimi obrazi ljubezni skriva mračno in preračunljivo ozadje. Popoldne nam je predavala s. Boža Čotar (ND) o liturgičnem petju. Najprej nam je predstavila teorijo petja, sledile so vokalne vaje na koncu pa še dirigiranje. S. Boža je ustvarila res sproščeno vzdušje. Smeha do solz nikakor ni manjkalo, zlasti pri dirigiranju. Ob koncu smo skupaj zapeli tudi nekaj ljudskih pesmi.

Ob 19.00 uri smo se vsi novinci udeležili sredine študentske maše pri frančiškanih na Tromostovju. Pri darovanju smo prinesli pred oltar darove, ki simbolizirajo našo redovniško pot: križ, svečo, sandale, brevir, cingul, in kitaro. Po maši smo se udeležili študentskega verouka, ki ga je vodil p. Christian Gostečnik. Na verouku smo predstavili naše odločitve za redovništvo, življenje v novicatu, odgovorili na zastavljena vprašanja p. Christiana in študentov. Ta verouk je bil naše pričevanje v današnjem svetu, ki potrebuje novih poklicev.

V četrtek dopoldne nam je predavala s. Mateja Kraševac. Naslov njene teme je bil: "Moškega in žensko je ustvaril." Vsak človek mora napredovati v stopnji SIN-MOŽ-OČE ali HČI-ŽENA-MATI, to pa doseže, če živi v polnosti vse svoje vloge. Zaradi življenjskih dogodkov se te stvari lahko obrnejo, kar pa ni dobro. V nadaljevanju nam je s. Mateja spregovorila o spolnosti in telesnosti moškega in ženske. Potem smo se razdelili na žensko in moško

skupino, ter drug za drugega napisali lastnosti, kako vidimo drug drugega. Naša videnja smo nato predstavili. Ob koncu je s. Mateja dejala, da moramo moški in ženske skrbeti tudi za lepoto in z lepoto pričevati.

Popoldne nam je o pristnosti v odnosih spregovorila šolska sestra Veronika Verbič. Poudarila je, da je za pristnost potrebno poznati

gije, ki postaja vse bolj neenotna. Spregovoril nam je o jeziku, besedi in o pravilni tehniki branja. Na koncu je novinka s. Urša prebrala eno izmed mašnih beril.

V petek dopoldne smo ob dveh svetopisemskih odlomkih (Grešnici je odpuščeno, Ps 139), ki nam jih je pripravila s. Veronika, preiskovali naš pristen odnos z Bogom. Sledila je refleksija celo-

samega sebe. Sebe moramo odgovorno sprejeti takšne kakršni smo, četudi smo grešni in ranjeni iz preteklosti. Poznamo pristnost pred seboj, pred bližnjimi in pred Bogom. Za soočenje in iskrenost je potrebna ponižnost, saj drugače z obrambnimi mehanizmi nikoli ne dosežemo pristnosti. Po predavanju s. Veronike pa nam je o "Besedi in besedi" spregovoril prof. Jože Faganel. V uvodnem delu se je dotaknil slovenskega bisera - Brižinskih spomenikov in pa odnosa do današnje litur-

tnega tedna. V njej smo izrazili svoje pohvale, kritike, želje in predloge. Po kosilu smo se skupaj romali k sestram karmeličankam v Mirno peč na dolenskem. Tam smo imeli Sv. mašo, ki jo je vodil p. Stane Zore. Po maši so nas ob prigrizku prišle pozdravit sestre karmeličanke. Malo smo pokramljali, potem pa odšli pogledat še župnijsko cerkev v Mirni peči. Cerkev se trenutno obnavlja. Na kratko nam je o njej in o pastoralni župnije razložil tamkajšnji župnik. Pred cerkvijo

smo naredili skupno fotografijo in se z dobrimi željami in obljubami za povezanost v molitvi težko poslovili.

Romanje novincev v Assisi

Novinci s Svete Gore smo se z magistrom, v soboto 21. aprila, pridružili šestintridesetim novincem in magistrom iz bosanske, hercegovske, splitske in zagrebske province na romanju k izvirom v Assisi. V mesto sv. Frančiška in sv. Klare smo pripeli sredi popoldneva.

Večer smo začeli v cerkvi sv. Damjana, kjer je Frančišku s križa spregovoril Gospod in kjer je Klara preživela najdaljši del svojega življenja. Tu je p. Stane, ob somaševanju ostalih magistrov, daroval sv. mašo v slovenščini, s pridigo v hrvaščini, na kraju primerno temo spreobrnjenja. Pridigo so v kasnejših pogovorih pohvalili vsi udeleženci romanja.

smo jih našli v klopih, tako, da smo lahko lepo sodelovali. Po maši smo si ogledali samostan. Nato smo se napotili v Fonte Colombo kjer je sam Gospod potrdil Frančiškovo vodilo, ko so se bratje pritoževali, da je prezahtevno. Tu je Frančišek doživel tudi operacijo z razbeljenim železom. Po popotnem kosilu smo obiskali še La Foresto, kjer je Frančišek, pri cerkvi sv. Fabijana, čakal na primeren čas za operacijo. Nazadnje smo si ogledali še samotišče Poggio Bustone. Na tem kraju je Frančišku bilo razodeto popolno odpuščanje njegovih grehov in rast reda »do vseh meja sveta«. Ponedeljek smo začeli s sv. mašo v Porciunkuli, nadaljevali s hvalnicami in bogoslužnim branjem v eni od kapel, nato pa smo imeli par ur časa za poglobljeno zasebno molitev.

Teden, ki smo ga preživeli je bil poln druženja, spodbud, veselja, smeha, zaupanja in pa duha edinstnosti, ki nas povezuje v Jezusu Kristusu. Vsi novinci si srčno želimo takšnih skupnih srečanj tudi v letih po noviciatu. Polni novih informacij, spodbud in bratske povezanosti s sonovinci smo se svetogorski novinci in magister p. Stane okrog 20.00 ure vrnili v objem svetogorske Kraljice. Pri srčno se zahvaljujemo bratom iz Marijinega oznanjenja za gostoljuben in topel sprejem v tednu bivanja pri njih! Bog povrni!

br. Andrej Turšič

Večer smo zaključili z ogledom cerkve in samostana, nato pa smo se peš vrnili v hotel blizu cerkve Marije Angelske.

V nedeljo smo se najprej odpeljali v Greccio, kjer je sv. Frančišek postavil jaslice. Ker smo kar precej zamudili, smo imeli sv. mašo skupaj z Italijani, seveda v italijanščini, somaševali pa so naši duhovniki. V veliko pomoč nam je bil potek maše, z vzkliki in molitvami, napisan na listih, ki

V torek smo imeli, po Božji milosti, mašo na grobu sv. Frančiška. Sledil je obisk cerkve sv. Klare, kjer se nahaja tudi križ iz cerkve sv. Damjana, in ogled katedrale sv. Rufina, vmes pa ogled mesta. Popoldne smo šli peš v čudovito samotišče Carceri, zelo primeren kraj za zasebno in skupno molitev. Na praznik sv. Marka smo odšli na La Verno. Čas do kosila smo porabili za ogled kapel. Po kosilu pa smo odšli tudi na kraj

kjer se je sv. Frančišku prikazal seraf. V baziliki Marije Vnebovzete smo imeli dnevno molitveno uro skupaj z italijanskimi brati, s katerimi smo se po molitvi udeležili procesije do kapele vtisnjenja ran, štirideset bratov je gotovo dalo procesiji posebno slovesen ton. La Verna je bila zaradi praznika prepolna ljudi, ki so nas z navdušenjem gledali in fotografirali. Sv. mašo je v kapeli vtisnjenja ran daroval hercegovski magister. Med drugim se spomnim njegovih besed o tem, da smo tu zaradi Jezusa in za Jezusa, zato naša odločitev za Boga ne more biti nekako polovična ampak polna in iz vsega srca, če bo tako, potem tudi število bratov, ne bo pomembno, tudi, če bodo ostali samo trije in bodo ti trije zares pravi, bo ves svet prihajal k njim. V četrtek smo se odpravili z La Verne proti Padovi. Žal nam je primanjkovalo časa, zato smo si baziliko sv. Antona Padovanskega ogledali preveč na hitro, potem pa smo odšli proti cerkvi sv. Leopolda Mandića kjer smo imeli še zadnjo skupno sv. mašo na tem romanju.

Teh kratkih šest dni je vse prehitro minilo. Na mnogih krajih bi si želeli ostati daljši čas. Vsekakor to kratko poročilo ne more vsebovati vsega kar smo doživeli, posebno pa ne naših občutkov pri hoji po krajih kjer je hodil sv. Frančišek. Pri druženju in skupni molitvi s hrvaškimi, bosanskimi in tudi italijanskimi brati se je v nas poglobila zavest pripadnosti redu. Tudi pogovori z ostalimi novinci, ki so se ob prvem srečanju vrteli v glavnem okoli načina življenja in aktualnih dogodkov v posameznih državah, so na romanju zaplaval v bolj duhovne vode. Lepo so nas sprejeli tudi ljudje na ulicah, posebno mi je ostala v spominu gospa, ki so se ji ustnice raztegnile v nasmeh veselja in sreče, ko je zagledala štirideset bratov, potem pa je kar obstala in še dolgo gledala za nami. Zato upam, da je naše romanje bilo obenem tudi oznanjevanje.

br. Tomaž Grom

P. Bruno o svoji novi frančiškanski dogmatiki

Pred kratkim je Goriška Mohorjeva Družba natisnila moje teološke eseje, v katerih je po 100 letih znova predstavljena skoraj celotna frančiškanska dogmatika. Vsebuje namreč, poleg že znane teze o absolutnem primatu Jezusa Kristusa, nekatere poudarke o Svetem Duhu kot nadaljevalcu Jezusovega razodevanja, posvečevanja in obsojanja; opredelitev Cerkve kot novega božjega ljudstva, po nauku II. Vatikanskega koncila, ki pa še ni uspel prodreti med strokovnjake; oris verskega in nramnega razvoja človeštva od ledene dobe dalje; predstavitev zakramentov ne več kot učinkov magičnih moči skritih v določenih besedah in gestah, ampak kot Božjih pomoči pri izvajanju raznih poverjeništev Božjih poslanstev; ter mnoge podrobnosti o posmrtnem stanju človeka.

O nebeškem obstajanju Jezusa pred učlovečenjem in po vstajenju bi morda teologom prav prišel pojem vekovitosti, ki ga je v teologijo prvi vnesel frančiškan Aleksander Haleški († 1245) in ki označuje stanje med večnostjo in časovnostjo. Tako bi se morda dali bolje razumeti mnogi novozavezni izrazi o Kristusu, ki je od vekomaj »odsvit Očetovega veličastva in odtis njegove osebe« (Heb 1, 3), oseba torej gledano s človeškega vidika ne pa Oseba poleg Osebe, gledano z Božje strani; da je »vse«, tudi angeli in duhovi, »bilo ustvarjeno po njem in zanj« (Kol 1, 15-16), da on kot »Srednik« vsega od vsega začetka obstaja »pri« Bogu, ne v Njem (Jn 1, 1-3), ker ni Bog Oče, čeprav je Božanske narave. Po vstajenju in vnebohodu je On znova odsvit, »poveljčan z veličastvom, ki ga je imel pri Očetu pred stvarjenjem« (Jn 17, 5). Tam kraljuje in zbira okrog sebe vse zveličane. Ko bo konec tega sveta, »bo to kraljevanje izročil Bogu Očetu« (1 Kor 15, 24); takrat »se bo tudi Sin sam podvrgel Njemu, ki mu je vse podvrgel, da bo Bog povsem v vsem« (v. 28). Po svojem vnebohodu torej Jezus Kristus živi in kraljuje v »vekovitosti«, to je v večnosti, v kolikor je ta povezana s časovnostjo, kjer lahko sliši in prisluhne prošnjam vernikov in zbira okrog sebe vse zveličane. V večnosti pa ni ne časovnosti ne prostornosti: ko bo konec sveta, bodo preprosto prenehale časovnost in vekovitost, in ostala bo samo večnost, in se razodelo veličastvo Boga v Kristusu in v vseh zveličanih. Žal smo tudi bogoslovci pri slikanju in izražanju teh stvarnosti prisiljeni iskati okornih snovnih izrazov vzeti iz našega načina mišljenja, vkljenjenega v prostor in čas. Tako na primer nekateri med nami fantazirajo, da vsi zveličani med stvarjenjem in Kristusovim vstajenjem niso mogli biti s Jezusom Kristusom, z odsvitom veličastva Boga Očeta, v pojmovni vekovitosti, ampak jih porivajo v neko temno podzemlje, v predsobo pekla; zakaj jim pa ne dovolijo čakanja v predsobi neba, ali v raju, kakor ga imenuje sam Kristus (prim. Lk 23, 43), nam ne vedo povedati, čeprav vsi častijo kot svetnike Adama in Evo, Mojzesa, Elijo, Izaijo, Jeremijo in nešteto drugih starozaveznih zveličanih, vse do sv. Jožefa. Nekateri slavni teologi grede tako daleč, da tudi po smrti Jezusu ne dovoljujejo iti v raj, ampak ga porivajo celo v pekel in na tej grdobiji gradijo posebno duhovnost.

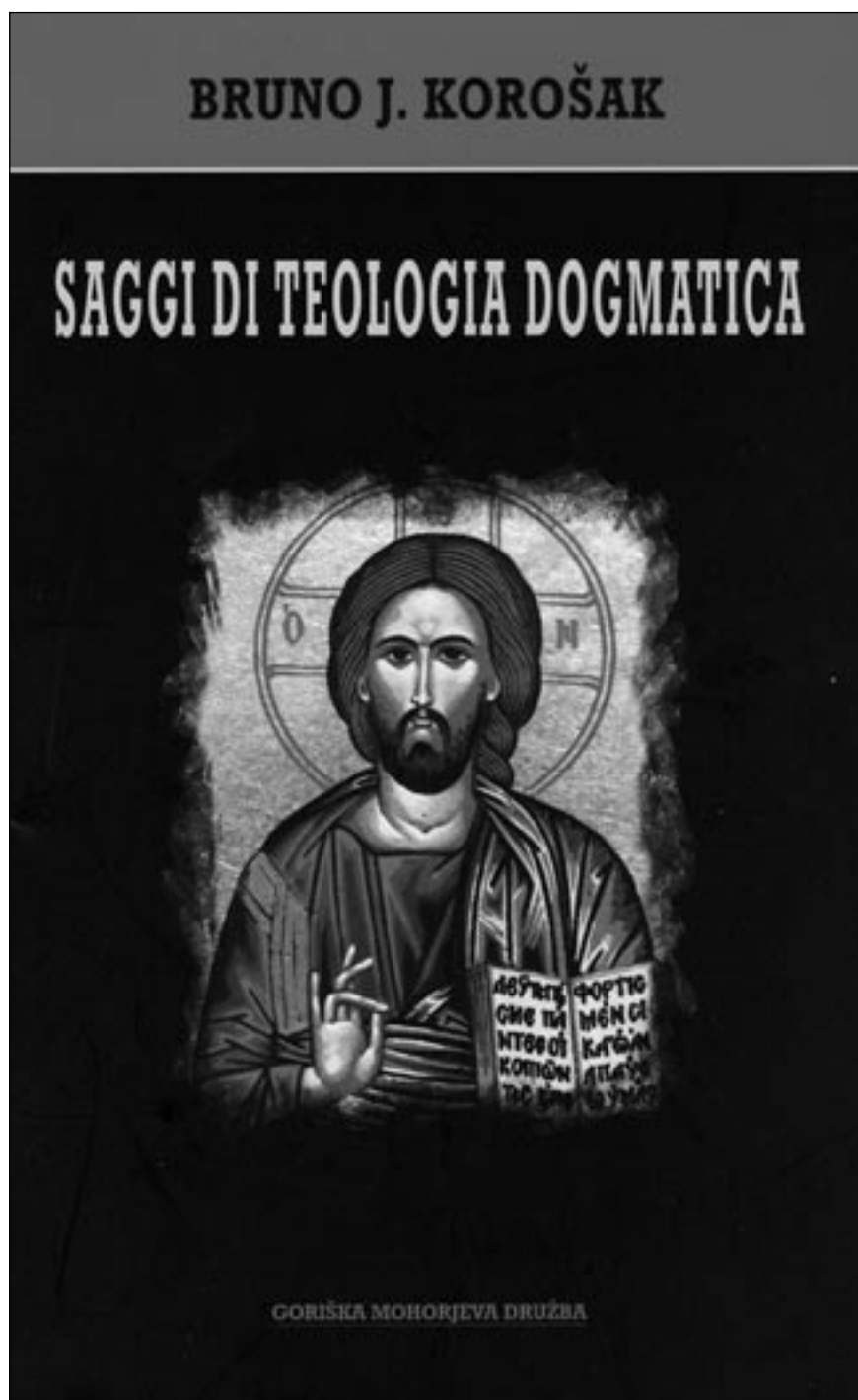
Ko smo že pri tako imenovanih bogoznancih, naj omenimo, da tudi Svetemu Duhu nekateri ne dopuščajo, da bi po Jezusovem vnebohodu izvrševal svojo nalogo njegovega naslednika, kakor je Jezus sam to napovedal Apostolom (Jn 16, 13-14): »Ko pa pride On, Duh resnice, vas bo uvedel v vso resnico... iz mojega bo jemal in vam oznanjal«; »On bo ovrgel svet glede greha, pravičnosti in sodbe« (v. 8); »sam Duh posreduje za nas z nenehnimi vzdihji« (Rim 8, 27). Po njihovem mnenju naj bi bila edina naloga Svetega Duha to, da nas tolaži, saj pripada »papežu«, da nas vodi v resnico in nas svari pred grehom in obsoja, itn.; zato tudi v liturgičnih opravilih slavimo in opevamo Svetega Duha predvsem kot Tolažnika.

Po sv. Luku 11, 13 sam Jezus opozarja svoje učence, naj ne pozabijo, da nebeški Oče daje svojega »Svetega Duha tistim, ki ga prosijo«; Luka celo navaja očenaš s prošnjo k Svetemu Duhu (Lk 11, 2-4), toda po 1400 letih tega očenaša nikjer več ne molijo. Kaj se je zgodilo? V drugi evharistični molitvi, zabeleženi leta 217 po Kristusu, je izrecno rečeno, da darujemo nebeškemu Očetu »kruh življenja«. Proti koncu 4. stoletja pa sta se sv. Janez Zlatousti in sv. Ambrož bridko pritoževala, da pobožni puščavniki hodijo k obhajilu samo enkrat na leto, mnogi tudi samo enkrat vsaki dve leti, in da isto priporočajo tudi vsem vernikom. Nič čudnega torej, da so pastirji nasilno prikrojili Jezusovo duhovno prošnjo v očenašu: »Daj nam danes kruh življenja«, kakor se bere v vseh boljših rokopisih, grških in latinskih, v materialno željo po vsakdanjem hlečku kruha, in da je ta oblika ostala v očenašu vse do danes, kljub Jezusovem opominu (Mt 6, 31-33): »Ne skrbite torej in ne govorite: Kaj bomo jedli... Išcite najprej Božje kraljestvo... in vse to vam bo navrženo«.

V dogmatski konstituciji o Cerkvi II. Vatikanskega koncila (*Lumen gentium*, n. 9) so prelati še prav

posebej naglasili, da ima Cerkev kot mesijansko ljudstvo »za postavbo novo zapoved ljubiti tako, kakor nas je ljubil sam Kristus (prim. Jn 13, 34)«. 30 let pozneje je izšel Katekizem katoliške Cerkve, v katerem so nostalgичni teologi to novo zapoved praktično zasenčili tako, da so ji prilepili starozavezno zapoved, ki naglašaja egocentrični kriterij ljubezni do bližnjega (prim. št. 2055; Kompendij št. 435). Kako različna sta ta dva kriterija ljubezni, bi se dalo pojasniti s primerom žup-

nika, ki mu podarijo 100 evrov za uboge, in začne modrovati: »*Ordinata caritas incipit a semetipso* - urejena ljubezen do bližnjega se začneja z menoj samim; ker sta moja cerkev in župnišče v tako revnem stanju, bom zanju namenil 50 €; revni so tudi moji starši in sestra gospodinja: zanje naj bo 25 €; kar ostane, pa naj gre za druge reveže, seveda samo za verne«. Toda če bi se župnik vprašal, kako bi ob tej priliki na njegovem mestu ravnal Jezus, bi gotovo drugače porazdelil ta dar.

Omenjeni Katekizem v št. 1984 pravilno trdi, da »Evangeljska postava dopolnjuje in presega staro postavo ter jo vodi k njeni popolnosti; njene obljube dopolnjuje z blagri nebeškega kraljestva, njene zapovedi s prenovitvijo korenine dejanj, to je srca«. Že v prvih stoletjih krščanstva so se škofje na temelju starega pregovora, da besede mičejo, zgledi vlečejo, odločili, da množicam vernikov zabičavajo predvsem staro postavo, evangeljsko postavo pa prihranijo za Bogu posebej posvečene osebe, v upanju, da bo njihov zgled odločilno vplival na maso vernikov. V 19. stoletju je pa Karl Marx opozarjal, da zgled Bogu posvečenih oseb ni prav nič vplival na preproste vernike in tudi ne more, ker se človeška skupnost izpopolnjuje po svojih lastnih zakonih, po trpljenju in nesrečah, kakor je to razvidno iz razvoja civilizacije preko ledenih dob v dobo poljedelcev, ne pa po pridigah in dobrih zgledih. »Ali se vi, kristjani«, piše Marx, »ne obračate kar naprej na sodišča, kadar utrpíte kako škodo? In vendar vas Apostol opozarja, da tega ne smete storiti 1 Kor 6, 1-7. Ali nastavljate še levo lice, kadar vas udarijo na desno? Ali, nasprotno, ne zanetite sodnih sporov ob najmanjši prizadeti krivici? In vendar, Evangelij to prepoveduje Mt 5, 39; Lk 6, 29. Ali ne zahtevate že na tej zemlji to, kar vam gre po pravici? Ali ne mrmrate ob najmanjšem povečanju davkov? Ali ne vzrojte ob najmanjšem krajšanju vaše osebne svobode? In vendar vam je bilo rečeno, da se "trpljenje sedanjega časa ne da primerjati z bodočo slavo" (Rm 8, 18), da sta vdano prenašanje trpljenja in blaženo upanje temeljne kreposti (prim. Mt 5, 3-12). Ali se večina pravnih in civilnih zakonikov ne ukvarja z lastninskimi problemi? In vendar vam je bilo rečeno, da "vaši zakladi niso na zemlji" (Mt 6, 19). Ko so se države povezale med seboj in sklenile sveto alianso v kateri bi Vera postala značilno znamenje, se vrhovni poglavar Cerkve v svojem globokem razumevanju in pra-

vilni doslednosti ni hotel pridružiti tej "sveti" zvezi, ker kristjane mora zedinjati cerkveni duh ne pa diplomacija ali neka posvetna povezava držav« (Uvodni članek v Kölnische Zeitung št. 179). Nosilci in pobudniki izboljšanja struktur tega sveta torej ne morejo biti redovniki, ampak samo najbolj zaničevan in trpeči sloj človeštva, tako imenovani proletariat, ki edini uresničuje na sebi odrešilne lastnosti ponižanega in zaničevanega ostanka Izraela, po katerem Bog rešuje tako izvoljeno ljudstvo kakor tudi vse druge narode (Izaija, pogl. 42, 49, 52, 53). Rešitev človeštva pa seveda ne obstoji v izboljšanju duha, ampak v samo v materialnem blagostanju.

Istočasno z Marxom je tudi njegov sodobnik Adam Mickiewicz podal nove smernice za splošno uveljavljanje evangeljske postave. Po njegovem prepričanju njen nosilec in pobudnik ne more biti proletariat, ker poleg zunanje sličnosti v trpljenju nima glavnih lastnosti Božjega služabnika, ki jih našteva isti prerok, namreč popolne predanosti Božji volji in neomajnega zaupanja v Boga. Ta nosilec in pobudnik je lahko samo narod, ki je danes podoben "ostanku Izraela", to je poljski narod, ki ga je pa potrebno na to primerno pripraviti. Zato se je Mickiewicz z vso vnemo lotil ustanavljati krožke za boljše poznavanje Jezusovih smernic za prenovo src, ter Kristusove legionarje za širjenje evangeljske postave.

Prelati II. Vatikanskega cerkvenega zbora so se pa odločili, da danes ni dovolj poverjati širjenja evangeljske postave samo redovnikom, ne samo eni družabni plasti, in tudi ne samo enemu narodu, ampak morajo njeni pobudniki postati vsi pripadniki božjega ljudstva, tudi navadni verniki. Tako se je na primer dogodilo, da za svetnike ne proglašajo več samo škofo in redovnike, ampak tudi laike in poročene pare. K cerkvenim druženjem se ne prištevajo samo razni tretjeredniki, ampak cele vrste novih karizma-

tičnih, karitativnih, misijskih in drugih podobnih društev.

Poglobila so se tudi proučevanja človeške narave in njenih dobrih in slabih lastnosti. Strokovnjaki za sveto Pismo so se končno osvobodili pristranskega latinškega preвода 7. verza Psalma 50, ki so ga teologi prikrojili svojim teorijam o podedovanem ali "izvirnem" grehu in brali: »Glej, grešen sem se rodil, v grehu me je spočela moja mati«, med tem ko je izvirnik govoril samo o nagnjenju h grehu že ob rojstvu, od spočetja dalje, torej o izvorni grešnosti. Ta nagnjenja se pri otrocih pojavljajo že v zgodnji mladosti, kakor druge otroške bolezni, kot ošpice, ki jih starši morajo potrpežljivo odpravljati in uravnavati na dobro, da postanejo gonilna sila dobrih del. Ker Adam in Eva, ki sta mnoga slaba nagnjenja podedovala od človeka ledene dobe, nista nagnjenja napadalnosti in nasilnosti (glej Gal 5, 19-21) v starejšem sinu Kajnu uravnala na dobro, je ta iz gole zavisti ubil svojega brata Abela in svojim sinovom naročal, da lahko za vsakega ubitega člana družine pobijejo 7 ljudi; njegov daljni potomec Lameh pa je šel tako daleč, da je javno zagrozil, da bo za enega samega ubitega člana svoje družine pobil 77 pripadnikov ubijalčevega plemena (1 Mz 4, 24). Mojzes, ki je sam na skrivnem mirne vesti ubil nekega Egipčana (2 Mz 2, 12), ni nagnjenja nasilja nikoli zatiral, toda po božjem navdihu ga je skušal omejiti na pobijanje malikovalcev, ne samo posameznih družin, ampak celih narodov, z dojenčki in živino vred (5 Mz 13, 13-18). Svetniški prerok Elija je mirno pobil 450 Baalovih pridigarjev (1 Kr 18, 40). Ne znam si prav razložiti, zakaj je tudi Jezus v začetku svojega apostolata mislil, da bo božje kraljestvo lahko širil z nasilnim ravnanjem (Jn 2, 13-22), in poudarjal, da »ni prišel na zemljo, da prinese mir, ampak meč« (Mt 10, 34), in da je dopuščal, da je Peter pod plaščem skrival meč (glej Mt 26, 51; Jn 18, 10). Vsekakor, v svojem

govoru o evangelijski postavi ni samo proglasil za blažene, brez izjeme, vse, ki so krotki in delajo za mir (Mt 5, 5.9), ter zabičaval ljubezen do sovražnikov, ampak je tudi prepovedal vsako jezo, vsako maščevanje (v istem pogl.) in je vse to v času svojega trpljenja osebno izvedel. Zgodovina Cerkve nas uči in Marx nam po pravici očita, da poleg drugih nagnjenj krščanski starši tudi nagnjenja napadalnosti in nasilnosti v svojih otrocih niso uspeli uravnati v evangelijsko krotkost. Zato bi bil že čas, da bi se tudi na vseh pastoralnih področjih malo več pozornosti posvečalo tej izvorni grešnosti, na katero vplivajo ne samo dedni, ampak tudi razni ambientni dejavniki, kakor vzgoja staršev in njihovih namestnikov, potem poklicnih vzgojiteljev, posebno pa, danes, še televizije s svojimi filmi, polnimi nasilnosti in vsakovrstne spolzkosti.

CRISTOLOGIA

I
«Vedrete il Figlio dell'uomo salire là dov'era prima»
(Gv 8, 28)¹

Già nel Medioevo la traduzione latina del versetto 4 del 1° capitolo della lettera ai Romani: «Gesù Cristo predestinato Figlio di Dio mediante la risurrezione», costituiva un problema teologico quasi insolubile, perché insinuava che Gesù Cristo prima della risurrezione non fosse ancora Figlio di Dio². Né alcune versioni moderne, che generalmente traducono il verbo «predestinato» con «costituito», riescono a correggere questa prima impressione, anzi sembrano dare maggior credito alle cristologie, che vogliono distinguere nettamente il Cristo prepaesquale, storico, dal Cristo postpaesquale, teologico³. Nel testo originale greco troviamo invece scritto «crisbentōn», che è participio del verbo «crisein» e che significa: determinare, stabilire, fissare, definire; per cui le migliori traduzioni, come quella dell'Istituto Biblico di Roma e della Bibbia di Gerusalemme francese (non italiana) rendono il nostro versetto 4 con «stabilito Figlio di Dio»: il che corrisponde meglio all'impostazione generale della cristologia neotestamentaria. In questa cornice fra Leonardo Boff⁴ suggerisce di ricorrere alla categoria del «divenire» per spiegare l'unione ipotetica e considerata come un processo vitale e non solo come un fenomeno statico:
«Quanto più l'uomo si realizza ed esce da sé, tanto più cresce in sé e diventa uomo. Quanto più sta nell'altro, tanto più sta in sé e diventa io. Quanto più Gesù stava in Dio, tanto più

11

Med neštetiimi drugimi vzroki za prisotnost teh nagnjenj se zdi, da bo treba prištevati tudi napačno pojmovanje učinkovanja zakramentov, ki so jim bogoznanci v zadnjih stoletjih pričeli pripisovati magično moč, med drugim tudi čarobno moč krstu, ki naj bi iz dojenčkov v trenutku odstra-

nil vsa slaba nagnjenja, in starše oprostil vsakega nadaljnega napora v tem pogledu. Tako II. Vatikanski koncil kakor novi Katekizem (št. 1128) sta skušala to vsaj posredno popraviti. Tako recimo, med tem ko so celih 16 stoletij teologi skušali še tako pobožne starše prepričati, da so njihovi novo rojeni otroci "hudičevi sinovi", iz katerih mora biti že pred krstom hudič izgnan, je sedaj tako zarotovanje odpravljenno. Med tem, ko je prvih 10 stoletij besedica privolitve v zakonsko zvezo pred škofom, potrjene z uradno listino, veljala samo kot zaroka, so učenci grškega filozofa Aristotela tej besedici hoteli pripisati magično moč zakramenta poroke; II. Vatikanski koncil je sicer naglasil, da je bistvo tega zakramenta treba iskati v poslanstvu grajenja farne skupnosti v lastnih domovih, toda v mnogih deželah tega še niso sprejeli. Prvih 11 stoletij so tako na Vzhodu kakor na Zahodu imeli za pravi zakrament posvečenje svojega življenja Bogu v neki meniški ali redovni skupnosti, kar so pa oboževalci Aristotela brez pravega razloga zavrgli. Nujno je torej postalo, da se s pojma zakramenta odstrani kvalifikacija magičnosti in da se na vse zakramente prenese oznaka Božjega poslanstva, kakor je to že leta 1947 pogumno in preroško napravil papež Pij XII za zakrament mašniškega posvečenja, in kakor sem jaz v tej knjigi nakazal tudi za vse druge zakramente.

O stanju človeka po smrti je papež Benedikt leta 1342 objavil podrobne odloke »ex cathedra«, za katere pa danes teologi omalovaževalno trdijo, da niso "nezmotljivi" in zato ponujajo vernikom svoja mnenja. Nekateri izmed njih še vedno mislijo, da se vsa telesa umrlih spreminjajo v prah, ki ga bo Bog spremenil v telo ob koncu sveta, ga pridružil lastnim dušam, izrekel nad vstajimi osebami dokončno sodbo in dobrim dodelil na prenovljeni zemlji večno prebivanje. Drugi, ki se naslanjajo na izreke Nove zaveze, pa menijo, da so člove-

ška telesa samo obleka, ki jih ljudje po smrti puščajo na zemlji, njihove duše pa morajo takoj pred Kristusov sodni stol, in če je sodba ugodna, prejmejo novo telo, nebeško obleko (prim. 2 Kor 5, 2-4). Tako dogodke človeka

PNEUMATOLOGIA

Spirito Paraceto

Nel Vangelo di S. Giovanni lo Spirito Santo viene designato come paraceto¹, che letteralmente significa colui che è chiamato a stare accanto, e quindi aiutante, assistente, difensore, avvocato, soccorritore, patrocinatore. Molte versioni antiche, come quella siriana, copta, latina Vulgata, etiopica e gotica conservano vocabolo originale paraceto; la versione latina Italia lo traduce con avvocato, mentre le versioni sirio-palestinese, armena, georgiana e slava lo traducono con consolatore. Nei poemi liturgici «Veni Creator» e «Veni sancte Spiritus» appare solo Consolator, e da qui la recente traduzione ufficiale della Bibbia in italiano scrive regolarmente Consolatore per Paraceto, benché i più noti biblisti sostengono che tale versione sia sbagliata². Questo sbaglio poi si ripercuote anche nel campo dottrinale, perché riduce e offusca l'essenza dell'influsso dello Spirito sui fedeli e sulla Chiesa, perché il suo ruolo di patrocinio viene attribuito a S. Giuseppe, mentre gli si vuole per forza attribuire soltanto il ruolo di consolazione, che è già egregiamente svolto da Maria Consolatrice, alla quale alcuni teologi vogliono per contro attribuire la mediazione di tutte le grazie, che è propria dello Spirito Santo.

Per arrivare ad una migliore conoscenza dell'attività dello Spirito Santo³ pare utile di cominciare con l'affermazione di S. Giovanni 14, 16, dove lo stesso Gesù si qualifica come paraceto e promette ai suoi discepoli, dopo la sua ascesa nel cielo, l'invio di un altro paraceto: «Io pregherò il Padre ed

12

po smrti opisujejo stari cerkveni očetje kot Origen, Hieronim, in kard. Lotarij, poznejši papež Inocenc III, pokrovitelj sv. Frančiška. Z njimi se ujemajo tudi opisi drugih verstev, kakor na primer predkrščanska egipčanska, potem tibetanska in sirska, in jih s posebnega zornega kota osvetljujejo izpovedi nešteti bolnikov, ki so se iz dolgotrajnih kom prebudili v to življenje. Z boljšo razlago usode zavrženih, nakazano v tej knjigi, pa bi bili zadovoljni filozofi, ki po pravici obtožujejo starokopitne katoliške teologe zmote maniheizma, zakaj trditi, da ni samo Bog večni, ampak tudi Satan, ki se bo lahko večno naslajal s sadističnim mučenjem zavrženih in se bahal, da ga Kristus ni mogel nikoli premagati, je zelo grda verska zmota, čeprav še vedno trdovratno zagovarjana v naših katekizmihi.

p. Bruno

Poročilo po drugi fazi arheoloških raziskav

Kratko poročilo, ki bo služilo kot osnutek za pripravo končnega poročila arheologov objavljamo v celoti.

Osnutek »Kratko poročilo o arheoloških zaščitnih izkopavanj na lokaciji samostanskega kompleksa Sv. Ana v Kopru (EŠD 263)«

V času od 29.3.2007 do 11.5.2007 smo na prostoru bodočega vzhodnega prizidka samostanskega kompleksa Sv. Ane v Kopru zaščitno arheološko raziskali prostor, ki je predviden za novo gradnjo. Na terenu je bilo poleg arheologa, dveh tehnikov arheologov, geodeta tudi deset manualnih delavcev (razporeditev in število/gradbeni dnevnik). Gradbeno podporo je omogočil investitor del, strokovni arheološki nadzor pa je potekal pod nadzorom ZVKDS OE Piran.

Raziskani prostor je obsegal površino 163 m², pri čemer smo v severnem delu izkopanega polja dosegli sterilno osnovo približno na -1,8 m pod današnjim hodnim nivojem na dvorišču samostana, na jugu pa na -2,9 m.

Ekipa, ki je izkopavala na obravnavanem najdišču, je dosledno uporabljala in sledila metodologiji ti. stratigrafskih izkopavanj, ki je bila izdelana na podlagi načel arheološke stratigrafije.¹ Zaradi slabih vremenskih razmer in s tem povezane časovne stiske, je bilo zadnjih pet dni uporabljen poseben kopač za odstranjevanje debelejših depozitov ter masivnih kamnitih zidov in struktur.

Dokumentiranje je potekalo v več fazah, in sicer ob odkritju depozita ali strukture (od tu naprej SE) je bilo opravljeno temeljito fino čiščenje, da je bilo moč natančno definirati meje SE, sledilo je fotografiranje ter georeferencirano fotografiranje. V tretji fazi je nastopilo dokumentiranje z laserskim teodolitom, ki, omogoča natančno lego in izris v programu AutoCad ter kot zadnje opisno dokumentiranje za katerega so izdelani obrazci ter strokovni dnevnik.

Arheološka izkopavanja na tem mestu so bila izrednega pomena, saj smo najverjetneje odkrili del južnega mestnega obzidja, ki je bilo postavljeno na trdo flišno geološko osnovo otoka in je tako predstavljalo tudi najstarejšo oziroma eno, od najstarejših odkritih struktur na najdišču.

Nekoliko mlajše so strukture in depoziti odkriti zahodno, predvsem, pa vzhodno od obzidja ter jih povezujemo z dejavnostmi povezanimi z izsuševanjem dela Škocjanskega zatoka na vzhodnem delu otoka. V tem času je bil narejen tudi sorazmerno masiven zid (SE 153), ki je bil postavljen na rob nekdanje obale otoka ter najverjetneje prečno na obzidje. Usmeritvi zidu SE 153 je skozi stoletja sledilo več prezidav vse do danes, ko lahko podobno usmeritev vidimo v kontraforju, ki bo vzidan kot del jugozahodnega vogala bodočega malega atrija samostana.

Ko je prebivalec Kopra uspelo izsušiti del ozemlja, lahko ločimo med dvema prostoroma, ki sta z gotovostjo imela različni funkciji, mejo med njima pa je predstavljal zid SE 153. Severno od le-tega je

¹ E.C.Harris, Načela arheološke stratigrafije. Ljubljana 1989.

ležal suh del otoka na katerem so bili zidani izključno kamniti, sorazmerno masivni objekti, ki so bili večkrat prezidani, vendar so vestno in racionalno uporabljali starejše zidove kot gradbeni material, starejše temelje pa vključili v temelje mlajših zidov. Glede na arhivske in zgodovinske vire, kamnite strukture ter skromno število drobnih najdb odkritih

odkriti ostanki preproste kolibe grajene iz vertikalnih stebrov, ki so bili na nekaterih delih podprti s količki. Lesen objekt se je naslanjal na zid, ki je bil postavljen nad zid SE 153 ter je popolnoma upošteval njegovo usmeritev. V danem momentu je bila koliba uničena v požaru, saj smo dokumentirali več centimetrov debelo plast žganine ter odtise zoglene-

smo jih dokumentirali predvsem kot negative, ki so poškodovale spodaj ležeče starejše strukture.

Arheološka zaščitna izkopavanja bodo svoj epilog dobila s poročilom, ki bo sestavljeno iz treh delov, in sicer v prvem bodo opisane odkrite: strukture in depoziti, podan pa bo tudi poiskus preliminarne interpretacije letih. V drugem delu bo slikovna in grafična podpora tekstovnega dela in v tretjem arhiv najdišča, ki bo zajemal sezname stratigrafskih enot, drobnih najdb, posebnih najdb, vzorcev, separacij, foto skic in fotografij.

Daša Pavlovič univ. dipl. arheol.
Matjaž Novšak univ. dipl. arheol.
ARHEJ d.o.o.

Iz poročila o prvi fazi arheoloških raziskav v samostanu sv. Ane v Kopru

»Po odstranitvi SE 3 smo na severnem delu sonde naleteli na prve strukture povezane s časom, ko je objekt deloval kot samostan, in sicer v smeri severozahod-jugovzhod je potekal masiven do 0,7 m debel zid (SE 9) iz nepravilnih velikih oglatih lomljencev, ki so bili vezani z drobljivo sivkasto malto. Za zid je bil najprej narejen vkop, vkopan v sterilni prod (SE 24), ki je bil zapolnjen s peščenim polnilom in nekaj drobnimi kamni, nad le-to pa je bil postavljen temelj iz manjših nepravilno postavljenih in z malto zalitih oglatih kamnov.

Sondo smo, zaradi že omenjenih razlogov, podaljšali za 2 m proti severu. V podaljškju smo odkrili nadaljevanje zidu (SE 9), ki se je naslanjal na zid (SE 12), ki je bil narejen iz velikih klesanih kamnov, širok do 0,4 m ter vezan z sivo malto. Za ta zid je bil prav tako narejen temelj, vendar je bil v tem primeru narejen masiven širši temelj (na južni strani je bil od zidu širši za cca. 10 cm), tudi

na najdišču, sklepamo, da je bil ta prostor (severno od zidu SE 153) že zelo zgodaj del cerkvene dejavnosti in kasneje samostana.

V nasprotju s severnim prostorom je bil južni izsušen ker se je na začetku boril z nihanji vode zato je bil sprva pozidan z leseni objekti. Najverjetneje so bili

lih stebrov, tramov in količkov. Kasneje je bil lesen objekt nadomeščen z zidanim, ki je bil skozi čas večkrat prezidan ter prostori reorganizirani ter kasneje vključeni kot integralni del v samostanski kompleks. Najmlajšo fazo na najdišču predstavljajo moderni posegi, ki so bili izvedeni v času delovanja zaporov in

Ta sklop zidov je najverjetneje tvoril del vzhodnega samostanskega krila, ki naj bi na tem mestu stal do približno leta 1957 in je bil kasneje nadomeščen z zaporniško kurilnico. To krilo je bilo gotovo zgrajeno že precej prej in

je bilo tudi večkrat predelano ali popravljen, kar dokazuje odnos med zidovoma SE 12 in SE 9.

Na vzhodnem delu smo na globini 0,9 m pod (SE 5) odkrili tlakovanje (SE 10) iz nepravilno oblikovanih, vendar ploščatih kamnov. Na severnem delu je bil

Zaključek

V sondi 1 pa smo pod novoveškimi in srednjeveškimi arhitekturnimi ostalinami odkrili tudi sledove zgodnesrednjeveške in poznorimske poselitve nekdanjega Koprškega otoka (okvirno 5.-7. stol.). Te sledove predstavljajo odlomki keramike (med njimi tudi ročaj amfore severno afriške proizvodnje), odlomki strešnikov, keramična utež za ribiško mrežo in kamnit brus ter stojka. Poznorimske najdbe se popolnoma ujemajo z do sedaj znanimi arheološkimi odkritji na nekdanjem Koprškem otoku. Groba stratigrafska podoba je na nekdanjem otoku dokaj enotna in enostavna: pod depoziti mlajših novoveških in srednjeveških obdobji se v relativno tanki plasti zelenkasto rumene ilovice nahajajo kulturni ostanki zgodnesrednjeveške in poznorimske dobe. Ta plast leži neposredno na rumeni ilovici, ki je kombinacija flišne prepereline in poilovičene cone nekdanjih pleistocenskih puhlic in je v arheološkem smislu sterilna.«

Tomislav Kajfež, *Poročilo o zaščitnih arheoloških sondažnih raziskavah na območju samostana Sv. Ane v Kopru*, Koper, marec 2007.

Evangelizacija družine

Pater Pavle Jakop je v okviru študijskega dne za ŽPS imel naslednje predavanje. Gre za »nabrano in skupaj dano« v spodbudo vsem bratom, da bi si v letu Evangelizacije družine izmenjevali predloge in izkušnje.

Evangelizacija družine, bo geslo pastoralnega leta 2007/08, zato si bomo zastavili v današnjem študijskem dnevu nalogo:

- razmislek o tem, kaj lahko v naši župniji še NAREDI-MO za družine,
- oblikovati SMERNICE za novo pastoralno leto,
- okvirno določiti pastoralni KOLEDAR dogodkov-prireditve za družine,
- poiskati izvajalce -animatorje- SODELAVCE.

Človek je ustvarjen po Božji podobi in podobnosti (1Mz 1,26), kar pomeni, da je v vseh najbolj subtilnih vlaknih svojega bivanja zaznamovan z božjo podobo, kar pa posledično pomeni troje:

1. da je božja narava ODNOS (družina Sv. Trojice);
2. da je odnos, ki ga vzpostavljamo z Bogom najgloblje, najbolj resnično in najbolj pristno-naravno dogajanje v stvarstvu s Stvarnikom in je zato ta odnos vedno nekaj sakralnega;
3. da je tudi odnos človeka s človekom (jaz-ti) možen le na osnovi te bogopodobnosti, da se nikoli ne uresničuje mimo tega in je zato v vsakem medosebnem odnosu nekaj sakralnega in tako tudi odrešujočega (prim.: relacijska družinska terapija).

Mati vseh odnosov je vedno DRUŽINA: kakršna koli že je, človeka zaznamuje na vseh nivojih in za vedno (Omnia mea mecum porto). Prav zaradi tega pa družina pogojuje:

- zdravje družbe in njeno socialno trdnost,
- izkustvo Boga in moč ter prakso vere (je izkustveni prostor in čas Boga),
- osebno srečo, zadovoljstvo in osebno uresničevanje posameznika,
- izbiro, odločitev in oblikovanje nove družine.

Nič čudnega torej, da nas družina vedno znova vznemirja in da ima v Cerkvi tako pomembno mesto (najpomembnejše: »**po vzgledu Kristusa, ki je prišel na svet, da bi služil, Cerkev služenje družini za eno svojih bistvenih nalog**« (Pismo družinam, CD 54)) in sicer tako v oznanjevanju, v liturgiji in v diakoniji – t.j. v celotnem delu in poslanstvu Cerkve.

Tudi župnija se uresničuje na teh področjih, zato bomo razmišljali, kaj bomo na njih storili za župnijo v prihodnjem letu!

Oznanjevanje:

- poudarjati **božji načrt** o zakonu in družini – kot temeljna oblika človeškega življenja,
- **kateheza** naj bo s poudarkom na vzgoji za ljubezen in družinsko življenje,
- ustanavljati nova **družinska občestva** na osnovi veroučnih skupin,
- **starše** povabiti kot pričevalce pri oznanjevanju in katehezi,

- **mlade** je potrebno seznanjati in pripravljati na zakonsko in družinsko problematiko (seminarji, delavnice, kateheze, DHV, vračanje mladih v družino,
- **pridige** naj nagovarjajo vse oblike družine (razbite, enostarševske, zakonce brez otrok, ločence...),
- angažiranje **tiska**, elektronska oblika oznanjevanja, oglasne deske...
- ustanavljanje **zakonskih skupin** in usposabljanje **voditeljev** zanje(diakoni!),
- pomagati razvezanim, kjer se pokažejo resna znamenja, da je bil zakon nepravilno sklenjen, da naredijo tožbeni spis za ugotavljanje morebitne **ničnosti zakona**,

Bogoslužje:

- skrbno oblikovanje **družinskih maš** (pritegniti poleg katehetov, animatorjev in otrok tudi starše
- morda kakšno nedeljo oblikuje bogoslužje določena družina);
- pripraviti predloge za **družinska bogoslužja** (svetopisemska, devetdnevnic, praznovanja družinskih in osebnih praznikov ...),
- »**Družina moli!**« (molitvenik), vrniti molitev v družino, stanovanje »opremiti« s svetimi znamenji (križ, kropilnik, Sv. Duh, bogkov kot, rožni venec (molek), svete podobe, hišni žegen...),
- redno praznovanje zakonskih jubilejev,

- **molitev za družine**, ki naj bo redna pri maši, molitvena povezanost družin (družinska molitvena skupina) med seboj (da druga za drugo molijo),
- poživiti in posodobiti **ljudske šege in običaje**, ki so povezani s kršćanstvom.

Diakonija:

- župnijska karitas, duhovna gibanja, birmanci...odkrivajo **stiske** sodobnih družin in iščejo načine, kako jim pomagati (preventiva in kurativa): obveščanje, svetovanje, zdravljenje;
- ustanavljanje **posebnih skupin** za ranjene družine (zloraba, alkohol, zasvojenost z drogo, nasilje, družinske depresije, mešana veroizpoved, socialne stiske, brezposelnost, pravna pomoč, pomoč velikim družinam, spremljanje in pomoč po poroki, skupine za medgeneracijsko sodelovanje, pomoč starejšim zakoncem, vdovcem...)
- organizirano **varstvo otrok** in pomoč z **inštrukcijami**,
- nuditi bližino in pomoč družinam z **bolnim ali prizadetim** članom ali s posebnimi potrebami, z ostarelo osebo, samohranilkam...
- oblikovati strategijo za **oddaljene družine**, obiskovanja...
- spremljanje in pomoč družine, ki je **s smrtjo izgubila** svojega člana.

Prostočasne dejavnosti:

- oblikovati dneve družin, **družinske delavnice** in **starševskega dneva** na župniji z različnimi prireditvami;
- družinski **izleti v gore**, pohodi z mašo v naravi, obiski kulturnih znamenitosti,
- **družinska romanja** in tabori,

- **družinske počitnice**,
- **tombola** družin za družine, boljši sejem,
- povabilo na »**kavo**« in se varovati »geto« samoza-dostne države izbranih družin;
- **športne prireditve** za družine, ureditev igrišča in nakup igral,
- sodelovanje družin na **družbenem in političnem področju**.

Problemi, izzivi In možnosti:

- ustanoviti v župniji odbor za družino,
- pričeti z liturgičnim krožkom, ki bo pripravljala družinska bogoslužja,
- kdo se bo »usposobil« za družine (animatorsko usposabljanje zakonskih parov),
- v tem letu ustanoviti (na) novo zakonsko skupino,
- povabiti na srečanje družine, kjer imajo problem z alkoholom, drogo ali druge oblike zasvojenosti,
- zdravljenje nezvestobe?

Seveda bo ob vsem tem potrebno **UPOŠTEVATI**:

- **tektonske spremembe** družine, ki so nastale s (post)-moderno pluralistično in »svobodnjaško« kulturo;
- družinska pastoralna mora potekati **organsko in siste-**

matično;

- učiti družine »**loviti ribe**« (kako si družina lahko sama pomaga – glavno odgovornost nosijo zakonci in družine);
- poskrbeti za »**prementalizacijo**«: da se ne bodo družine obračale (uporabljale) na Cerkev, le po zakramente, ampak sprejemale občestvo Cerkve kot svojega stalnega življenjskega spremljevalca,
- mnoge družine se znotraj župnije in Cerkve **čutijo izključene** zaradi svoje življenjske izbire in stanu (znova poročeni ločenci, priletniki...), zato bi se jim morali približati z Božjo rahločutnostjo in jim ponuditi vsaj kozarec prijateljstva,
- da bomo dosegli družine, bo potrebno oznanjevanje **preusmeriti** od zgolj razumskega načina podajanja vsebine k njenemu doživljanju, da se lahko dotakne vseh človekovih dimenzij bivanja;
- preusmeriti se nenazadnje od prevelike storilnosti k MILOSTI oziroma verovanju, da je družina tudi v božjih rokah, ne le v naših!

PA ŠE TO: Župnija naj bo za družino kraj ozdravljanja in osvobajanja. V luči prilike o usmiljenem Samarijanu (Lk 10,30sl), naj bo podobna gostišču, kjer so nege brezplačne in kjer ne zmanjka olja veselja in vina gorečnosti. Če bo družina v župniji oz. v Cerkvi doživljala varnost, sprejetost, toplino, razumevanje, zaščitnost in svoj »drugi dom«, potem bo prejel ali slej, pa kakršna koli ta družina že je, občutila svojo pripadnost in odgovornost ne le zase, ampak tudi za župnijo in za Cerkve in bo skušala »vračati« po svojih močeh!

p. Pavle Jakop

Podelitev francoskega državnega odlikovanja Viteza zaslužnega reda dr. p. Edvardu Kovaču 13. junija 2007

*L'Association des amis de l'Institut Catholique de Toulouse;
le P. Pierre Debergé, Recteur de l'Institut Catholique de Toulouse*

*Vous prient de bien vouloir honorer de votre présence
la cérémonie au cours de laquelle*

*le Pr. Edouard Kovac, docteur en philosophie,
recevra l'insigne de l'Ordre National du Mérite au grade de chevalier,
des mains de*

*Professeur Guy Lazorthes
Grand-Croix de la Légion d'Honneur
Grand-Croix de l'Ordre National du Mérite*

*Elle se déroulera le mercredi 13 Juin 2007 à 18h, Salle Léon XIII,
de l'Institut Catholique de Toulouse, 31 rue de la Fonderie, 31000 Toulouse*

*Réponse souhaitée
Tél. : 05 62 26 85 49*

Dragi profesor,
dragi kolega,
dragi prijatelj,

sprva sem okleval, ali naj uporabim to trojno imenovanje ali ne, a moram reči, da delam to z določenim prepričanjem, in sicer iz več razlogov: prvi je potrditev dejstva - ki je veliko bolj lastno anglosaksonski in nedvomno tudi slovenski tradiciji kot pa francoski -, da naziv fakultetnega profesorja za vse življenje zaznamuje človekovo identiteto. Drugi razlog je moje veselje, da sem na tej podelitvi navzoč kot profesor in častni rektor, tesno povezan s Katoliškim inštitutom

v Toulousu. Tretji razlog je ta, da so v tebi, dragi Edvard, te tri stvarnosti nerazdružljive. Profesor, raziskovalec, kolega in član te velike družine, ki se od srednjega veka naprej imenuje Universitas Studii Tolosana, predvsem pa prijatelj in brat, pozoren in tankočuten.

Ko me je vprašal naš rektor, ki ga danes z veseljem kličem monsignor, če bi spregovoril nekaj besed kot v odmev besedam dekana g. Lazorthesa, nisem dolgo pomišljal in zato se zdaj obračam nate s trojnim naslovom, ki sem ga malo prej omenil, in zaradi zvestih in močnih vezi, ki naju družijo.

Dragi prijatelj, vesel sem, da je s tem odličjem francoske države izkazana čast ne samo vztrajnemu in svojevrstnemu delavcu za zbliževanje in povezovanje najinih dežel in evropskih kultur, temveč tudi dobremu in pristnemu filozofu. Človeku, ki je po sledeh svojega odličnega učitelja Emmanuela Levinasa sposoben razjasniti številna vprašanja, ki si jih danes postavljamo v srcu naše družbe, vse bolj zaznamovane z razpršenim iskanjem smisla, iskanjem usmeritev in smeri ali opornih točk, kamor bi lahko vsaj naslonili upanje, ki daje življenje ...

Kar me je pri tebi že v prvem trenutku presenetilo in me vedno znova preseneča, sta resnost in natančnost, s katero si izražal svoje zanimanje za osebe in ustanove, tako politične, verske kot kulturne. Nanje si se pogosto obračal - in to počneš še vedno - inteligentno in z analitično sposobnostjo, kar ti je podaril Bog. A obračaš se nanje tudi s srcem, ki v vsakem - tudi najbolj razdelanem pogledu vsebuje nekaj ti-

častivredno ustanovo, v kateri so si izjemni intelektualci razbijali glavo z reševanjem umnih enačb o Bogu. Nisem se čutil osamljenega. Ti možje in žene, čeprav jih v tistem času ni bilo veliko, so v meni gotovo vzbujali občudovanje. Občudovanje, ki ostaja. Ampak ščepec svobodne misli v naši univerzitetni modrosti je lahko služil le častitljivemu smislu naših katoliških fakultet, ki so neizpodbitno sposobne

ta je Kristus. 15 let sem vsakokrat tako zaključil predavanja kristologije, ki sem jih imel na Teološki fakulteti. Zadnje besede predavanja so bile prav Janezove besede s konca njegovega prvega pisma: »Otroci, varujte se malikov.«

Naj bo tvoje delo in vse sposobnosti ustvarjalnega znanstvenega raziskovanja po meri enega od sporočil, ki jih je zapustil veliki Emmanuel Le-

ste ljubezni, ki je tvoj duhovni učitelj brat Frančišek nikdar ni prenehal prečiščevati v tebi.

Spominjaš me na profesorja filozofije iz moje mladosti, ki sem ga prav tako neizmerno občudoval in ki me je vpeljal v to vedo, v kateri bi pri dvajsetih letih skoraj ostal. Govoril nam je: »Gospodje, brez sodelovanja vašega srca vas ne bom mogel naučiti, kako urediti vaš razum.« Tega nisem nikoli pozabil. In ko si se nam nekega dne leta 1983 pridružil, so mi na misel prišle te besede. Piš vetra, ki ga je tvorilo navdušenje in dobrohotna strokovnost, je tedaj prevel našo

doprinašati marsikaj današnji kulturi, znanosti in družbenemu ravnovesju ...

Dragi Edvard, na tem mestu in med tvojim ljubim slovenskim narodom ti lahko zaželim le, da bi ostal, kar si. Življenje je edinstveno. Ni ga moč meriti po uspešnosti naše kariere in uspeha v človeškem pogledu, temveč - in v to sem vse bolj prepričan - po meri Resnice. Edine Resnice, ki prihaja od Boga in glede katere nas Janez na koncu svojega prvega pisma opominja, da Resnica ni nekaj abstraktnega, temveč da prihaja od Resničnega ... Nekdo nam danes govori: in

vinas: "Najbolj pomembno od vsega je razodetje božje luči, ki se s slehernega obličja razliva po svetu" ... Ta prosojnost, ta diafanija, o kateri je govoril Pierre Teilhard de Chardin ...

Ostani tak. To odličje je oblika priznanja, pa tudi klic, da nadaljuješ pot. Pot, ki jo lahko razsvetlujejo lastnosti, ki jih imaš: dobrohotnost, lucidnost, ostroumnost, zaupanje in učinkovitost. V čast filozofiji, Univerzi in Cerkvi ...

Msgr. André Dupleix
častni rektor

Katoliškega inštituta v Toulousu

Epistolarji nekoč in »e-mail« danes - ne pozabimo knjig

Koncem leta 1969 se je "rodil" internet, torej je danes star približno 38 let, vendar pa je dobil svetovne razsežnosti šele na začetku devdesetih let. Njegova zgodovina je zelo kratka in vendar je v tem kratkem času dosegel neslutene razsežnosti na vseh področjih človekovih dejavnosti. Današnji internet je nekakšna podoba grške "agore" - kraja, kjer so se srečavale in izmenjavale novice, poslanice, novosti in dogodki civilnega, ekonomskega in kulturnega življenja takratnega znanega sveta. Če si hotel kaj zvedeti, si moral priti na ta kraj in prisluhniti ljudem.

Kot vsaka stvar in iznajdba ima tudi internet dve strani; nihče ne zanika, da so z njim razdalje praktično odpadle, da je informacija na višku, da so podatki o vsem že vsakemu na dlani in da se je na ta način izredno zblížalo socialno življenje; je pa tudi res, da nas je internet oropal neposrednih, osebnih komunikacij, stikov, tople in prijazne človeške bližine in žive besede. Ne smemo pozabiti, da je ta tehnika še vedno dostopna le majhnemu številu uporabnikov in da je večina svetovnega prebivalstva izključena iz tega sistema komunikacije. Če primerjamo to tehniko z iznajdbo pisave, potem vidimo, da še danes po 5000 letih, odkar so iznašli pisavo, ta še vedno ostane nedostopna petini svetovnega prebivalstva - to pomeni, da je ena milijarda ljudi danes še vedno nepismena in da bo verjetno nekaj podobnega tudi v odnosu do interneta, telematike in drugih podobnih modernih sredstev komuniciranja. Razpon med "pismenimi" na internetu in "nepismenimi" v njegovi uporabi bo vedno večji, ker

tehnika na tem področju nenehno napreduje in se spreminja; kako pa naj si tretji in četrti svet privoščita, da bi sledila tem spremembam. Če bodo dobili prebivalci tretjega in četrtega sveta v roke tehniko, ki so jo drugi že zavrgli in odpisali kot zastarelo, jo spet ne bodo mogli uporabiti, da bi z njo komunicirali z razvitim svetom.

Eksluzivnost in strumentaliziranost medosebnih odnosov in njihovo obubožanje na čisto človeški neposredni ravni je druga stran medalje te moderne tehnike. Gre za prepad med tem, kar je neposredno in med tem kar je posredno, med tem kar je naravno in med tem kar je umetno ustvarjeno. Ob vseh pozitivnih vidikih in prednostih interneta na področju praktičnosti, pa je treba vendarle priznati, da na področju humanih, neposrednih, človeških stikov pomeni obubožanje in zmaterializiranje naših odnosov. To je na določen

način - seveda v odnosu do pisave - do uporabe črke, začutil že Platon, ko je razmišljal o prednostih in negativnih posledicah iznajdbe pisave in črke. Po ustih Sokrata veliki mislec Platon trdi, da pisava, ki ponavzočuje z znamenji človekove misli, da se z nekimi zunanjimi znamenji zapiše to, kar se porodi v človekovem razumu, v bistvu obuboža notranjost, ubija življenjskost misli, ker prikazuje le na videz človekovo vednost, ne pa resnice človekove vednosti. Zato prihajajo ljudje, ki bodo lahko veliko vedeli, toda brez učitelj a, ljudje, ki bodo zmožni razsojati vsemogoče zadeve in stvari, ki pa v bistvu ne bodo vedeli o teh stvareh ničesar ali zelo malo in površno: to so ljudje vsevedneži, a brez prave modrosti, polni informacij, a v bistvu prazni prave modrosti.

Ce pomislimo, kako je iznajdba pisave spremenila tok življenja in način mišljenja, potem so nam te

Platonove misli, ki sem jih navedel, zdijo bogokletne, neverjetne. V bistvu pa nam njegove besede želijo posredovati resnico, preprosto, a na žalost od mnogih nesprejemljivo, namreč naravno prednost in vrednost žive besede pred zapisano, ki je le odmev, podoba prve, to je žive besede, le njena senca; pisana beseda ne more nikdar izraziti tega, kar lahko pove živa, izgovorjena beseda. To pa pomeni, da ima vsaka človekova beseda in dejanje prednost pred tehničnim, ki ga človek uporablja, pa naj gre za telefon, internet, e-mail, mobi-telefon, itd. Vsak izmed nas lahko takoj zaključimo za kakšno kvaliteto odnosov gre, če n.pr. grem k nekomu osebno in mu voščim za god ali rojstni dan, ali pa če mu svoje želje sporočim po telefonu; če nekomu lastoročno napišem voščilnico, zahvalo, ali pa jo posredujem preko e-maila, interneta...

Današnja konformistična miselnost zagovarja, tudi na vzgojnem področju, prednost teh sredstev, namesto da bi vzgoja bila usmerjena, ne toliko k uporabi teh sredstev, temveč k oblikovanju mišljenja in kritičnega sklepanja preko in s pomočjo strogih in zahtevnih študijev in vzgoje na tem področju. Tudi do interneta, kot nekoč do pisave, je potrebno zavzeti pravičen odnos med tem, kar nam nudi dobrega in pozitivnega in med tem, česar vsega nas oropa na duhovnem, čustvenem, verskem in medosebnem odnosu. To se še posebno vidi na področju korespondence, na področju t.i. elektronske pošte. Ta način dopisovanja nam sicer prihrani na času in stroških, na trudu in seveda skrajša razdalje, čas med oddajo sporočila in prejemem le-tega. Poleg teh pozitivnih vidikov elektronske pošte pa ima za posledico tudi to, kar je imela nekoč iznajdba črke in pisave. Črka, pisava je bila dolga stoletja edina možnost komuniciranja na daljavo, povezovala je ljudi, zbliževala razdalje, toda z iznajdbo telefona je ta pisemski način komuniciranja bil vedno bolj potisnjen ob stran in v nekaterih razvitih državah skoraj popolnoma nadomestil pisemsko komuniciranje. Internet je v tem

pogledu naredil velik korak naprej tako, da bi lahko govorili o novih elektronskih "epistolarjih". Vendar pa je "e-mail" precej drugačen od tradicionalne pismene korespondence in ga z njim ni mogoče primerjati. Med tem ko je "e-mail" v prvi vrsti tehnika, neosebna, hitra in vsestranska, pa tradicionalna pismena korespondenca vsebuje vendarle nekaj osebnega in v človeku, ki pričakuje pošto, vzbuja občutek pričakovanja, v tistem, ki pošto odda, pa občutek zanimanja, spraševanja in misli na tistega, ki pošto pričakuje. Osebna korespondenca namreč ustvarja, čeprav včasih komaj opazno, pa vendar ustvarja, vrsto nekih elementov, ki vzpostavljajo med osebami določen človeški odnos, miselno bližino, če drugega ne morda solzo, izbiro določenega pisemskega materiala, kartico z posebnimi motivi, ki odgovarjajo osebnosti naslovljenca in kaligrafijo, nalepljenje znamk, itd. Ob epistolarjih iz preteklosti lahko na osnovi pisave analiziramo osebo, njen značaj, izobrazbo, okoliščine; za to se mnogi zanimajo, to področje študirajo npr. sodni izvedenci, psihologi (prof. akademik A. Trstenjak!), zgodovinarji. Korespondenca na internetu vsega tega težko pokaže, oziroma ne daje te možnosti, ker je pač napisana z tehniko, "brez duše" in srca, za njo ne čutimo osebnosti nekoga. Ali ni čudno, da imamo danes že ljudi, ki čudovito obvladajo to tehniko, poznajo vse mogoče kombinacije, presedijo ure in ure pred računalnikom in se z njim ukvarjajo, niso pa sposobni, zaradi duhovne in osebnostne ohromelosti, napisati preprostega pisma, razglednice, kaj šele kaj več. Da nekontrolirana uporaba teh sredstev povzroča določene spremembe v nas samih, bolezni, odtujevanja, agresivnosti, razstresenosti, itd. ni treba posebej poudariti; o tem nam marsikaj lahko povedo psihologi, sociologi, zdravniki in končno tudi in predvsem spovedniki.

Vendar pa problem, ki bo vedno večji, ni v internetu kot takemu ali v "emailu" korespondenci, v njunem pozitivnem ali negativnem vidiku, temveč v tem ker bi lahko

nadomestila, izpodrinila določene vrednote medosebnih odnosov oziroma, da uporabim Platonovo misel, ki sem jo omenil na začetku: problem je v nadomestitvi "resnice vedenja", spoznanja in znanja z navideznim znanjem, vedenjem. Imeti v glavi "cel kup" informacij, še ne pomeni, da sem tudi v posesti resnice teh informacij, da imam o njih objektivno vedenje in poznanje.

Ob vsem tem mi prihajajo na misel besede, ki jih je izrekel portugalski pisatelj Jose Saramago, nobelov nagrajenec leta 1998, ko je dejal, da se ima za svoje pisateljske talente zahvaliti v prvi vrsti svojim starim staršem, dedku in babici, ki pa sta bila nepismena! Ali bodo otroci, vnuki in nečaki naših strokovnjakov interneta, ki po njem navigirajo, lahko rekli kaj podobnega? Duhovnik bo moral uporabljati ta sredstva, toda ali bo kljub temu ostal prijatelj knjige, ali bo imel skrb za osebno knjižnico, ali bo imel čas za branje, študij, ali pa bo zasut z informacijami, brez zdrave kritičnosti in urejenosti. Pred leti je duhovništvo zapustil mlad kaplan. V svoji sobi je imel samo računalnik in hladilnik za pijačo, nobene (!) knjige. Računalnik mu je vse dal, a tudi nekaj lepega vzel. Radi se pritožujemo, da mladi in sploh ljudje malo berejo, da o branju verskih knjig in časopisov sploh ne govorim. Statistike pravijo, da si človek zapomni z branjem 10%, z poslušanjem 20%, z gledanjem 60%, z gledanjem in poslušanjem 90%. Kakšno spoštovanje izkazuje Cerkev knjigi vseh knjig: svetemu pismu: poljub, kajenje, ambon, nošnja v procesiji... Na starih slikah vidimo Kristusa s knjigo v rokah, ponekod ima Mati božja namesto Kristusa v naročju knjigo, ki predstavlja Božjega Sina. Duhovnik, ki bi pozabil na knjigo ali jo nadomestil z še tako sodobnimi sredstvi, bo kmalu postal duhovno pohabljen, osiromašen, sicer pa poln informacij, a brez pravega reda, urejenosti in kritičnosti.

p. Viktor

Frančiškani v Brežicah

Brežice

Brežice so mestece, ki leži na levem bregu Save, tam, kjer se tej reki pridruži reka Krka. Sledovi prebivalcev so znani že iz davnih stoletij pred Kristusom. Ko so se tod naselili Slovani, še ni bilo meje med Slovenci in Hrvati, pač pa se je okoli leta 1000 oblikovala meja med nemško državo tostran in ogrsko onstran Sotle. V 11. stoletju je to ozemlje prišlo v last salzburške nadškofije, v 12. stoletju pa so Brežice postale upravno središče salzburške posesti. Brežice se prvič omenjajo leta 1241, trg pa postanejo 1309. in mesto 1322. leta. Brežičani so veliko trpeli v 15. stoletju, ko sta se tukaj potegovala za posest Habsburžanov Friderik III. in ogrski kralj Matija Korvin. Veliko trpljenja je bilo tudi v času vseslovenskega kmečkega upora (1515). Hrvaški vitez Marko Klis je ravnal zelo nespametno in potem umrl nasilne smrti. Valvazor je zapisal: »Ko so kmetje prebili vse tri obrambne zidove gradu, je Marko Klis s šestimi konjeniki zajahal konje, odprl grajska vrata in se hotel v diru prebiti skozi vrste kmetov. Ker pa so bili kmetje prežagali kole, na katerih je slonel dvižni most, se je most podrl in Marko je s šestimi jezdecii vred padel v jarek. Tam so ga kmetje z vilami pobili.«

Med drugo svetovno vojno pa so bile Brežice sedež okupatorske oblasti za izseljevanje Slovencev z Gorenjske in s Štajerske.

Frančiškani v Brežicah

Za frančiškane, ki so prišli v Brežice leta 1660 zaradi velikega pomanjkanja svetne duhovščine, so mestni očetje sklenili zidati samostan. Deloma mesto samo, deloma meščan Matej Borštnar so podarili potrebno zemljišče, seveda zunaj mestnega obzidja. Prvotni samostan so proti koncu 17. stoletja (1685) grofje (Jurij IV. Frankopan in po njegovi prezgodnji smrti grofica Zofija roj. Forgač) zgradili samostan in lepo baročno cerkev, v kateri je bila pokopana grofica Marija Regina Attems roj. Wurmbrand. Leta 1917 je potres samostan toliko razmajal, da so ga morali podreti. S pomočjo darov so kmalu nato pozidali lep nov samostan, (ki pa baje ni bil več takšna

stavbna zanimivost kot prejšnji). Frančiškani so skrbeli za katehezo na tamkajšnji ljudski in meščanski šoli do izгона leta 1941. Naj bo v njihov spomin, mlajšim sobratom pa v vednost objavljeno poročilo p. Henrika Damiša o tem, kaj se je zgodilo ob prihodu Nemcev. (Poročilo mi je posredoval p. Felicijan Pevec!).

»Med vsemi frančiškanskimi samostani ob času nemške okupacije 1941-1945 sta brez dvoma največ trpela samostan in cerkev v Brežicah. Zato je prav, da se gorje, ki ga je okupator prizadejal tej naselbini, ohrani zgodovini. Umljivo pa je, da tu navajamo le vse omembe vredne dogodke ... Bilo je v petek, teden dni po prihodu nemške vojske v Brežice,

dne 18. aprila 1941. To jutro je nenadoma močno zazvonilo na samostanski porti. Ker se je prav tisti čas slučajno nahajal v bližini vhoda v samostan o. Ferdinand, takoj odpre vrata in glej, pred njega stopijo trije gestapci. Brez obotavljanja jih naš pater zdajle pogumno vpraša: »Kaj delate tukaj, tu smo Slovenci in nihče vas ni klical.« Seve, za ta »prijazni pozdrav« bi se kmalu znašel v zloglasnem Dachauu, ko ga ne bi rešil o. gvardijan Konstantin z besedami: »O. Ferdo je že star ter se še ni mogel vživeti v to, da ste prišli iz Reicha v Brežice.« No, zaenkrat se je glasilo rezko povelje: »Pripravite se za pot!« Nato je brž imenovani o. gvardijan dal vsakteremu patru in bratu nekaj drobiža, vsak zase pa si je pripravil majhno prtljago in potem dalje je vsa družina nestrpnost čakala do večera, kaj bo, dokler niso naposled pozno v noč pridrveli SS-ovci ter vse člane samostana med vpitjem in smešenjem naložili na tovorni avto in z njimi krenili proti hrvaški meji.

V mejni vasi Bregana se je naekrat avto ustavil. Zdajci s hreščavim glasom vodja te nočne ekspedicije zapove, da naj tu samostanci izstopijo. In ko ga patri vprašajo: »Kam sedaj?«, dobe za odgovor: »Tjakaj, odkoder prihaja luč, proti Zagrebu ali Srbiji, kamor hočete, samo nič več nazaj!« Molče so šli siromašni izgnanci dalje in okoli polnoči so prispeli v Samobor, na Hrvaško, od koder se res niso več vrnili v Brežice.

Zakaj po internaciji brežiške samostanske družine in po nasilni konfinaciji njenih življenjskih dobrin, je bila potlej, naravno, redovnikom odvzeta vsaka delovna možnost v Brežicah. Res je sicer, da je končno uspelo slavnim jugoslovanskim armadam ali osvobodilni fronti okupatorja zmagoslavno potolči, a četudi so se nekdanji brežiški frančiškani po 4-letnem krutem izgnanstvu vrnili v domovino, vsled totalne spremembe položaja zanje ni bilo več prostora na tem mestu. V letih 1941/42 je dal namreč okupator frančiškansko cerkev, naj-

Predlog

Že na provincialnem kapitlju sem predlagal, kar na tem mestu predlagam bratom, da bi namreč v knjižni obliki (brošuri) izdali tisti del zgodovine, ki zajema čas nemške okupacije naših samostanov: Maribor, Nazarje, Brežice, Kamnik, Brezje in Sveto Trojico! Kako je bilo v Mariboru, je na kratko opisal p. Emerik Landergott. Zapis

so ohranjeni v zvezku s trdimi platnicami. Poleg tega obstaja še zvezek (razmnoženina) s spomini, ki so jih bratje zapisali v Meljski vojašnici. Kako je bilo v Brežicah, je opisal p. Henrik Damiš. O Kamniku pa je v Novi poti (l. 1951, št. 3-5) duhovito pisal p. France Ačko. V Nazarjah je v glavnem vse na oglasni deski na hodniku. Upam, da je kaj napisanega tudi v kroniki trojiškega samostana. Prav tako je nekaj zapisov o izgonu frančiškanov z Brezij. To predlagam v spoštovanju do sobratov, ki so morali veliko pretrpeti; prav je, da jih ob visokem jubileju Reda počastimo s knjižnim spominom.

p. Zdravko

lepšo v Brežicah, do prezbiterija do tal podreti, odstranil je iz nje vseh pet oltarjev, odnesel svete posode, notranjo leseno opravo pa požgal, dočim je čedno zakristijsko opremo odpeljal v neznan smeri v Avstrijo. Rešile so se samo neke oljnate slike, mašna, četudi razkropljena oblačila, orgle, čeprav razbite, ter dva zvona (večji bronasti, manjši železni), ki ju je za 800 nemških mark odkupila župna cerkev v Brežicah. Vso škodo za opustošeno frančiškansko cerkev je posebna vojna komisija v Krškem z dne 25. marca 1946 ocenila na 5.003.000 din (pet milijonov tri tisoč dinarjev). Frančiškanski enonadstropni samostan v Brežicah je nova zgradba. Bil je zgrajen po potresu l. 1917 s pomočjo raznih milodarov. Čim pa so patri in bratje odšli, ga je okupator spremenil v nemško gimnazijo (sedaj je tu slovenska gimnazija). Ta samostan je imel bogato knjižnico. V lasti je imel ne samo starinske znane knjige, marveč tudi dragocene rokopise, ali vse to je čez noč izginilo; del teh knjig se je pozneje našel v grajskem muzeju v Mariboru. Prav tako je bila iz samostana odnešena vsa sobna oprema, kakor tudi vsa kuhinjska oprava. Iz hleva pa so tatinske roke odpeljale kravo, prašiče in gospodarsko orodje. Uradno je bila vsa samostanka škoda ocenjena na 2.505.280 din (dva milijona petsto pet tisoč dvesto osemdeset dinarjev). Ostala nepremičnina v meri okoli 4 ha pa je bila krivično vpisana na Reichsgau Steiermark. Iz vsega tega je tedaj razvidno, da so bili patri skoro po 300-letnem bivanju v Brežicah tačas kratkomalo primorani ta kraj zapustiti.«

Dne 18. aprila 1941 so Nemci iz Brežic izgnali 5 patrov, 4 brate in brata tretjerednika, skupaj torej 10 oseb! Ko bo, če bo, napisana zgodovina naše province, naj bo v njej tudi poročilo p. Henrika Damiša, kaj se je zgodilo v Brežicah leta 1941!

P. Zdravko

Nič od nič

»Življenje brez vere v Boga je manj ko nič od nič!« mi je zardil nekdanji dekan Medicinske fakultete. Zaradi premajhne predanosti Gospodu in šibke vere se me večkrat polotita otožnost in strah pred smrtjo (nekdanji vitanjski župnik Stanko Lah je večkrat dejal, da ga ni strah smrti, pač pa sodbe!), namesto da bi veroval, da sem delo Božjih rok in da globlje ne morem pasti kot v Njegove roke. Rad bi strah spremenil v hrepenenje po Bogu, saj se bom prav v smrti srečal z Njim, »kakršen je«.

»V delavnico sem tvojo zrl ...« Da, skozi majhno okence sem zrl v krematorijsko peč (ki je baje na nivoju evropskih standardov!), kako se je neki človek, božja podoba, krona stvarstva spreminjal v pepel! Te misli, te predstave me vsak dan spremljajo in zaposlujejo. Je to milost?

Pridružujejo pa se še druge skrbi in sence, ki težijo duha in srce. Na Koroškem kar naprej brez sramu preštevajo slovensko govoreče prebivalstvo. Na ginekoloških klinikah vedno znova spreminjajo merila, »kdaj sme nerojeni človek živeti in kdaj ne«. Do kraja je razrahljano družinsko življenje, krščanska vzgoja je ohlapna, ljudje imajo brezbrizen odnos do vere in Cerkev, nesreče se kar vrstijo in človek posega po življenju na najrazličnejše načine. Travnike spreminjajo v igrišča in parkirišča. Tehnika je človeka odtujila samemu sebi. Poleg tega se kaže vedno bolj malomaren odnos do okolja. Žalosten sem bil, ko sem se nedavno vozil z vlakom iz Pivke v Ljubljano. Le posamezniki so vstopali na vlak, postaje

so prav puste, mnoge brez odpravnika vlakov, stavbe v slabem stanju. Med počitnicami smo bili v planinah, kjer je bilo nekoč polno življenja, kjer so naši predniki postavili skromna prenočišča in jih pozneje nadomeščali z vedno bolj razkošnimi domovi. Nekoč smo v teh planinskih kočah peli dolgo v noč. In zdaj? Ni slišati petja, obiskovalcev je vedno manj in te domove bo vedno težje vzdrževati. V koči pod Bogatinom mi je oskrbnica potožila, da je še pred leti bilo veliko mladih duhovnikov, ki so v gore vodili velike skupine mladih, zdaj jih pa kar naenkrat ni več. Nekoč so peli slovenske narodne pesmi, da so pokazali, povedali, komu ta svet sliši, še posebej tedaj, ko so se tod spopadali Italijani in Avstrijci.

Vse to in polno podobnih reči teži duha, in to vedno bolj. Vendar apostol Pavel zatrjuje, »da se

trpljenje sedanjega časa ne da primerjati s prihodnjo slavo, ki se bo razodela nad nami«. Z leti se težave, stiske, bolečine, strahovi ... zgostijo, podobno kot so se na veliki petek: »Ob šesti uri se je stemnilo po vsej zemlji do devete ure« (Mt 27,45). In potem? Leon Bloy pravi: »Za življenje z vso njegovo strašno težo, bolečinami in tolikimi izgubami, ki jih v njem doživimo, je samo eno opravičilo: vstajenje.« Živimo v skrivnostnem svetu, v katerem bomo morali vsi kmalu umreti - in v tem svetu »je težko živeti in še težje umirati brez Boga«. Res nam je potrebna luč, ki prežene »temine srca in duha«. Potrebno je Jezusovo vstajenje, ker samo zaradi tega vem, da sem »neskončno več od nič«!

P. Zdravko

Prava Jezusova podoba

Posneta s slike, ki jo je dal cesar Tiberij vrezati v smaragd. Ta je nekoč bil last carigradske cesarske zakladnice in je prišel leta 1453. Turkom v roke. Sultan Bajazit II. ga je skupaj s svetim kopjem, ki je prebodlo Gospodovo stran, daroval papežu Inocenciju VIII. za odkupnino svojega brata, ki ga je ujela krščanska vojska pri Rodu.

S to presladko vrezano podobo se ujema podoba, ki je opisana v glasovitem pismu Lentula prokonzula v Judeji, ki ga je ta pisal istemu cesarju Tiberiju. (Cesar Tiberij je bil rojen l. 42 pred Kristusom in umrl l. 37 po Kristusu. Vladal pa je od leta 14. pred Kristusom do l. 37 po Kristusu. Lentul mu je pisal oziroma odgovarjal na njegovo vprašanje. Podoba je kar znana in opis zelo zanimiv.)

Pismo Lentula Tiberiju

Cesarju Tiberiju pozdrav. Glej, Veličanstvo, tukaj odgovor, ki ga želiš. V teh krajih se je pojavil neki človek, obdarjen z izredno močjo, a imenujejo ga »veliki prerok«. Njegovi učenci ga imenujejo »sin božji«. Ime mu je Jezus.

Zares o Cesar čudežne stvari se slišijo vsak dan o tem Kristusu; namreč da obuja mrtve, ozdravlja vse bolezni, preseneča ves Jeruzalem s svojim izrednim naukom. Njegovo obličje je veličastno, obraz mu kar žari in poln je milobe. Tisti ki ga ljubijo, ga ljubijo in ob enem se ga boje. Pravijo da ima njegovo, kakor vrtnica rumeno in s posredi razdeljeno brado obraslo lice, lepoto, ki se

z ničemer ne more primerjati in da ga zaradi sijaja nihče ne more dolgo gledati. S potezami obraza s plavimi očmi in s kostanjevimi lasmi je podoben svoji materi, ki je najlepši pojav, ki se je sploh kdaj videl v teh krajih. V njegovih jedrnatih, dostojanstvenih in neoporekljivih besedah se izraža najčistejša krepost in modrost, ki je mnogo večja, kot modrost največjih modrijanov. Kadar prigovarja in kara, je strašen, kadar uči in spodbuja, je blag ljubezniv in prikupljiv. Hodi bos in gologlav. Mnogi se mu smejejo, ko ga

gledajo od daleč, ko pa so z njim, drhtijo in strmijo. Nikoli ga nihče ni videl, da bi se smejal, toda mnogi so ga videli, da je jokal. Vsi tisti, ki so z njim občevali, pravijo, da so pri tem sprejeli mnogo dobrot in zdravja. Vendar so mi nadležni hudobneži, ki pravijo, da trdi, da so kralj in podaniki enaki pred Bogom. Zapovej mi o tej stvari in hitro ti bo ustrezno. Zdrav ostani Lentul.

pripravil: p. Zdravko Jakop

V nebo strmim, a smrti se bojim

Človek gleda gor! Zato je že antični človek nastanil bogove v »nebesa« ali vsaj na visoke gore. Krščanstvo govori o »novem nebu. Sodnik bo prišel. »Glej, prihaja z oblaki in videlo ga bo vsako oko« (Raz 1,7).

Prve cerkve so imele običajno lesen strop, ki je ponazarjal le začasno pregrado med zemeljskim in nebeškim življenjem. V obokanih cerkvah so bile poslikave, v gotiki pa polkrožni lok zamenja šilasti ali križni lok. To je človeka spominjalo na oblok, ki se pne nad zemljo: »Krasota visokosti je jasen oblok ... Lepota neba je veličastvo zvezd ...« (prim. Sir 43). Prezbitarij oziroma kupola je pogosto poslikavana s Sveto Trojico, z Marijinem vnebovzjetjem, s kronanjem, s slavo svetnikov itd. Na ta način je človek spoznaval, da je prehod v nebesa mogoč. Ker pa je človek neučakan, je začel razmišljati, kako bi se dalo posnemati ptice, a je kmalu spoznal, da s ptičjimi krili ne bo šlo. Na delu sta znanost (tehnika) in umetnost. V renesansi radi slikajo odpirajoča se nebesa, kamor se dvigajo svetniki. Slikarji so vedno bolj prepričljivi. Dva sta tekmovala. Prvi je naslikal grozdje tako živo, da so priletele ptice in klujuvale platno. Drugi je svojo sliko »skril« za zaveso, vsaj tako je rekel. Ko pa jo je prvi hotel odgrniti, je spoznal, da je zavesa naslikana. Zmaga je pripadla slednjemu, saj mu je s svojo iluzijo uspelo prevarati tudi človeka.

Človek prodira v vesolje in išče nebesa, kaj pa drugega! Zato se astronauti nujno srečujejo z religioznimi vprašanji. Ko so se prvi

vesoljci vrnili iz vesolja, so rekli, da Boga niso nikjer videli. Nekateri pa so dodali, da Boga res niso videli, so pa videli sledove njegove stvariteljske Modrosti, ki je globlja od njihovih elektronskih računalniških aparatov, in Moč, ki je silnejša od njihovih strojev, spet drugi pa so opazili, kako je ta naš svet lep.

Po znanstveni in tehnični revoluciji v 18. stoletju so v 19. stoletju mnogi verjeli, da bodo kmalu rešena vsa vprašanja, tudi religiozna. Poznamo nekaj takih mož - morda je bil za hip med njimi tudi naš slavn rojak Herman Potoč-

nik -, ki za dvig v vesolje niso več iskali rešitve v cerkvah, ampak so se vprašanja lotili kot tehniki in so celo slikovno zelo realistično prikazali šele v prihodnosti uresničljive prizore. Potočnik pa je skromno priznal, da človek ne more osvojiti vesoljskega prostora in se tako izenačiti z Bogom. »Lahko pa postane z vožnjo po vesolju do meja svoje končnosti vsaj 'božji sel'.« Prav to pa so potrdili vesoljci, ko so povedali, da so videli vse dokaze za bivanje Boga.

V filmu Čas odhoda, ki je bil posnet v Hospicu - Rennweg, je režiserka Anita Natmessnig predstavila bolnike, kako preživljajo zadnje tedne in se poslavljajo od življenja. Med drugim je pokazala, kako uresničujejo drobne želje, npr. kako radi se zadržujejo na terasi »z odprtim pogledom v nebo in opazujejo letala, ki vsa vzletajo v isto smer - tako kot naše življenje ...« In res, tudi v Svetem pismu piše: »Vse gre v isti kraj: vse je nastalo iz prahu in vse se v prah vrača« (Prd 3,20). Zato človek išče, gleda, sprašuje, prosi: »Povej mi kdo, kam oblaki plujejo, kam ptice lete, kam vode teko, kam človek gre!« Bog je v moje srce položil grozo pred smrtjo in večnost. »V moje srce si položil grozo pred smrtjo. Moje srce ne pozna strpnosti v razmerju do smrti. Živ sem v tvoji strašni noči!« (Paul Claudel). Odkod mi pride rešitev? »Pomoč mi prihaja od Gospoda, ki je ustvaril nebo in zemljo« (Ps 120). Zato v nebo strmim!

p. Zdravko

Škofijske meje

V tem zapisu se ne spuščam v podrobnosti, ampak navajam le najpomembnejše spremembe škofijskih meja, da bi lažje razumeli, kar se je spremenilo v zadnjem času. Takih sprememb ne doživi vsaka generacija.

Ko so naši predniki naselili sedanji prostor, so v začetku sedmega stoletja med nas prihajali misijonarji s severa (Salzburg) in z zahoda (Oglej). Potem so naše ozemlje razdelili (811) med Oglej in Salzburg. Meja je reka Drava. Na našem ozemlju ni nobenega škofijskega sedeža, pač pa generalni vikarji ali arhidiakoni vodijo in vizitirajo življenje Cerkve. Poleg tega se ob samostanih vzporedno z verskim življenjem oblikuje kulturno in gospodarsko življenje. Leta 1072 pa je salzburški nadškof najprej ustanovil škofijo na Krki, leta 1218 v Sekau in 1228 v Šentandražu. Te škofije so bile dolgo povsem podrejene nadškofu, obstajajo pa še danes, le da so škofijske sedeže prestavili v bolj ustrezna mesta. Postale so prave škofije in v času jožefinskih reform doživijo velike spremembe. Krška škofija postane Celovška (1787), sekauska postane graška in lavantinska mariborska (1859). Oglejski patriarhat je ukinjen leta 1751, namesto njega nastaneta dve novi škofiji v Gorici in Vidmu (Udinah). Leta 1461 postane Ljubljana škofijski sedež, ki pa je dokaj podrejen Habsburžanom, škofija pa je bila zelo razdrobljena. Prekmurje je bilo razdeljeno med dve škofiji: Zagreb in Estrogon. Leta 1777 pa Marija Terezija Prekmurje zedini v škofijo Szombathely. Veliko sprememb je bilo v času jožefinskih reform. Lavantinska

škofija je dobila dve okrožji: velikovško na Koroškem in celjsko na Spodnje Štajerskem (prej smo spadali pod goriško nadškofijo). Leta 1859 pa je Slomšku uspelo preurediti meje svoje škofije: velikovško okrožje je prepustil (s težkim srcem!) celovškemu škofu, dobil pa od graškega škofa mariborsko okrožje. Tako je imela škofija odsej zopet dve okrožji: celjsko in mariborsko. Veliko sprememb je bilo tudi na Primorskem. Koprška škofija je obstajala od leta 1186 do 1810. Potem je bila združena s tržaško. Škofijske meje so se spreminjale z narodnostnimi zlasti po prvi in zopet po drugi svetovni vojni. Leta 1964 postane koprsko področje apostolska administratura, leta 1977 pa samostojna škofija, pridružena ljubljanski metropoliji. Prekmurje po prvi svetovni vojni pride pod upravo mariborskega škofa, leta 1964 pa se dokončno priključi mariborski škofiji. Ljubljana leta 1962 postane nadškofija in leta 1968 metropolija s podrejeno mariborsko škofijo.

7. aprila 2006 pa se velike spremembe zgodijo znotraj naše države. Tega dne (bil je cvetni petek) je bila mariborska škofija povzdignjena v nadškofijo in metropolijo. Prvi nadškof in metropolit je postal dosedanji škof msgr. dr. Franc Kramberger. Po novem imamo dve metropoliji (ljubljansko in mariborsko) in šest škofij. Slomškova dediščina ostaja celota kot metropolija. Mariborska nadškofija ima dve podrejeni škofiji: celjsko in murskosoboško. Škofije so razdeljene v naddekanate. Mariborska nadškofija ima štiri naddekanate. Ti so: ptujsko-slovenje-

goriški, mariborski, koroški in bistriško-konjiški. Celjska škofija ima prav tako štiri naddekanate: celjski, kozjanski, savinjsko-šaleški in savski. Murskosoboška škofija ima en naddekanat: pomurski.

Zdaj, ko imamo majhne škofije, bodo škofijski duhovniki delovali na dokaj omejenem področju, ki je povsem drugačno od tistega prostranega, kakršno je bilo, ko smo spadali pod goriško nadškofijo. Tedaj so bili v Vitanju kaplani, npr. Jakob ^op je bil doma s Koroške Bele (blizu Jesenic), pa je bil kaplan v Vitanju (1812-1818); Mihael Stančič je bil iz Kroke, kaplan v Vitanju pa v letih 1701-1799. Vitanjčan Henrik pa je bil, nasprotno, župnik v Beli Cerkvi (blizu Šmarjetskih Toplic), kot župnik tam omenjen leta 1368.

Redovniki nismo vezani na posamezne škofije, ampak na provinco, delujemo pa v katerikoli škofiji, če nas škof sprejme. Sedanje spremembe škofijskih meja torej niso prve, a najbrž tudi ne zadnje!

Šiška, jesen 2006

P. Zdravko Jakop

† p. Vitomir Živković OFM

Nagovor ljubljanskega nadškofa metropolita msgr. Alojza Urana ob pogrebni maši p. Vitomira Živkovića OFM

Spoštovani, dragi sobratje v duhovniški službi, dragi bratje frančiškani, sodelavci pri bogoslužju, dragi bratje In sestre v Kristusu!

V prvih pomladnih dneh se je nepričakovano zaključila zemeljska pot p. Vitomira (Ambroža) Živkovića in se začela večna pomlad v Bogu. Bil je doma iz Bosne, kjer se je že zgodaj srečal s Frančiškoviimi brati in vstopil v njihovo družino. Z njim sem se kot študijski tovariš srečeval na Teološki fakulteti, kjer sva se skupaj pripravljala na mašniško posvečenje. Spominjam se ga kot umirjenega, prijaznega in pozornega človeka. Tudi kot duhovnik je bil poznan po svoji umirjeni drži. Kot župnik v Mošnjah je bil odgovoren tudi za romarsko svetišče tukaj na Brezjah. Vem, da je bil izredno priljubljen.

Ko smo se srečevali vsako leto na letniških srečanjih, je v našo skupnost vnašal hudomušno razpoloženje, zato smo ga imeli vsi radi. V zadnjem času smo vsi čutili, da ga spremlja bolezen, ki je ni mogel skrivati, vendar je svoje dolžnosti, posebno spovedovanje in maševanje, vestno opravljal do zadnjega. Temelj njegovega redovniškega poslanstva je v evangelijskem odlomku, ki je posebej pripravljen za redovnike, ki sprejemajo evangelijske svete: pokorščine, čistosti in uboštva.

V evangeliju je poudarek na uboštvu, ki naj ga t.i. beraški redovi vestno izpolnjujejo. Bogati mlade-

nič je pritekel, padel pred Jezusa in ga vprašal: »Kaj naj storim, da bom deležen večnega življenja?« Jezus mu pravi: »Spolnuj zapovedi ...« in jih našteje. Mladenič je ponosno priznal, da jih spolnjuje že vseskozi. Tedaj je nastopil od-

ločilen trenutek Božje poklicanosti. »Jezus se je ozre vanj«, kar pomeni osebni odnos in pozornost. Še več: »Vzljubil ga je!« Podaril mu je največje bogastvo in dar, ki ga človek lahko sprejme na zemlji: Božjo ljubezen.

Pred mladeničem je bila življenjska priložnost – duhovni poklic. Zato mu je Jezus predlagal odločitev: »Eno ti manjka: pojdi, prodaj, kar imaš in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih!« Za popolno srečo v Bogu je potrebna popolna svoboda od zemeljskih navezanosti. Božje kraljestvo ima drugačne zakonitosti kot zemeljsko. Resnično zbiranje zakladov pri Bogu je dajanje. Človek nima toliko, kolikor je nakopičil, ampak kolikor je dal. Zaklad v nebesih se zbira z dajanjem ubogim na zemlji. Apostol Pavel v berilu to misel še bolj poudaril: »Mislite na to, kar je zgoraj, ne na to, kar je na zemlji.« Popolna predanost Kristusu pomeni: »Umrli ste namreč in vaše življenje je s Kristusom skrito v Bogu« (Kol 3,3). To pomeni pravo vstajenje s Kristusom, ko smo vanj popolnoma potopljeni. Vse, kar se dogaja Kristusu, se dogaja tudi meni! »Ko se bo prikazal Kristus, vaše življenje, tedaj se boste tudi »z njim prikazali v slavi« (Kol 3,4).

Kard. Jozef Ratzinger je v knjigi *Poklicani v občestvo* zapisal: »Bistvena in utemeljujoča za duhovniško služenje je... globoka osebna vezanost na Kristusa. Na tem sloni vse in navajati na ta temelj, mora biti jedro priprave na duhovništvo...« (J. Ratzinger, *Poklicani v občestvo*, MK, Ljubljana 1993, s. 106-107). Duhovnik mora biti človek, ki pozna Jezusa Kristusa od znotraj, ki ga je srečal in se ga je naučil ljubiti. Zato mora biti duhovnik predvsem mož molitve, zares »duhoven« človek. Brez močne duhovne substance ne more trajno obstati v svojem služenju. Od Kristusa pa se mora naučiti... da ne gradi zase zanimivega ali prijetnega življenja, ampak da deluje za drugega.« Tudi sv. Frančišek je v 28. opominu sobratu povedal: »Blagor redovniku, ki si v nebesih zbira zaklade dobrin, katere mu nudi Gospod, in jih ne skuša razkazovati ljudem, da bi tako prejel plačilo, kajti sam Najvišji bo razkril njegova dela tistim, katerim bo hotel. Blagor redovniku, ki ohranja Gospodove skrivnosti v svojem srcu.«

V upanju, da je p. Vitomir že blizu svojih zakladov, ki jih je zbiral v nebesih, ko se je odpovedoval zemeljskim dobrinam in sam sebi, se zahvaljujemo za dar njegovega življenja.

Dragi sošolec in prijatelj p. Vitomir! Ko se poslavljamo od tebe, se zahvaljujemo za vse tvoje življenje in delo. Čeprav si izšel iz Bosne in si imel drug materni jezik, si vendar prišel v Slovenijo, jo imel rad in ves čas preživel med nami ter se za frančiškansko skupnost ves žrtvoval. To pa je bilo delo za Cerkev na Slovenskem. Zato se ti danes v imenu ljubljanske nadškofije in tudi v imenu Cerkve na Slovenskem zahvaljujem za Tvoje življenje in delo. Mnogi sadovi bodo ostali tukaj, čeprav bo tvoje izmučeno telo počivalo v rodni Bosni, v zemlji, iz katere si zrasel in se boš vanjo znova vrnil. Tvoja duša pa naj uživa večne zaklade, ki si jih z zvestim služenjem na zemlji, zbral v nebesih. Dragi Vito, bodi odslej naš priprošnjik pri Bogu, Izprosi nam nove duhovne poklice in počivaj v Kristusovem miru!

P. Vitomir (Ambrož) Živković
(6.9.1941 Kostrč - 29.3.2007 Brezje)

V dobrih dveh mesecih je smrt kar dvakrat nepričakovano posegla v življenje in delo frančiškanske skupnosti pri Mariji Pomagaj na Brezjah. 16. januarja letos je Bog nenadoma poklical k sebi v 61. letu starosti p. Primoža Milavca; v četrtek, 29.3. pa je v jesniški bolnici prav tako nenadoma v 65. letu starosti umrl naš sobrat p. Vitomir Živković, dolgoletni spovednik na Brezjah in samostanski vikar. Čeprav je bila bolezen zadnja leta njegova zvesta spremljevalka, pa nihče ni pričakoval, da se bo tako nepričakovano in hitro poslovil od svojega zemeljskega življenja in odšel v Očetovo hišo. Pokojni p. Vitomir Živković se je

rodil 6. septembra 1941 v Kostrču v bližini Tolise v Bosni. Pri krstu, ki mu ga je še isti dan podelil njegov stric duhovnik - frančiškan in profesor na gimnaziji v Visokem p. Ambrož Živković - je p. Vitomir po njem dobil krstno ime Ambrož. Njegova starša Djuro in Manda roj. Mišković; sta bila globoko verna in praktična katoličana ter sta na svoje otroke prenesla vrednote katoliške vere, ljubezen do Boga in Cerkve, spoštovanje do lastne kulturne dediščine in jezika, odprt in spoštljiv dialog z drugače mislečimi in verujočimi in veliko spoštovanje do vsakega človeka. Družina Živković je bila v župniji Tolisa po pričevanju katoliške vere in krščanskega življenja med najbolj zavzetimi. Nič čudnega ni, da so iz širše rodbine izšli kar trije duhovni poklici: že omenjeni stric p. Ambrož, ki je p. Vitomirja krstil; njegov drugi stric škofijski duhovnik Petar Živković in seveda p. Vitomir.

Osnovno šolo je p. Vitomir obiskoval v domačem kraju, gimnazijo pa v Visokem, kjer je bil gojenec frančiškanskega malega sementišča. Maturiral je leta 1965. Po maturi je prosil za sprejem v slovensko frančiškansko provinco in takratni provincial p. Marijan Valenčak ga je z veseljem sprejel; saj je po pogovoru z njim prepoznal v njem iskreno željo, da bi rad postal frančiškanski duhovnik. V noviciat je vstopil v Novem mestu in leto kasneje, 3. marca 1966, naredil prve redovne zaobljube. Teologijo je študiral na Teološki fakulteti v Ljubljani in 24.3.1969 naredil slovesne redovne zaobljube in se s tem dokončno vključil v frančiškanski red in v slovensko provinco. Duhovniško posvečenje je prejel v ljubljanski stolnici 29. junija 1970, novo mašo pa je imel 12. julija 1970 v domači župniji v Tolisi v Bosni.

Po posvečenju in končanih teoloških študijah ga je pot vodila po raznih postojankah. Kot predstojnik je od leta 1971-1975 služboval pri Marijinem svetišču v Novi Štifti na Dolenjskem. Dve leti (1975-1977) je bil nato kaplan v župniji sv. Antona Padovanskega na Viču

v Ljubljani, eno leto (1977-1978) je bil župnijski upravitelj v Nazarjah; od koder je šel za kaplana k Sveti Trojici v Slovenskih Goricah, pet let je bil kaplan v Mariboru v baziliki Matere Usmiljenja (1979-1984); od leta 1984 do 2001 pa je bil župnik v župniji Mošnje in obenem pomočnik na Brezjah. Od leta 2001 pa vse do svoje smrti je bil zvest, neutrujen in goreč spovednik v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah.

P. Vitomirja je odlikovala pristna frančiškanska preprostost, velika skromnost do sebe in velikodušnost do drugih. Povsod, kjer je deloval, je zapustil lepe spomine pri ljudeh, ki so ga radi obiskovali na Brezjah. Svoje delo kot samostanski vikar in spovednik je opravljal odgovorno. Z veliko potrpežljivostjo je prenašal svojo bolezen in jo skrival pred drugimi; drugih z njo ni želel obremenjevati. Bil je mož molitve, reda in urejenosti, nanj se je človek lahko popolnoma zanesel. Zlasti pa se je na Brezjah pri Mariji Pomagaj ves predal skritemu, a tako pomembnemu apostolatu v spovednici. Cenil je ta skriti in naporni apostolat, ga opravljal z vso predanostjo, s potrpežljivostjo, ljubeznijo in s ponižnostjo. Zavedal se je, da je samo orodje v Božjih rokah, po katerem Bog deli usmiljenje in odpuščanje. Svoj prosti čas, kolikor ga je imel, je uporabil za branje teoloških in duhovnih knjig; bil je na tem področju zelo razgledan in na tekočem. Rad je imel duhovniško družbo in pomagal duhovnikom po župnijah. Čeprav je p. Vitomir prihajal iz drugega kulturnega in jezikovnega okolja, pa je s srcem živel v Sloveniji.

Bogu se zahvaljujemo za njegovo življenje, za dar njegovega redovnega in duhovniškega poklica, za njegov zgled in apostolsko delo, predvsem v spovednici. Dober in plemenit človek, redovni sobrat in duhovnik, ki je z nami živel in delal ne more biti odvezet, kajti v Frančiškovih bratih in v ljudeh je zapustil svetlo sled svoje dobrote, skromnosti in plemenitosti. Čeprav bi p. Vitomirja zelo radi

imeli med seboj tudi po smrti, saj je med nami živel skoraj 42 let, pa razumemo iskreno željo njegovih domačih, ki so prosili, da bi pokojni p. Vitomir našel svoje poslednje počivališče v domačem kraju in župniji v Tolisi v Bosni. Naj zaključim z mislijo sv. Avguština:

*„Iz Božjih rok je prejel svoje življenje,
pod Božjim vodstvom ga je oblikoval
in v Božje roke ga ponovno izroča.“*

P. Vitomir, počivaj v Božjem miru.

p. dr. Viktor Papež, provincial

Gospa Stanka Mihelič iz Nove Štife se je od + p. Vitomirja poslovila takole:

„Dragi p. Vitomir! Na podobici Srca Jezusovega in srca Marijinega, ki ste jo delili 1. 1995 ob svoji srebrni maši, so zapisane besede iz Janezovega evangelija: » Na svetu boste prihajali v stisko, toda zaupajte, jaz sem svet premagal.« Jezus je te besede povedal apostolom preden je stopil v svoj veliki teden. Preden je stopil na pot trpljenja je molil tudi svojo veliko duhovniško molitev: »Pravični Oče, svet te ni spoznal, jaz pa sem te spoznal, in ti so spoznali, da si me ti poslal. In razodel sem jim Tvoje ime in jim ga bom razodeval, da bo ljubezen, s katero si me ljubil v njih in bom jaz v njih.« Dragi p. Vitomir! Ko smo zbrani ob vas in čutimo vaše veselo označevanje Božje ljubezni. V svojih solzah, v srcu in duši, se v imenu vseh otrok Marije Vnebovzete pri Novi Štifi zahvaljujem Bogu Očetu za dar vašega življenja. Zahvaljujem se tudi vernima materi in očetu, da sta vam z življenjem podarila tudi vero, ki je rasla iz bosih nog, stoječih na maminem krilu.

Danes imamo preveč toplih in lepih oblek, da bi lahko razumeli uboštvo, združeno z ljubeznijo, ko ste prvič prejeli Jezusa v svoje srce. V bosonogem dečku je bil edini zaklad Jezusov klic in milost Marijine priprošnje, da ste v vsem ostali zvesti Kristusovi ljubezni, ki se je dopolnjevala tudi v osebni vsakodnevni daritvi. Naša hvaležna molitev in hvaležne solze naj pred Božje obličje spremljajo vašo dušo. Želim si z vami poslednjič poromati tudi na naš Brinov grič, k Mariji Vnebovzeti. Pomladni sneg je skopnel, zato je poln rumenih trobentic, pa Marijinih srajčk in pisanega resja. Ob stezah dišijo sladki zvončki in pisani zajčki. Štiri leta ste tu živeli, v tem nebeškem vrtu ob Mariji. V štiftarskih letih je živela vaša mladost. Kljub trdemu delu na polju, v velikem sadovnjaku, v gozdu ali v hlevu ste znali romarje postreči s toplim »ajmohtom« in vsakogar objeti z velikim nasmehom, veselo besedo ali tisto pesmijo, ki jo še danes prepevamo ob vseh Marijinih praznikih: »O Marija, pri Novi Štifi, jaz se Tebi priporočim. Ti me bodeš varovala, jaz pa Tebe ne zapustim.« Vaša ljubezen so bile tudi knjige mnogih svetih pisateljev. Dovolj je bilo, da ste vsako le enkrat prebrali, potem pa ste jo radi podarili naprej. Iz listov knjižnih del profesorja Trstenjaka ste izgubljenim poiskali poti iz stisk in vsakodnevnih bremen. Vse tiste, ki so zaupali v Boga ste spremljali v svoji molitvi okrog oltarja Marije Vnebovzete. Med Štiftarji so živi spomini, kako sta s sv. Frančiškom oba goreče pridigala s prižnice. Plamen odločne božje Besede je vžigal, opominjal in spreobračal. Hvala večnemu Bogu za vse milosti, iz katerih ste znali zajeti.

Zahvala p. Vitomirju: Andreja Bojc Arko

Dragi pater Vitomir!

V oporo in pomoč ste mi bili pri sestavljanju različnih misli, prošenj in zahval, katere sem kasneje uporabila ob različnih prazničnih pobožnostih. Zlasti pa sem pri vas črpala moč, ko mi je bila dodeljena naloga vodenja birmanske skupine. Te misli, misli slovesa, pa sem, žal, za vas mnogo prezgodaj morala sestaviti sama z željo, da vam vsaj malo povrnem in se zahvalim, za vse kar ste naredili za vsakega izmed nas.

Bili ste polni vere in optimizma, vedno dobre volje, pa čeprav se je za vašim nasmehom skrivalo trpljenje, ki pa smo ga le redki opazili. Tako zelo skromni ste bili do sebe, za druge pa ste imeli vedno odprto srce. Moja družina je bila povezana z vami že pred mojim rojstvom. Spoznali ste se pri Novi Štifti, vez pa se je nadaljevala na vseh krajih vašega poslanstva. Z našimi starši ste nas usmerjali k Mariji, ki nam je bila v veliko pomoč zlasti v času šolanja, sedaj pa se k njej zatekajo že naši otroci. Zato je bila in bo ostala naša glavna romarska pot na Brezje, kjer je Marijina moč še posebno prisotna. Tako tudi sedaj v Marijini družbi delimo zadnje trenutke z vami.

Nikoli vas ne bomo pozabili. Spominjali se vas bomo v molitvi, vi pa nam izprosimo mesto pri nebeškem Očetu, da se nekoč ponovno snidemo. Počivajte v miru in Bog vam povrni.

Za vpis v nekrologij:

	17. januar				
Brezje	P. Primož (Jože) Milavec, kaplan, župnik in predstojnik. Od leta 1989 je bil spovednik v narodnem svetišču Marije Pomagaj na Brezjah, kjer je to službo, kljub bolezni, potrpežljivo in s predanostjo opravljal vse do svoje smrti. Odlikovali sta ga frančiškanska preprostost in skromnost. Pokopan na pokopališču na Brezjah.	60	40	35	2007

	29. marec				
Brezje	P Vitomir (Ambrož) Živković, kaplan, predstojnik, župnik, od leta 2001 pa vse do svoje smrti zvest, potrpežljiv in neutrujen spovednik v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah. Pokopan 3. aprila 2007 na frančiškanskem pokopališču v njegovi rojstni župniji v Tolisi v Bosni.	65	41	37	2007

Sveta Ana za kulturno dediščino in mlade

Istrski festival Anabdi letos v koprski Taverni – Samostan sv. Ane, tradicionalno prizorišče festivala, obnavljajo

Ana Kandare

KOPER – Jutri se bo v koprski Taverni začel že tretji istrski festival Anabdi. Festival, ki združuje pestro kulturno, umetniško in glasbeno dogajanje, se bo končal v nedeljo.

«Kviri je ideja nit letošnjega festivala, s katerim želimo predstaviti kulturno dediščino slovenske lare. Pomen krulha za naš prostor bodo na različnih delavnicah predstavili Alberto Pucet, poznavalec istrske kuhinje in izročila, etnologinja Rožana Koštal in drugi. V soboto bomo organizirali pohod v Istro (Od moke do krulha), kjer bomo obiskali tudi dragunjske mlane,» je povedal Bojan Mevlja, direktor središča Rotunda, ki organizira festival. Festival bo prejel s številnimi koncerti in drugimi dogodki, ki bodo poslastica za vse generacije.

SV. ANA OBNAVILJAJO

Prizorišče festivala Anabdi letos ne bo v prostorih samostana sv. Ane, ker jih trenutno obnavljajo. Organizatorji so si ime festivala sposodili prav od samostana sv. Ane, ki je bil nekoč središče koperskega kulturnega dogajanja. Da bo samostan, v katerem so bili 50 let koprski zapori, spet zaživel, oblikujejo frančiškani slovenske province, katerim so samostan v postop-

ku denacionalizacije leta 2004 vrnili.

«Središče Rotunda bo v prenovljenem samostanu dobilo prostore za pisarne in večnamenski prireditveni center. V samostanu bo svoj drugi dom našlo tudi 30 študentov. Uredili bomo tudi notranji atrij ter dvorišče pred samostanom, kjer bodo name prireditve,» je povedal poster Boris Markelj, ki vodi obnovo. Za obsežno obnovo prostorov bodo oddeli skraj pet milijonov evrov. «Del teh sredstev bomo skušali pridobiti iz evropskih skladov. Upamo, da nam bo tudi občina prisločila na pomoč,» je še povedal Markelj.

GALERIJA ZA ODNESENE UMETNINE

V samostanu bo tudi frančiškanska knjižnica, v prostorih nekdanje kapelice bodo uredili galerijo za umetnine, ki so jih frančiškani po drugi svetovni vojni odnesli v Italijanski Huron. «Ugodnega leta 1947 so frančiškani s seboj odnesli veliko umetnin. Evidentirali smo jih 67, vendar je bilo rokopisov in dragocene cerkvene opreme še veliko več,» je povedala Sonja Ana Hojzer iz guranjskega zavoda za kulturno dediščino. «Velik del knjižne zbirke in umetnin se je tudi izgubil. Upamo, da bodo v samostan vrnili vsaj tista, kar je ostalo.»

Obnova samostana sv. Ane se bo zaradi arheoloških izkopavanj zavlekla kar za eno leto, zato bo samostan svoja vrata odprl komaj jeseni 2006. Na skoraj 2500 kvadratnih metrih površine bodo uredili tudi galerijo za 67 umetnin, ki so jih leta 1947 odnesli v Italijo. Na zdaj povsem razkopanem zemljišču ob samostanu (na sliki desno) bodo gradili študentski dom s 30 sobami. Foto: Ana Kandare

Dnevnik, 30. maj 2007

Fotograf, ki zaslužio kiti v duhovništvu in se odločijo, ali mu bodo stekli, si morajo odgovoriti še na eno vprašanje: kje v cerkvi bi radi živeli in delali kot duhovniki? Carlov se odloči za nekaj manjšega, manjši je občutno, v katerem je vrsta različnih skupnosti, redov, duhovnosti ... torej karitativni, ki vsako na svoj način odpira različne vidike Jezusovega življenja. Kako se karaj bati, ki stopajo na pol duhovništva, v tej široki paletni izbiri lahko prav odločijo, kako naj razložijo, katero je prav njihovo mesto v Carlov? Redovništvo, duhovništvo in novica smo ob dnevu molitve za nove duhovne poklice spregli o njihovem liku in likovni vsej poti.

Družina

Peli so Hribarjeve pesmi

V cerkvi Marije vnebovzete v Zgornjem Tuhinju je bil 26. maja zvečer spominski koncert ob stoti obletnici smrti (6. aprila 1907 v Ljubljani) rojaka glasbenega učitelja, organista, zborovodje in skladatelja p. Angelika Hribarja. Vsi ti vidiki njegovega glasbeno zelo dejavnega, predvsem pa ustvarjalno bogatega življenja so zaživel v besedah povezovalke kulturnega programa Martinke Močnik. Skladatelj prof. Janez Močnik, ki je za modli zbor priredil nekaj zapetih pesmi, pa je razgrnil podobo glasbeno zelo nadarjene rodbine Hribar, v kateri se je 3. marca 1843 rodil p. Angelik. Pobudo za spominski koncert je dal Lofzje Kolar, rojen na bližnjem Velikem Hribu v Tuhinju, sicer pa zborovodja Modkega pevskega zbora Komenda (na fotografiji). Tu zbor in Melani pevski zbor Orglarske šole Hugolin Sattner Novo mesto sta številnim poslušalcem zapela številne cerkvene in posvete pesmi. Koncert sta denarno podprla JSKD, Območna izpostava Kamnik, in Občina Kamnik.

J. P.

Družina

PORUMENELA FOTOGRAFIJA

PRVO SV. OSHAJILO PRED 95 LETI – Prav na današnji dan, 21. junija, pred 95 leti so bili pri prvem sv. oshajilu pri novomeških frančiškanih stroci, ki jih vidimo na tehnično izvrstni in še danes povsem jasni fotografiji znanega novomeškega fotografa Hinka Dolenc. Nobenega s te fotografije seveda ni več med živimi, zato je tudi težko goja od otrok prepoznati, verjetno pa so med njimi tudi taki, ki so se kasneje v življenju uveljavili in postali znani. Povejmo pa nekaj več o patru Janezu Žurju, ki na fotografiji sedi povsem na levi. Plemeniti in bistri mladenič je bil doma iz Dolenjskega Gradčiča pri Dolenjskih Toplicah, kjer se je rodil leta 1885; po končanem 8. razredu novomeške gimnazije je stopil v frančiškanski red, svoje prvo službeno mesto učitelja pa je nastopil leta 1911 na novomeški delški osnovni šoli, ki je bila takrat še v oskrbi očetov frančiškanov. Kakor je zapisal Marjan Mulič v svoji čudoviti knjigi Novomeška pomlad, je mladi pater Janez med učenci takoj postal zelo priljubljen, prav oboževan učitelj, za razliko od starega gvardijana patra Gorhanda (sedi v sredini), sicer dobričine, ki pa ni našel s svojo zastarelo pedagogiko prave poti do občutljive otroške duše, ter prestrogega in s seboj sprtega patra Atanaza (sedi povsem na desni). Kot naučja prof. Karel Blažer v svojem Gradivu za dolenski biografski leksikon, je pater Žurja leta 1925 na ljubljanski univerzi diplomiral iz naravoslovja in postal asistent za mineralogijo in petrografijo na ljubljanski Tehnični fakulteti. Napisal je razpravo o granitu na Pohorju, prevedel Fresmanovo knjigo Življenje karmenov in izdelal nad sto strokovnih poročil za projektiranje hidroelektrarn, za rudnike in postavitev mostov ter raziskoval tople vrelce v Laškem, Šmarjetkih in Čateških Toplicah. Po upokojitvi je bil dušni pastir v Novi Štifti na Dolenjskem, do leta 1956 župni upravitelj na Gori pri Soderčici, nato je živel v frančiškanskem samostanu v Kamniku, kjer je leta 1969 umrl. (Zbir: A. Barnc)

Dolenjski list, 21. junij 2007

Dva tisoč motorjev pri Novi Štifti

Tudi letos se je v petek, 27. avgusta, pred romarsko cerkvijo v Novi Štifi zbrala posebna množica romarjev s veli kot dva tisoč motorjev. Tradicionalni župnikarji se je pričel v cerkvi, ki je bila do kroja razporejena. P. Nika Žukelj je s svojim govorniškim darom popevnelo razbujeno romarje v usm, saj je tudi kom (tudi) jeklenih končnikov. Dogodek je organizirala družina MFM – motoristi za motorje, ki je skupaj s končniki ali kaj slovesnosti romarje za popevane v premaru. Ob štiridesetih je p. Nika župnikarji, da je pri noli zelo pomembna solidarnost, saj je v tem letu na cesti izgubila življenje kar 54 motoristov.

Družina, 6. maj 2007

Ljubljana Vič

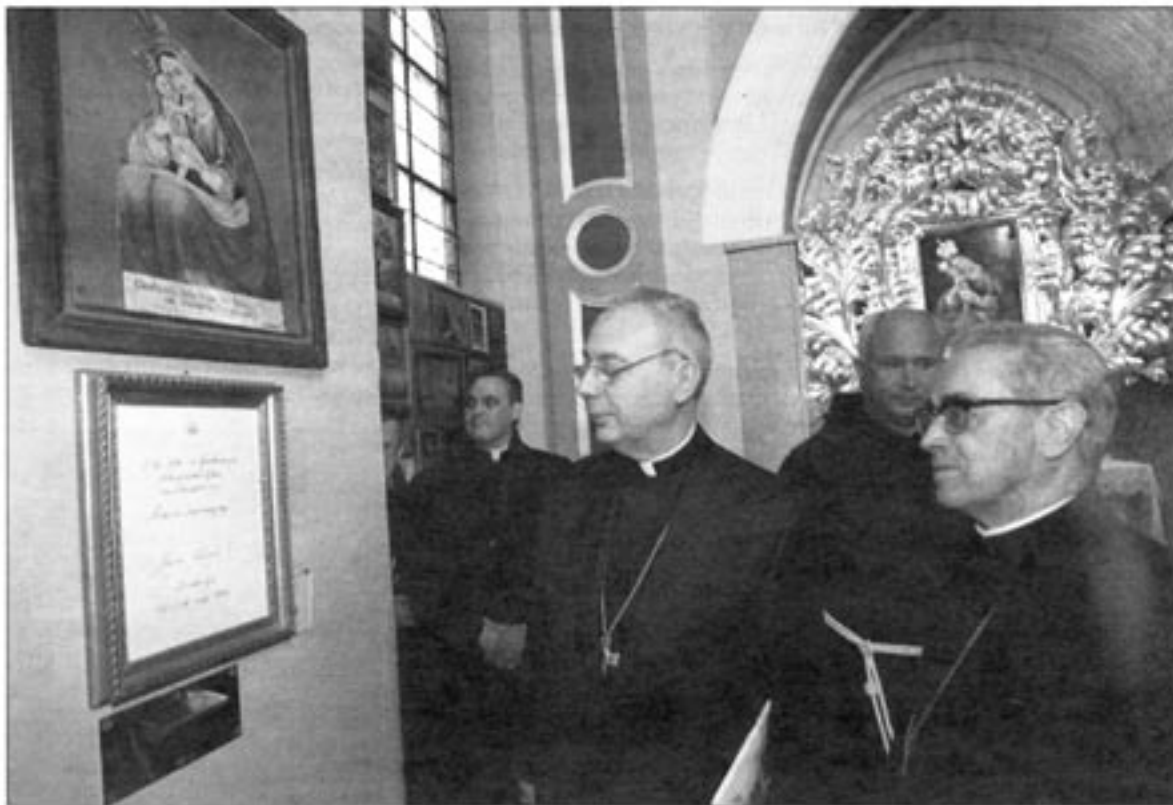
Dvainsajst parov jubilarov je prilo v slovesnem sprevodu v viško župnijsko cerkev v nedeljo, 20. maja, k obnovitvi zakonske obljube in maši. Trije pari Mitja in Marija Barčar, Franc in Marija Debenec in Srečko in Marija Vižintin praznujejo zlato poroko, en par petinštiridesetletnico, štirje pari štiridesetletnico, dva para tridesetletnico, en par praznuje srebrno poroko in en par petnajsetletnico življe-

nja v svetem zakonu. Med svečano mašo je pel mladinski zbor in Marjan Bunič. Deklica v narodni noši je vsakemu od zakoncev jubilarov izročila slovenski šopek, na koncu je maševalec župnik p. Marjan Čuden podelil parom poseben blagoslov. Na srečanju v samostanu so pari ob predstavitvi prejeli podobne brezjanske Marije Pomagaj, da bi s svojim Sinom vse zakonce in jubilate se naprej varovala pod svojim plaščem.

Stanislav Kočan

Družina, 10. junij 2007

Nadškof Mamberti poromal na Brezje

Tajnik Svetega sedeža za odnose z državami Dominique Mamberti je med svojim obiskom v Sloveniji v nedeljo, 1. aprila, poromal tudi k Mariji Pomagaj na Brezje. Pomolil je pred Marijino podobo, se vpisal v knjigo obiskovalcev, si ogledal votivne slike, obiskal samostan in se zadržal v pogovoru s frančiškani, ki so mu predstavili zgodovino božje poti in svoje delo. Z zanimanjem pa si je tudi ogledal spominsko posvetilo papeža Janeza Pavla II. ob njegovem obisku leta 1996 (na fotografiji).

M. P.

Družina, 8. april 2007

Kamnik

V soboto, 12. maja, sta praznovala v Kamniku zlati jubilej svoje poročne obljube Kati in Lovro Peterlin. Slovesnost je bila v frančiškanski cerkvi sv. Jakoba, saj oba rada sodelujeta s frančiškansko skupnostjo v Kamniku. Zahvalno mašo za petdeset let prehojene skupne poti je daroval p. Pashal Gorjup, dolgoletni prijatelj zakoncev Peterlin. Kati in Lovro sta upravičeno ponosna na svoje štiri hčere in njihove družine, ki so skupaj, predvsem s pesmijo, obhajali sveto daritev. Zlatoporočenca sta prejela tudi papežev blagoslov in zahvala frančiškanske province za

ves trud, ki sta ga vložila v skupno dobro. Pristrčno slovesnost sta zakonca kronala s svojo značilno skromnostjo, s katero sta prebrodila marsikatero težavo, in pristnim veseljem.

S. I.

Družina, 10. junij 2007

Festival Frančiškovih otrok '07

Preprosto veselje je tisto, ki ga frančiškovi otroci vsako leto delimo drug z drugim. V soboto, 5. maja, se nas je iz osmemnajstih različnih krajev (od Vipavskega Krša do Sv. Trojice) zbralo v Slovenski Bistrici, kjer smo spoznavali svetlo pismo. Festival smo pomenovali »Beseda, da je krog«. Božja beseda smo spoznavali v različnih delovnicah. Igrali smo svetopisemske igre, izdelovali ovitke za videokasete, poskušali svetopisemske jedi in spoznavali pomen pashe. Izdelovali likovne izdelke za vžigalce ter drug z drugim delili znanje o svetlem pismu v kvizu. Naši duhovni asistenti pa so nam predstavili pot v Emaus. Vsaka skupina je pripravila tudi strip o odlomku iz Lukovega evangelija. Stripe smo po kasli predstavili in jih na dražbi tudi oddali za primerno plačilo (vici, pesmi, molitve ...). Na šlojenskem se nas je zbralo okoli dvesto otrok in staršev. Štečanje smo zaključili s skupno molitvo. V nas pa še vedno odmeva »Poje z mano Gospodu vsi ... Žagotovo bomo skupaj prepevali tudi naslednje leto!

Jasmina Poličnik

Družina, 27. maj 2007

P. Angelik Hribar

Ob stoletnici smrti frančiškana p. Angelika Hribarja sta Zavod Friderika I. Barage in Orglarska šola Hugolina Saffnerja pripravili enodnevni seminar o njegovem življenju in delu.

»Prištevati ga je treba med najpopularnejše cerkvene glasbenike. In ker ima vsak boljši

P. Angelik je cerkveni glasbenik z bogatim opusom zborovskih pesmi. Med najbolj poznanimi sta evharistična pesem *Med nami, Jezus, bivaš* in *Marijina Ti, o Marija*

skladatelj tudi svoje mesto v kulturni zgodovini, bi o Hribarju rekli takole: išel je iz ljudstva, delal je za ljudstvo, ki se je hvaležno oprijelo njegovih skladb. P. Angelik Hribar je trden most, ki je strnil dobo skladatelja Gregorja Riharja in cecilijansko v lepo harmonijo, v trajno celoto. Tako je ob Hribarjevi smrti aprila 1907 zapisal Andrej Karlin.

Redovništvo in glasba

P. Angelik Hribar se je rodil leta 1843 v Zgoranjem Tuhinju nad Kamnikom. Krstili so ga za Jožefa, ko pa je po šestem razredu osnovne šole vstopil v frančiškanski red, je dobil redovno ime p. Angelik, po katerem ga še danes poznajo cerkveni glasbeniki. Po novi maši leta 1867 je nekaj let poučeval na šoli v Kamniku, nato pa je bil 34 let organist v frančiškanski cerkvi na Trojnostovju v Ljubljani. Kar 27 let je na ljubljanski orglarski šoli učil klavir in peje. Zraven je zavzeto skladal in večino svojih del natisnil v Cerkvenem glasbeniku ali samostojnih zbirkah.

Opus p. Angelika

Glasbeno se p. Angelik izobraževal pri učiteljih Kamilu Mešku, Antonu Nedvedu in Antonu Focrsterju, največ znanja pa si je pridobil s pridnostjo in delavnostjo. Kot najmlajši od petih sinov tuhinjskega cerkovnika se je v glasbenem svetu najbolj uveljavil, čeprav so z glasbo poskusili tudi vsi štirje bratje – še najbolj poznan je brat Anton, ki je bil v tistem času najveljavnejši zborovodja na Goriškem, žal pa se je ohranilo zelo malo njegovih skladb. Opus p. Angelika je ušesom slovenskih kristjanov dobro poznan, saj so njegove pesmi na naših korih pogosto izvajane in med pevci splošno priljubljene. Le kdo ne pozna evharistične zborovske pesmi *Med nami, Jezus, bivaš* ali *Ponižno tukaj pokleknilmo*, v pesmarici *Slavimo Gospoda* pa jih najdemo še kar nekaj: med adventnimi so najbolj poznane *Čuj z vihar veseli glas*, *Le kdaj Zveličar prišel boš*, *Milo nekdanj rod človeški*, med evharističnimi so poleg omenjenih še *Prečisto Jezusa srce*, *Pridi skoraj, Jezus moj*, *V zakramentu vse svetosti*, med božičnimi *Angelsko petje*, *Prišla je noč*, med postnimi *Milo, milo Jezus prosil*, *Sveti kršč*, med velikonočnimi *Zveličar gre iz groba*, *Jezus premagavec groba*, *Skalo je groba*, ena najlepših Marijinih pesmi pa je *Ti, o Marija* ... Napisal je tri latinske maše, requiem in 10 Tantum ergo.

Celodnevni utrip

Prispevek o življenju in delu velikega skladatelja so za seminar o p. Angeliku (v soboto, 12. maja, v obnovljenih prostorih Zavoda F. I. Barage v Šmihelu pri Novem mestu) pripravili slušatelji tretjega letnika orglarske šole pod mentorstvom Mateja Burgerja. Prof. Janez Močnik je predstavil rodbino Hribar, Ivan Florjanc pa Hribarjeve latinske maše. Na celodnevem seminarju – udeležili so se ga tudi škof Andrej Glavan, direktor Baragovega Zavoda Janez Gril, magister frančiškanskih bogoslovcev p. Marjan Čuk, novomeški župan Alojz Muhič, Stane Grandja pa je slušateljem opisal glasbeni utrip v Novem mestu skozi zgodovino – so imeli tudi dve delavnici: vokalne tehnike, ki jo je vodila Barbara Lotrič, in zborovske glasbe, pripravila jo je založba Astrum. Dan so sklenili z mašo in koncertom v novomeški stolni cerkvi.

K. H.

Družina, 20. maj 2007

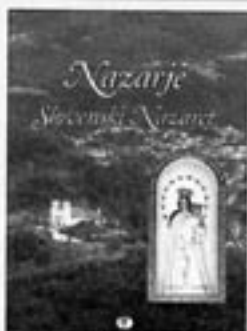
NOVOSTI NA KNJIŽNEM TRGU

Franciščani in Nazarje

Založba slovenskih frančiškanov Brat Frančišek je izdala knjigo *Nazarje - Slovenski Nazaret*. Z njo želijo nazarjski frančiškani zaznamovati 380-letnico kaple loretanske Matere božje, ki jo je leta 1625 dal postaviti ljubljanski škof Tomaž Hren v zahvalo za ozdravitev od hude bolezni, in 220 let frančiškanske samostanske šole, ki je delovala do začetka druge svetovne vojne (do

časov škofa Hrena pomembno središče za prebujanje verskega življenja v krajih Zgornjesavinjske doline. Predstavljena je loretanska kapela v Nazarjah, še prej pa njen vzor, loretanska kapela oziroma »nazarjska Marijina hiša« v Loretu. Tu izvemo, da se je škof Hren v mladosti zaobljubil, da bo v zahvalo za ozdravljenje na prošnjo Device Marije poročal v italijanski Loreto. Ker pa mu tedanje okoliščine tega niso dopuščale, se je odločil, da bo na griču Gradšče, ki se je vpejal nad graščino Vrbovec, dal zgraditi romarski kraj, kjer bi stala t. i. Marijina »loretska kapela«. Leta 1632 je Hrenov naslednik, škof Rajnald Scarlatti kapelico Matere božje izročil frančiškanom bosansko-krajske province, ki so našli tu varno zavetje pred Turki. Začeli so z delom in do leta 1661 jim je uspelo na griču zgraditi samostan in cerkev.

Lepo oblikovano in bogato ilustrirano knjigo o Nazarjah sta uredila p. Franc Kovše, župnik in gvardijan v Nazarjah, in br. Ambrož

nacizma in komunizma torej). Bratje frančiškani niso samo evangelizirali ljudi in skrbeli za njihovo zvelečanje, temveč so z ustanovitvijo samostanske šole in bogate knjižnice med ljudmi širili tudi narodno in kulturno zavest ter z odprtjem in delovanjem znane nazarjske frančiškanske lekarnne skrbeli tudi za telesno zdravje ljudi. Z vso to dejavnostjo so na nevsiljiv, a prepričljiv način pokazali, da sta vera in kultura neločljivi in da se medsebojno podpirata in dopolnjujeta.

Prejedo sestavljena knjiga podaja snov po logičnem redu. Najprej p. Viktor Papc iz kratko predstavi nastanek frančiškanskega reda. Sledi predstavitev samostanske in župnijske cerkve Marijinega oznanjenja v Nazarjah, ki je že od

Po cerkvi sledi predstavitev samostana. Tu izvemo, da je bil samostan leta 1944 žrtev miniranja, pri čemer sta bila popolnoma porušena vzhodni in zahodni trakt, v slednjem sta imela prostore šola in zelo bogata ter dragocena knjižnica. Podrobneje sta predstavljena samostanska lekarna, ki je delovala od leta 1695, in šola (1786–1941). Poleg samostana stoji samostan sester klaris, ki je nastal leta 1978, po njihovi dolgi odsotnosti iz Slovenije. K Nazarjam spada tudi podružnična cerkev sv. Urbana na Dohrovljah. P. Felicijan Pevce je predstavil Frančiškove brate, ki so delovali in delujejo v Nazarjah. Med njimi je tudi p. Kerubin Tušek, ki je umrl v nacističnem taborišču Dachau. Na koncu so dodane še pesmi v čast nazarjski Mariji.

Družina, 20. maj 2007

Portret frančiškanov na Goriškem

V produkciji lokalne televizijske hiše TV Primorka je nastal dokumentarni film *Frančiškani na Goriškem*, ki prihaja na spored lokalnih televizijskih postaj. Avtorica Marjana Bratina je v isto minuto trajajočem dokumentarcu poskušala celovito in večplastno predstaviti delovanje manjših bratov v samostanih na Sveti gori nad Novo Gorico in na Kapeli – Kostanjevci pri Novi Gorici. Dokumentarec se začne s predstavitvijo reda frančiškanov, njihove karizme in poslanstva, sledi osrednji del, v katerem avtorica skozi zgodovinsko perspektivo prikaže različne blesteče in temne trenutke, ki so doobroba zaznamovali in obarvali pestro preteklost obeh samostanov. Poleg osrednjega, duhovnega doprinosa je izpostavljen tudi kulturni in socialni pomen samostanov, predvsem pa vpliv na ožje in širše področje Primorske. Četudi bi lahko bil film mestoma kerajši ali pa vsaj nekoliko bolj dinamičen, moramo priznati, da predstavlja čudovit portret delovanja bratov frančiškanov na Goriškem. Prvi del filma si bo mogoče ogledati že v soboto, 21. aprila, ob 21.35 na tv Primorka, kasneje pa tudi na nekaterih drugih lokalnih tv-postajah po Sloveniji.

Andrež Arko

Družina, 22. april 2007

»Eksotična« imena ali svetniški zavetniki?

p. SILVIN KRAJNC, rektor bazilike na Brezjah

Starši prinesejo h krstu deklico po imenu Enya. Kako ravnati? Poiskati svetniškega zavetnika, ki je najbližji njenemu imenu ali raje ne? Kaj želijo starši? Kakšno pa je vaše mnenje oz. kaj jim predlagate?

Ko se pridejo starši pogovarjati o krstu otroka, je njegovo ime že izbrano in zapisano v rojstnem listu. Njihovo odločitev je treba spoštovati. Če je ime za naša ušesa nenavadno, skušamo skupaj poiskati nebeškega zavetnika. Sam nameč vedno zapišem v krstno in družinsko knjigo tudi datum, kdaj otrok goduje. Enya me takoj spomni na ime Ksenija, zato bi verjetno staršem predlagal, naj otrok goduje 26. januarja, ko se spominjamo sv. Ksenofona. Ženska oblika tega za nas nenavadnega imena je nameč Ksenija.

Ali najdete sorodna imena za vsa, neredko tudi prav »eksotična« imena, ki jih danes starši dajejo otrokom?

Za vsa imena je težko najti sorodna imena, ki bi bila blizu imenu svetnika ali svetnice. Pri takih »eksotičnih« imenih običajno starši sami predlagajo še kakšno ime. Spomnim se staršev, s katerimi smo si bili domači, saj sem oba imel pred leti pri katehezi. Otroku so dali ime Bit in svojo izbiro utemeljili z razmišljanjem o bitju, življenju, o biti zares nekdo. Radi bi, da bi njihov fant bil res človek, ki mu je v življenju bistveno, da je nekdo in ne da ima čim več. Na to čisto resno, a vendar malo za ušesa privlečeno razlago, sem odgovoril malo v šal, da mu bodo drugi otroci govorili, da je »zabit«, in da bo večkrat »nabit«. Nič niso zamerili. Seveda pa sta že imela izbrano dodat-

no ime za sveti krst. Krstili smo ga na ime Bit Mihael.

Katero ime naj bo potem vpisano kot »krstno« ime, ki ga izberejo starši, ime svetniškega zavetnika, obe imeni?

Prav je, da je v krstni knjigi na prvem mestu zapisano tisto ime, ki je tudi v rojstnem listu. Z dokumenti potem ne bo težav.

Zakaj je dobro, da imamo svetniškega zavetnika?

Kristjani verujemo v občestvo svetnikov, ki so božji in naši prijatelji. V sebi so uresničili ljubezen do Boga in do ljudi. Kot taki so nam vzor in spodbuda za naše življenje. Ko otroci rastejo, jim veliko pomenijo junaštva raznih ljudi. In če je med njimi tudi svetnik, čigar ime nosijo, so na to zelo ponosni. Star-

Družina, 22. april 2007

290 let kronanja svetogorske podobe

V nedeljo, 17. junija, je bila na Sveti Gori ob 290-letnici kronanja milostne podobe Matere božje velika slovesnost. Slovesno bogoslužje je vodil škof dr. Jurij Bizjak ob frančiškanskem provincialu p. Viktorju Papežu in številnih duhovnikih. Prepolna bazilika romarjev je ob prelepem petju Haydnove »Misse brevis« pevcev iz Deskel in Kanala doživljala prekrasno slavlje. Po maši je slovesnost dopolnil enkratni dogodek: blagoslov »Uršine sobe«. Bratje frančiškani so skupaj z goriškim muzejem že dlje časa načrtovali in pripravljali predstavitev te, sicer po velikosti majhne sobice, ki je enkratna predstavitev prikazanja Matere božje gregarci pastirici Urški Ferligoj širši javnosti. Vsakdo, ki bo od zdaj naprej vstopil v Marijanski muzej na Sveti Gori, ga bo ob vhodu najprej nagovorila v goro Škalnico, v nebo, v oblake zazrla klečeča mala pastirica. Priznčno in močno doživetje! Kako naj se ne bi tudi Gregar veselil tega dogodka! Pridne gospodinjice so za romarje napekle sladkih dobrot. Tudi nekateri potomci rodbine Ferligoj, ki so se nedavno zbrali na srečanju na Sveti Gori in v Gregarju, so z navdušenjem in ginjenostjo prisostvovali tej slovesnosti. Za sproščeno druženje in pogovor po slovesnosti

v frančiškanskem samostanu so prispevali svojo kapljico iz Podgore in Kopra. Počasi, korak za korakom, tako vsaj upamo, bo pastirica Urška Ferligoj močnejše stopila tudi v zavest današnjih rodov. Prav tako Gregarci upamo, da bosta Gregar in Sveta Gora povezani s krožno cesto, da bi lahko romarji in drugi obiskovalci Svete Gore prihajali tudi v njen rojstni kraj.

JUSTINA DOLJAK

Družina, 24. junij 2007

Šepet za rešetkami

Molitev s sestrami klarisami v Nazarjah

Sestre klarise mlade povabijo na Klarin dan, da v tiho in ob koralnem petju psalmov (ponoči in čez dan) molijo z njimi in spoznajo njihov način življenja »za rešetkami«.

Petnajstim sestram klarisam v samostanu v Nazarjah se je v petek, 12. aprila, zvečer pridružil okrog sto mladih in z njimi v molitvi, kontemplaciji, ob pogovoru in predavanjih preživelo noč in sobotni dan. Z geslom *Gospod, razsvetli temne moje srca* so sestre klarise spomnile na prihajajočo 800. obletnico Frančiškovega reda in ga povežale s praznovanjem leta Svetega pisma, zato so poleg mladih povabile med-

Vsako noč tako pomembna avdiencia! pravi opatinja s. Katarina Ambrož. Red sester klaris je kontemplativen, molijo osem ur in več na dan. Sestre živijo v tiho, le po kosilu imajo 45 minut za »rekreacijo«, to je čas, ko pomivajo posodo, se pogovarjajo, smejejo, sicer pa je v samostanu ves čas tišina. »Molk nas varuje pred hrupom praznega besedičenja, ki kraje toliko ljudem čas in mir srca. Tišina ustvarja v nas ubranost, da lahko prislubnemo rahlemu božjemu šepetu,« pravi s. Katarina in pristavi, da klavzurno življenje sester ne osami, ampak jih postavi v srce Cerkve. »Da se tu s Kristusom darujemo za svoje brate in sestre. To je milost. Čim manj me ima svet, tem

Profesorja R. Matjaž in s. Katarina predstavlja predstavo sester klaris in sta mladih (foto: K. S.)

se tudi dva predavatelja: frančiškana p. Mirana Speliča in Maksimilijana Matjaža. Prvi je spodbujal mlade, naj radi in redno molijo psalme. »Psalmi so harfa Svetega Duha,« je p. Miran ponovil s sv. Ambrozijem in misel še podkrepil s sv. Hieronimom, ki je imel brevir »za garancijo pravovernosti«. Profesor Matjaž pa jim je v sobotnem dopoldnevu ob razlagi svetopisemskih prilik razložil pet korakov, kako naj se lotijo rednega branja Svetega pisma.

Vendar, pravijo mladi, so predavanja na Klarinem dnevu »le« dodatek, dopolnilo; na Klarin dan pridejo v prvi vrsti zato, da se srečajo s sestrami, ki noč in dan živijo za rešetkami v tišini in kontemplativni molitvi, da spoznajo njihov način življenja, da z njimi molijo. Zato je polnočna molitev – ki jo sestre opravljajo vsak dan od ponoči do dveh – za mnoge mlade najbolj vznemirljiva. »Ko drugi spijo ali ko ne morejo spati, ko jih tarejo stiske, skrbi, gremo sestre na obisk k Jezusu,

več me ima, ali drugače, tem bolj pripadam Kristusu, tem bolj pripadam svetu.« Eden od mladih je začudeno vprašal: »Sestra, to je grozno, nimate televizije niti radia? Ne smete zapustiti samostana? Niti domov ne greste. Kaj pa starši? Prijatelji?« Sestra Katarina se nasmehne: »Grozno je, ko ljudje živijo pod isto streho, pa so daleč drug od drugega. Če pa smo blizu Bogu, smo blizu ljudem. Krajevne razdalje ne ločujejo ljudi, ločujejo nas notranji zidovi. Če mi te notranje zidove podremo, če smo blizu Bogu, smo blizu bližnjim.« Da so blizu ljudem, da molijo za potrebe sveta in Cerkve, da molijo posebno za mlade, sestre prepričajo tudi z zagotovilom, ki ga ponovijo vsakič, ko mladi odhajajo: »Želimo, da mladi in drugi obiskovalci, ki pridejo k nam, odidejo od nas z zavestjo molitvene povezanosti. Da se takrat, ko jim je hudo, spomnijo, da sestre klarise noč in dan molijo za nje.«

KSENJA HOČEVAR

Družina, 22. april 2007

DRUŽININ

Kažipot 27

Medijska priloga tednika Družina

www.druzina.si

8. julija 2007

Aktualno
*Slovo od nadškofa
Šuštarja v slovenskem tisku*

RTV programi
od 7. do 13. julija

■ BREZJE

Brezje 72
4243 BREZJE
tel.: (04) 537 07 00 in
533 88 61
fax: (04) 533 88 66

*Za pos. brate namesto 00:
03 - Rafko; 04 - Vitomir;
18 - Silvin; 20 -
22 - Štefan; 24 - Leopold;
25 - Mihael; 26 - Herman;
28 - Miroslav*

■ DOBOVA

Trg 7. julija 8
8257 DOBOVA
tel.: (07) 496 70 59

■ KAMNIK

Frančiškanski trg 2
1241 KAMNIK
tel.: (01) 831 80 30
fax: (01) 831 80 50

*Za pos. brate namesto 0:
3 - Boris; 4 - Milan
6 - Pashal; 7 - Ernest*

■ KOPER

Destradijev trg 10a
6000 KOPER
tel.: (05) 627 33 22

■ LJUBLJANA-CENTER

Prešernov trg 4
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 242 93 00
fax: (01) 242 93 13

■ PROVINCIALAT

tel.: (01) 242 93 10
fax: (01) 242 93 11

■ LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Küzmičeva 6
1000 LJUBLJANA
tel. in fax: (01) 436 87 81

■ LJUBLJANA-ŠIŠKA

Černetova 20
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 583 72 70
fax: (01) 583 72 99

*Za pos. brate namesto 70:
75 - Zdravko; 80 - Mari;
81 - Bogdan; - Tomaž H.;*

■ LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo

Tržaška 85
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 244 42 52
fax: (01) 244 42 53

*Za pos. brate namesto 52:
56 - Anton; 57 - Hireonim;
58 - Tomaž; 59 - Marjan;
61 - Tadej; 62 - Bogdan;
50 - Komisariat*

■ SESTRE KLARISE

Andreja Bitenca 138
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 518 25 00

■ MARIBOR

Vita Kraigherja 2
2000 MARIBOR
tel.: (02) 228 51 00
fax: (02) 228 51 35

*Za pos. brate namesto 00:
13 - Janez; 14 - Bogoljub;
19 - Jože; 26 - Lavrencij;
29 - Franci*

■ MOŠNJE

Mošnje 8
4240 RADOVLJICA
tel. in fax: (04) 533 88 78

■ NAZARJE

Samostanska pot 50
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 19 93 in
583 13 98
fax: (03) 583 1753

■ SESTRE KLARISE

Samostanska pot 51
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 13 91

■ NOVA GORICA

Škrabčeva 1, p.p. 303
5001 NOVA GORICA
tel.: (05) 330 77 50
fax: (05) 330 77 51

*Za pos. brate namesto 0:
2 - Krizostom; 3 - David;
4 - Andrej; 5 - Miran;
6 - Lojze; 7 - Bruno*

■ NOVA ŠTIFTA

Nova Štifa 3
1317 SODRAŽICA
tel.: (01) 836 99 43
fax: (01) 836 99 44

■ NOVO MESTO

Frančiškanski trg 1
8000 NOVO MESTO
tel.: (07) 338 14 70
fax: (07) 338 14 79

*Za pos. brate namesto 0:
1 - Tadej; 2 - Felicijan;
3 - Marko; 4 - Simon Peter;*

■ STRUNJAN

Strunjan 141
6323 STRUNJAN
tel.: (05) 678 20 05
fax: (05) 678 01 48

■ PROVINCIALNA HIŠA

Strunjan 134
tel. govornilnica:
(05) 678 21 21

■ SVETA GORA

Sveta Gora 2
5250 SOLKAN
tel.: (05) 330 40 20
fax: (05) 330 40 38

*Za pos. brate namesto 20:
22 - Bernard; 25 - Hadrijan;
32 - Pavel; 33 - Stane*

■ SVETA TROJICA

Meznaričeva 8
2235 SV. TROJICA v
Sl. gor.
tel. in fax: (02) 720 55 56

■ AVSTRALIJA

ADELAIDE

Holy Family Slovenian Mission

51 Young Avenue
AU - WEST HIND-
MARSH SA 5007
tel.: 0061 8 834 696 74
fax: 0061 8 834 629 03

MELBOURNE

SS. Cyril and Methodius Slov. Mis.

19 A'Beckett Street,
PO BOX 197
AU - KEW VIC 3101
tel.: 0061 3 985 381 18 in
985 377 87
fax: 0061 3 985 361 76
mobitel:
0061 412 555 840

SYDNEY

St. Raphael Slovenian Mission

313 Merrylands Road,
PO BOX 280
AU - MERRYLANDS
NSW 2160
tel.: 0061 2 963 771 47 in
968 254 78
fax: 0061 2 968 276 92
mobitel:
0061 419 236 783

■ AVSTRIJA

P. Bertrand Kotnik

Klosterstrasse 2
AT - 9100 VÖLKER-
MARKT / VELIKOVEC
tel.: 0043 (4232) 38 960

■ BENIN

P. Pepi Lebreht

Fraternité franciscaine
B. P. 280
BJ - NATITINGOU
tel.: 00229 822 286

■ CURIA GENERALIS

Via S. Maria
Mediatrice, 25
IT - 00165 ROMA
tel.: 0039 06 684 919
fax: 0039 06 638 02 92

■ FRANCOSKA GVAJANA

P. Hugo A. Delčnjak

Paroisse Notre Dame
GF - 97315 SINNAMARY
Guyane francaise

■ ITALIA

P. Robert Bahčič

Curia generale
dei frati minori
Via S. Maria
Mediatrice 25,
IT - 00165 Roma
tel.: 0039 066 8491 209

■ ZDA

JOHNSTOWN

St. Therese's Friary

536 Decker Avenue
US - JOHNSTOWN PA
15906
tel.: 001 (814) 539 76 33

LEMONT

St. Mary's Friary

14246 Main Street, PO
Box 608
US - LEMONT IL. 60439
tel.: 001 (630) 257 24 94
(samostan)
fax: 001 (630) 257 85 59
(samostan)
tel. in fax:
001 (630) 257 6432
(p. Blaž)
tel.: 001 (630) 257 51 02
(DDV)

Slovensko versko središče

tel.: 001 (630) 257 20 68
fax: 001 (630) 257 23 59

NEW YORK

St. Cyril's Friary

62 St. Mark's Place
US - NEW YORK NY
10003
tel. in fax:
001 (212) 674 34 42

provincialat: provincialat.ofm@rkc.si
prokuratura: prokuratura.ofm@rkc.si
komisariat: komisariat@rkc.si

Bežigrad: zupnijski.urad@siol.net

Nadoba: nadoba.ofm@rkc.si

Nova Štifa: novastifta@siol.net

Vič: zu-sv.antona.pad@siol.net

Založba BF: zbf@rkc.si

Generalna kurija: http://www.ofm.org

e-mail: [ime]@ofm.org

[ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, segcen, formgen, missgen, econ- gen, pax, acta, kmartzall ipd.)

Ambrož Mušič - ambroz.music@rkc.si

Andraž Arko - andraz.arko@rkc.si

Andrej Pollak - andrej.pollak@rkc.si

Andrej Vovk - andrej.vovk.ofm@rkc.si

Anton Jerman - anton.jerman@email.si

Bernard Goličnik - bernard.golicnik@rkc.si

Bernard Karmanocky - bernard11k@aol.com

Bernardin Sušnik - bs1935@sbcglobal.net

Bogdan Knavs - bogdan.knavs@rkc.si

Bogdan Rus - bogdan.rus@rkc.si

Boris Markež - boris.markez@rkc.si

Bruno Korošak - bruno.korosak@rkc.si

C. Gostečnik - christian.gostecnik@guest.arnes.si

Ciril A. Božič - cirilb@bigpond.com

Darko Žnidaršič - darko.znidarsic@rkc.si

David Šrumpf - p.david@siol.net

Dragan Vampola - dragan.vampola@rkc.si

Edvard Kovač - edvard.kovac@guest.arnes.si

Filip Rupnik - filipr@pacific.net.au

Franci Kovše - franc.kovse@siol.net

Gregor Kos - gregor.kos@rkc.si

Janez Papa - janez.papa@rkc.si

Janez Tretjak - tretjakj@picknowl.com.au

Jernej Kurinčič - jernej.kurincic@rkc.si

Krizolog Cimerman - krizolog@verizon.net

Krizostom Komar - krizostom.komar@rkc.si

Leopold Grčar - leopold.grcar@rkc.si

Mari Osredkar - mari.osredkar.ofm@siol.net

Marijan Cvitak - marijan.cvitak@amis.net

Marjan Čuden - marjan.cuden@rkc.si

Marjan Čuk - marjan.cuk@rkc.si

Metod Ogorevc - metodofm@sbcglobal.net

Miha Pate - miha.pate@rkc.si

Mihael S. Vovk - mihael.vovk@rkc.si

Milan Kadunc - milan.kadunc@rkc.si

Miran Špelič - miran.spelic@rkc.si

Niko Žvokelj - niko.zvokelj@rkc.si

Pavle Jakop - pavle.jakop@siol.net

Pepi Lebreht - pepi.lebreht@rkc.si

Peter Lavrih - pater.peter@rkc.si

Peter Vrabec - peter.vrabec@rkc.si

Rafko Slejko - rafael@libero.it

Robert Bahčič - robert.bahcic@rkc.si

guardianus@ofm.org

Silvin Krajnc - silvin.krajnc@rkc.si

Simon P. Berlec - simon.peter.berlec@rkc.si

Stane Zore - stane.zore@rkc.si

Tadej Inglič - tadej.inglic@rkc.si

Tadej Strehovec - tadejstrehovec@hotmail.com

Tilen Urtelj - tilen.gregor.urtelj@rkc.si

Tomaž Hočevar - tomaz.hocevar@rkc.si

Tomaž Pinter - tomaz.pinter@rkc.si

Valerijan Jenko - valerian@pacific.net.au

Vid Lisjak - pater.vid@gmail.c

Viktor Papež - viktor.papez@rkc.si

